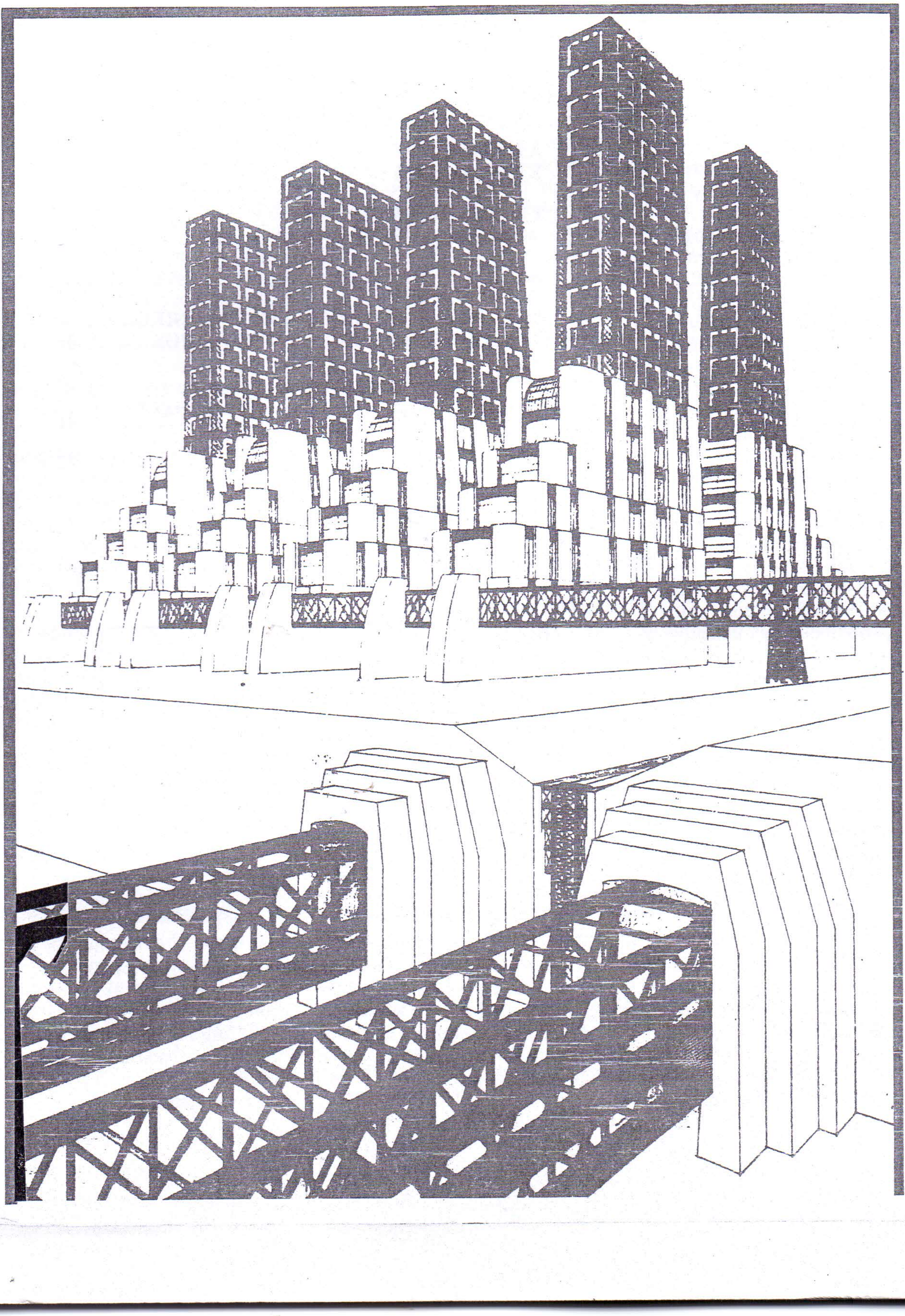
ΝΕΑ ΤΑΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ - ΤΕΥΧΟΣ 3ο - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1987 - ΔΡΧ. 200

EDITORIAL

῾Η Νέα Τάση φτάνει μέ καθυστέρηση στά χέρια σας αὐτή τή φορά. Οἱ λόγοι γιά τούς ὁποίους συνέβη αὐτό, μποροῦν νά ἀποδοθοῦν στό καλοκαίρι, πού κράτησε ἀρκετά· μέλη τῆς ἐκδοτικῆς μας ὁμάδας μέχρι καί τό Σεπτέμβριο ἦταν στή θάλασσα καί ἀπ᾽ τήν ἄλλη, στήν ἐντατικοποίηση, τίς πανελλαδικές καί τά ἑξάμηνα, πού πλήττουν — ὅπως τόσους ἄλλους — κι ἐμᾶς.

῾Ωστόσο, θεωροῦμε ὅτι συνεχίζουμε νά διατηροῦμε καί σ᾽ αὐτό τό τεῦχος τό ἐπίπεδο μέ τό ὁποῖο ξεκινήσαμε, παρά τό ὅτι ἡ καθυστέρηση αὐτή μπορεῖ νά μᾶς καθιστᾶ κάπως ἀνεπίκαιρους.

῾Η πολιτική ζωή ἔχει ξαναρχίσει, οἱ ἐγγραφές τῶν πρωτοετῶν ἔδωσαν ἀφορμή γιά διάφορες συζητητικές, κατά τό μᾶλλον ἤ ἧττον, ἀντιπαραθέσεις, οἱ ἐπικείμενες ἐκλογές στά σχολεῖα, ξέρουμε ἀπό τώρα ὅτι δέν θ᾽ ἀλλάξουν τίποτα, οἱ γιορτές καί τά φεστιβάλ μαίνονται, ἐπικαλούμενα μιά διαφορετικότητα πού δέν τά χαρακτηρίζει, ἡ Ἔκθεση Θεσσαλονίκης καί οἱ δηλώσεις ἐπί δηλώσεων τῶν ἡγετῶν αὐτοῦ τοῦ τόπου, συνέτειναν στό νά γίνουμε παραγωγικότεροι, ἔγινε ἤδη καί ὁ ἀνασχηματισμός, μέ δυό λόγια ἔγιναν μιά σειρά ἀπό πράγματα, γιά τά ὁποῖα θά γράψουμε στό ἑπόμενο περιοδικό μας μιάς καί δέν προλαβαίνουμε ν᾽ αναφερθοῦμε σ᾽ αὐτό.

Σ᾽ ὁρισμένα ἄλλα, ὅμως, ὅπως εἶναι ἡ ἀνήκουστη ἄρση τῆς ἐμπολέμου, θά σταθοῦμε μή μπορώντας ἀκόμα νά συνέλθουμε ἀπό τόν ἀποτροπιασμό πού μᾶς γεμίζουν τόσο οἱ κυβερνητικές πράξεις μιᾶς «ἐθνικά ὑπερήφανης» κυβέρνησης, ὅσο καί οἱ ἀνοησίες περί ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί φιλειρηνισμοῦ τῶν ἀντιπάλων τους.

Κατά τά ἄλλα, σ᾽ αὐτό τό περιοδικό ἀξίζει νά προσεχτεῖ ἡ συνέντευξη τοῦ κ. Βλαδίμηρου Ψιακῆ, πού πιστεύουμε ὅτι θ᾽ ἀποτελέσει ἔναυσμα ἑνός, ἐλπίζουμε, γόνιμου διαλόγου, τό ἀφιέρωμά μας στό Φουτουρισμό, πού θεωροῦμε ὅτι εἶναι ἀπό τίς σπάνιες προσεγγίσεις τῆς πολυπλοκότητας αὐτοῦ τοῦ ἰταλικοῦ φαινομένου, καθώς καί τό ἄρθρο γιά τήν τρομοκρατία.

Ἔχουμε πολλές καί καλές ἰδέες γιά τή συνέχεια. Μιά ἀπό τίς καλύτερες, εἶναι νά δεῖτε τή «Νέα Τάση» μηνιάτικο περιοδικό. Τό μελετᾶμε καί εἶναι πολύ πιθανό να ἐγκαινιάσουμε τή μηνιάτικη ἔκδοσή μας ἀπό τόν ἐρχόμενο μήνα. Μιά ἄλλη εἶναι, ἡ δημιουργία ἑνός ἐκδοτικοῦ μηχανισμοῦ. Μιά πρώτη δοκιμή θά κάνουμε μέ τήν ἔκδοση τοῦ καινούριου βιβλίου τοῦ Δημήτρη Δημόπουλου, πού σύντομα θά τό κυκλοφορήσουμε. ᾿Ελπίζουμε νά σᾶς ἔχουμε κοντά μας σ᾽ ὅλα ὅσα προγραμματίζουμε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

᾿Εκδότης
ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ
Κολοκοτρώνη 11
᾿Αθήνα

ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΛΕΜΟΥ

ΜΙΑ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΑΠ' ΟΛΟΥΣ

Τό θέμα τῆς ἄρσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως τέθηκε ἀπό τήν κυβέρνηση τοῦ ΠΑΣΟΚ γιά πρώτη φορά πρίν μερικούς μῆνες, ὅπου καί ἐνόψει τοῦ γεγονότος ἔγιναν τελετές καί παράτες στά σύνορα, πού προσπαθοῦσαν νά τονίσουν τήν Ἑλληνοαλβανική φιλία (sic!), νά μᾶς πείσουν γιά τήν ἐλευθεροεπικοινωνία πού σύμφωνα μέ τήν κυβέρνηση εἶναι μιά σημαντική κατάσταση καί γιά τά ἐμπορικά ὀφέλη πού ἔχουμε νά ἀποκομίσουμε ἀπό τή σύνδεσή μας μέ τήν Ἀλβανία.

Σ' ἐκείνη τήν πρώτη σφυγμομέτρηση οἱ ἀντιδράσεις ἦταν μηδενικές. Κανείς δέν διαμαρτυρήθηκε, ἴσως γιατί κανείς δέν πίστεψε ὅτι ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου θά μποροῦσε νά κάνει μιά τέτοια πράξη σάν τήν ἄρση χωρίς νά ἔχει ἐξασφαλίσει σημαντικότατες ἐγγυήσεις γιά τούς Ἕλληνες ἀδελφούς τῆς Β. Ἠπείρου.

Κι ὅμως ἔτσι ἔγινε: σέ μιά συνεδρίαση τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, χωρίς νά ἐνημερωθεῖ ἡ Βουλή, χωρίς νά ἐνημερωθεῖ ὁ λαός, χωρίς νά ὑπάρξει ὁποιαδήποτε προσυνεννόηση μέ τίς βορειοηπειρωτικές ὀργανώσεις, ὁ πρωθυπουργός μαζί μέ τόν πανευτυχῆ Παπούλια ἀνακοίνωσαν μέσω τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης ὅτι ἀποφάσισαν τήν ἄρση τῆς ἐμπολέμου.

Δέν θεώρησαν δέ καί ἰδιαίτερα ἀναγκαῖο νά μᾶς ἐξηγήσουν τή λογική πού τούς ἐπέβαλε μιά τέτοια προδοτική πράξη, οὔτε αὐτοί οὔτε τά κόμματα τῆς ἀριστερᾶς πού βιάστηκαν νά τήν ἐπικροτήσουν. Κάτι ἀοριστίες γιά ἐξομάλυνση τῶν σχέσεών μας μέ τή φίλη Ἀλβανία πού ἀκούστηκαν δέν ἐξηγοῦν τό πῶς ἡ ἑλληνική κυβέρνηση φρόντισε γιά τή λύση τοῦ δράματος τῶν Ἑλλήνων πού ζοῦν ὑπό τήν ἀλβανική κατοχή.

Φυσικά, ἡ σοσιαλιστική καί ἐθνικά ὑπερήφανη κυβέρνηση κατ' ἐπανάληψη ἔχει δείξει τό μένος της κατά τῶν Βορειοηπειρωτῶν, τόσο κατά τή διάρκεια τῆς προπερσινῆς διαδήλωσης στήν ἀλβανική πρεσβεία πού θεώρησε καλό νά τήν ξυλοκοπήσει, ὅσο καί κατά τή διάρκεια τῆς ἀπεργίας πείνας τοῦ Βορειοηπειρώτη Λέκκα, πού πάλι θεώρησε σκόπιμο νά τόν συλλάβει, ἀφοῦ πρῶτα ἔδειρε μέ πρωτοφανή ἀγριότητα (χτυπήματα μέ γκλόμπ στά γεννητικά ὄργανα κ.λπ.) τήν ἐπιτροπή περιφρούρησης τῆς ἀπεργίας.

Ὡστόσο ἡ ἄρση τῆς ἐμπολέμου παραῆταν προκλητική, γιατί ξεφεύγει ἀπό τά ὅρια τῆς κρατικῆς καταστολῆς, πού ἄς δεχθοῦμε ὅτι ἔχουν ἕνα ἐσωτερικό χαρακτήρα πολιτικῆς ἀντιπαράθεσης (ἄν καί στήν πραγματικότητα ἡ βούληση τοῦ κράτους εἶναι ἑνιαία), καί παίρνουν τήν τραγική διάσταση τῆς ἐθνικῆς προδοσίας ἀπό ἐκείνους πού ἀπαιτοῦσαν τήν καταβύθιση τοῦ «Χόρα», πού ἀπαιτοῦσαν τήν κατοχύρωση τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας μέ τήν ἀπομάκρυνση τῶν βάσεων, ἀπό ἐκείνους πού μᾶς ὑποσχέθηκαν ὅτι θ' ἀγωνιστοῦν **πρῶτα** γιά τήν Ἑλλάδα, τούς Ἕλληνες, τά ἑλληνικά χέρια.

Εἶναι λοιπόν πιά ξεκάθαρο ὅτι ἡ κυβέρνηση τοῦ ΠΑΣΟΚ ὄχι ἁπλά μειοδοτεῖ, ἀλλά **προδίδει**. Ἀπό τήν ἄλλη μεριά ἡ ἀριστερά πού εἶναι τόσο εὐαίσθητη στά ἐθνικά μας ζητήματα ὥστε νά μήν μπορεῖ ν' ἀνεχτεῖ τήν παρουσία τοῦ 6ου στόλου στά ὕδατά μας (καί εἶναι σίγουρο ὅτι ὅλους μᾶς ἐνοχλεῖ τό «Σαρατόγκα») ἐπικρότησε τήν ἄρση. Γιατί; Αὐτός ὁ ὅρος πού λέγεται «πατριωτισμός» δέν ὑπάρχει πιά στήν ἀριστερά; Ἡ πάλη γιά τά ἐθνικά δικαιώματα, γιά τήν αὐτοδιάθεση τῶν λαῶν, γιά τό χτύπημα τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ (τοῦ κάθε ἰμπεριαλισμοῦ), γιά τό διώξιμο κάθε ξένου στρατιώτη ἀπό κάθε ξένη χώρα δέν εἶναι ἡ πάλη τῆς ἀριστερας; Και ἄν δέν εἶναι ἡ πάλη τοῦ τυφλωμένου ΚΚΕ πού μπορεῖ νά ἐξακολουθεῖ νά βλέπει καλά καί κακά τάνκς, καλούς καί κακούς στρατούς κατοχῆς μέ τό ἐπιχείρημα τῆς σοσιαλιστικῆς διεθνιστικῆς ἀλληλεγγύης, δέν εἶναι ἡ πάλη τῆς ἀνανεωτικῆς ἀριστερᾶς ἤ τῶν ἐναλλακτικῶν κινημάτων τῆς νεολαίας; Δέν εἶναι ἡ πάλη τοῦ πατριώτη σοσιαλιστῆ, ὀπαδοῦ καί ψηφοφόρου τοῦ ΠΑΣΟΚ;

Ἡ ἄρση τῆς ἐμπολέμου ἴσως νά μήν εἶχε κάποια πρακτική ἀξία, ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ὅτι θά εἰσβάλαμε στήν Ἀλβανία ἐπειδή τώρα ἄρθηκε ἡ ἐμπόλεμος καί δέν μπορεῖ αὔριο νά κηρυχθεῖ ξανά ἀπό μιά ἀποφασισμένη νά διεκδικήσει τήν ἐθνική ὁλοκλήρωση κυβέρνηση. Εἶχε ὅμως μιά ἰδιαίτερη ψυχολογική σημασία γιά τούς 400.000 Ἕλληνες πού ζοῦν κάτω ἀπό ἕναν τυραννικό ζυγό καί πού ἔνιωθαν ὅτι ἡ μητέρα - Ἑλλάδα πάλευε γι' αὐτούς κι ἀγωνιζόταν καί ὑπέφερε μαζί τους. Αὐτή ἡ αἴσθηση ἐγκατάλειψης καί ξεπουλήματος ἦταν περισσότερο ἀπό κάθε τί πού μᾶς στοίχισε τήν Κύπρο, αὐτή εἶναι πού θά μᾶς στερήσει καί κάθε ἐλπίδα νά ἐλευθερώσουμε τήν Β. Ἤπειρο. Κι αὐτή ἡ πράξη τῆς κυβέρνησης τοῦ ΠΑΣΟΚ, μά καί ἡ συμπαράσταση τῆς ἀριστερᾶς εἶναι πολύ χειρότερη ἀπό ὁποιαδήποτε οἰκονομική κρίση, ἀπ' ὁποιαδήποτε σκάνδαλα: **γιατί ἡ ἐθνική προδοσία δέν μπορεῖ**

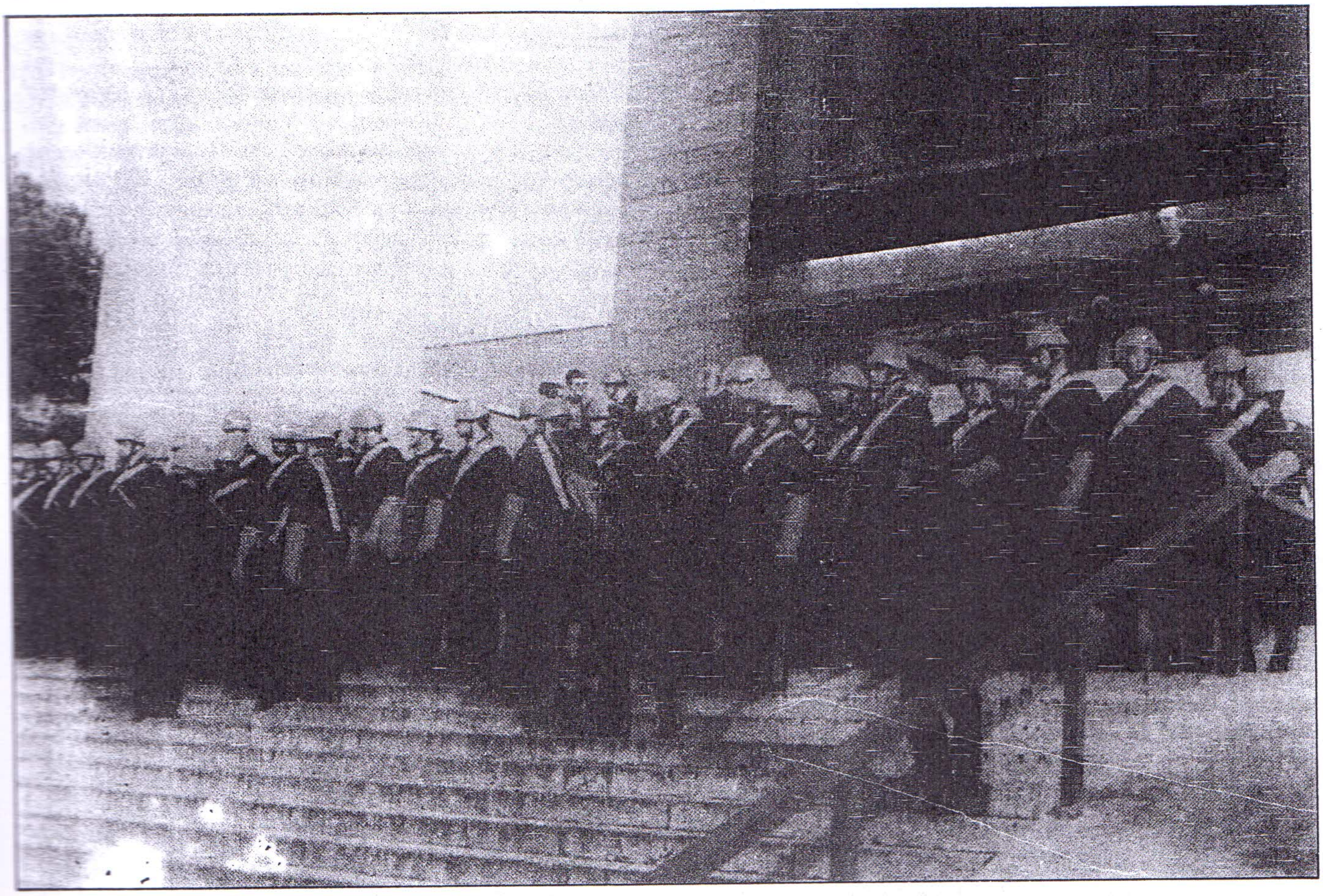
νά ξεπλυθεῖ μέ τήν ἀλλαγή μιᾶς κυβέρνησης, ἀλλά μόνο μέ ριζική ἀνατροπή τοῦ συστήματος, πού γεννᾶ μιά πολιτική ἥττας καί ἐκχώρησης τῶν ἐθνικῶν μας δικαίων.

Ποιά μπορεῖ νά εἶναι ἄραγε σήμερα ἡ λύση τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ; Τί πρέπει νά ζητᾶμε; Ἡ ἐκκλησία καί ἡ ΣΦΕΒΑ διοργάνωσαν ἕνα — κατά κοινή ὁμολογία —ἀποτυχημένο συλλαλητήριο διαμαρτυρίας. Λίγος κόσμος, ξεψυχισμένος, ὁ περισσότερος κινητοποιημένος ἀπό τά κατηχητικά καί τίς ἐνορίες. Καί τί ζητοῦσε τό συλλαλητήριο; Νά ἀνοίξουν οἱ ἐκκλησίες, τά σχολεῖα, νά ὑπάρξουν ἀνθρώπινα δικαιώματα. Πάγια αἰτήματα πού, ὅσοι κατεβαίνουμε χρόνια τώρα στίς διαδηλώσεις τῆς Β. Ἠπείρου, τ' ἀκοῦμε καί ξέρουμε πόσο μάταια εἶναι καί πόσο δέν ἐξαρτῶνται ἀπό τίς ἑλληνικές κυβερνήσεις πρός τίς ὁποῖες ἀπευθύνονται. «Εἰρήνη καί Φιλία, ὄχι στήν Προδοσία» φώναζαν τά κατηχητικά, καί τά κομματόσκυλα τῆς φιλελεύθερης Νέας Δημοκρατίας. Εἰρήνη μέ τά κτήνη πού βασανίζουν Ἕλληνες στίς φυλακές καί φιλία μέ τούς στυγερούς δολοφόνους πού μέ ἀπόλυτη ψυχρότητα προχωροῦν στόν ἀφελληνισμό τῆς Β. Ἠπείρου. Ἄν πραγματικά ἤθελε ἡ Ἐκκλησία νά διεκδικήσει ἕναν καθοδηγητικό ἐθνικό ρόλο θά ἔπρεπε ν' ἀφήσει τίς ψαλμωδίες καί τίς λειτουργίες πού κάνει ὁ Σεβαστιανός στά σύνορα καί νά χρηματοδοτήσει ἀντάρτικο στή Β. Ἤπειρο. Κι ἄν δέν μπορεῖ νά τό κάνει αὐτό γιατί δέν τῆς τό ἐπιτρέπει ἡ κυβέρνηση, θά ἔπρεπε, ἀντί γιά τίς εἰρηνικές καί εὐνουχισμένες πορεῖες στά ὑπουργεῖα, νά φανατίσει τόν κόσμο, καί νά τόν ἀνεβάσει στήν Ἀλβανική πρεσβεία.

Καί κατόπιν ν' ἀφήσει τόν λαό νά διαδηλώσει δυναμικά στήν πρεσβεία. Γιά νά δείξει ὅτι γιά τόν ἑλληνικό λαό ἡ ἄρση τῆς ἐμπολέμου εἶναι μιά κυβερνητική πράξη χωρίς κανένα ἀντίκρυσμα καί ὅτι ἡ Ἑλληνοαλβανική φιλία εἶναι ἕνα φραστικό πυροτέχνημα πού δέν ἐκφράζει κανένα παρά μόνο τά ὕποπτα ἀνθελληνικά συμφέροντα πού ἐκπροσωποῦν οἱ διορισμένες κυβερνήσεις μας.

Μέ τίς φιλειρηνικές τους διακηρύξεις δέν πείθουν κανένα οἱ θρησκευτικοί μας ἡγέτες· καί κυρίως δέν βοηθοῦν οὔτε τούς Βορειοηπειρῶτες ν' ἀποκτήσουν τή λευτεριά τους οὔτε τό λαό νά συλλάβει τό πρόβλημα. Γι' αὐτό καί σέ κάθε συλλαλητήριο θά εἴμαστε καί λιγότεροι, καί κάθε πορεία θά εἶναι ὑποτονικότερη. Μέχρις ὅτου ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Β. Ἠπείρου, ἡ ἐθνική ὁλοκλήρωση, οἱ ἀλύτρωτες πατρίδες νά γίνουν ὁλότελα περιθωριακά αἰτήματα, πνιγμένα μέσα στίς κομμουνιστικές διαδηλώσεις γιά τήν εἰρήνη, τήν Νικαράγουα, τό Σαλβαντόρ ἤ ἀκόμα χειρότερα, πνιγμένα μέσα στήν ἀδιαφορία τῆς ἐπαγγεματικῆς ἀποκαταστάσεως καί τῆς ὑλικῆς εὐζωίας. Κι ὅμως: πίσω ἀπό τά σύνορα, στά ὑγρά, σκοτεινά κελλιά τῶν ἀλβανικῶν κατέργων χιλιάδες Ἕλληνες οὐρλιάζουν γιά βοήθεια. Αὐτό εἶναι κάτι ὑπαρκτό, ὅσο κι ἄν ἐμεῖς κλείνουμε τ' αὐτιά μας γιά νά μήν ἀκοῦμε!

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ;

Τό νά τοποθετηθεῖ κανείς σήμερα στό ζήτημα τῆς τρομοκρατίας εἶναι τό πιό εὔκολο, ἀλλά καί τό πιό δύσκολο ἐγχείρημα.

Εἶναι πολύ εὔκολη ἡ τοποθέτηση τῶν στυλοβατῶν ἑνός συστήματος, πού ἐνάντιά του στρέφονται οἱ ἐνέργειες τῶν τρομοκρατῶν. Καί ὅταν μιλᾶμε γιά στυλοβάτες δέν ἐννοοῦμε μόνο τούς κυβερνῶντες. Οἱ τοποθετήσεις μετά ἀπό κάποια τρομοκρατική ἐνέργεια εἶναι σέ βασικές γραμμές ὅμοιες.

Ἡ κυβέρνηση ἐκφράζει τή βούλησή της γιά τήν πάταξη τῆς τρομοκρατίας, ἡ ἀντιπολίτευση τήν κατηγορεῖ γιά ἀνικανότητα, τά συνδικάτα μιλᾶνε γιά ἑνότητα καί πάλη ἐνάντια στίς προβοκάτσιες πού ἀποσκοποῦν στό χτύπημα τῶν κατακτήσεων τῶν ἐργαζομένων.

Σ' αὐτές τίς τοποθετήσεις ὑπάρχει μιά δόση ἀλήθειας. Αὐτό εἶναι ἀναμφισβήτητο. Αὐτό πού λείπει ὅμως καί δέν μᾶς ἱκανοποιεῖ εἶναι τό μονόπλευρο αὐτῶν τῶν τοποθετήσεων.

Οἱ τοποθετήσεις δέν ξεκινοῦν ἀπό μιά βαθύτερη ἀνάλυση τοῦ φαινομένου, ὥστε νά καταλήξουν στή θέση. Ἁπλῶς ἡ θέση ἔχει καταβροχθίσει τίς αἰτίες καί ἀποσκοπεῖ ὄχι σέ προτάσεις ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως, ἀλλά ἁπλά καί μόνο στή «χρήση» τῆς τρομοκρατικῆς ἐνέργειας στό πολιτικό παιχνίδι τῆς περιχαράκωσης τῶν ὁπαδῶν τους.

Μιά τέτοια ἁπλή - ὠφελιμιστική τοποθέτηση δέν μᾶς ἱκανοποιεῖ βέβαια. Σ' αὐτό τό ἄρθρο σκοπεύουμε νά θέσουμε τίς βάσεις μιᾶς προβληματικῆς πού βρίσκεται πέρα ἀπό τήν τρέχουσα πολιτική σκοπιμότητα.

Σ' αὐτό τό ἄρθρο δέν θά μᾶς ἀπασχολήσουν οὔτε τά ἐθνικοαπελευθερωτικά κινήματα, πού μόνο μέ χρήση ἰδεολογημάτων χαρακτηρίζονται ὡς τρομοκρατικά, οὔτε καί ἡ διεθνής τρομοκρατία πού χαρακτηρίζεται ἀπό τήν δράση ἀλλοδαπῶν τρομοκρατῶν στό ἔδαφος τρίτης χώρας.

Ἐδῶ στόχος μας εἶναι ἡ τρομοκρατία μέ τήν κλασσική της ἔννοια ἤ τό «ἀντάρτικο πόλεων», περιορισμένη στόν εὐρωπαϊκό χῶρο.

Πρίν ὅμως τοποθετηθοῦμε πάνω στό κυρίως ζήτημά μας κρίνουμε σκόπιμο νά ἀναφερθοῦμε σέ δύο ζητή-

ματα πού ἔχουν ἄμεση σχέση μ' αὐτό.

Τό ζήτημα τῆς βίας ὡς μέσου κατάληψης τῆς ἐξουσίας καί τό ζήτημα τῆς ἀστικῆς -φιλελεύθερης δημοκρατίας καί τῶν δυνατοτήτων ἐπαναστατικοῦ μετασχηματισμοῦ της.

῾Ο ἀγώνας γιά τήν κατάληψη τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπό ἕνα φορέα πού θέλει νά ὀνομάζεται ἐπαναστατικός μπορεῖ νά πάρει πολλές μορφές. Ξεκινᾶ ἀπό τήν ἐπιδίωξη ἐκλογικῆς νίκης — ὅπου δίνονται τέτοιες δυνατότητες — καί καταλήγει στήν ἔνοπλη ἀνατροπή τοῦ καθεστῶτος. Σ' αὐτό τό σημεῖο δέν τίθενται ζητήματα οὔτε σταδίων οὔτε βέβαια ἐπαναστατικότητας τῆς μεθόδου.

Δηλαδή δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἡ εἰρηνική μέθοδος κατάληψης τῆς ἐξουσίας πρῶτο στάδιο, ἡ τρομοκρατία δεύτερο καί πιό προωθημένο στάδιο ἡ συγκρότηση ἔνοπλων, στρατιωτικά ὀργανωμένων μονάδων πού συγκρούονται μέ τόν τακτικό, καθεστωτικό στρατό τρίτο καί ἀνώτατο στάδιο πάλης. Κάθε ἐπαναστατικό κίνημα ἔχει νά ἐπιλέξει τόν τρόπο πού κρίνεται ἀποτελεσματικότερος στό συγκεκριμένο κράτος. Δέν μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν μέθοδοι ἀνατροπῆς μιᾶς χούντας σέ κράτος τοῦ Τρίτου Κόσμου γιά μιά πολιτειακή ἀλλαγή στό χῶρο τῆς Εὐρώπης. Καί οἱ δυνατότητες πάλης εἶναι διαφορετικές καί οἱ συνθῆκες διαβίωσης τοῦ λαοῦ εἶναι ἄλλες καί ἡ ἰσχύς τῆς κρατικῆς ἐξουσίας δέν εἶναι ἡ ἴδια.

Τό κατά πόσο βέβαια ἡ τρομοκρατία ἀποτελεῖ ἀποτελεσματική μέθοδο πολιτικῆς πάλης θά τό ἐξετάσουμε παρακάτω.

Οὔτε ἀπ' τήν ἄλλη μπαίνει ζήτημα ἐπαναστατικότητας τῆς μεθόδου. ῾Η ἐπαναστατικότητα κρίνεται στίς ἀλλαγές πού ἐπιφέρει ἡ καθεστωτική ἀλλαγή. Γιατί ὅταν μιλᾶμε γιά τήν σοβιετική ἐπανάσταση, τό ἐπαναστατικό της στοιχεῖο δέν ἔγκειται στήν ἔνοπλη ἀνατροπή τοῦ τσαρικοῦ καθεστῶτος, ἀλλά στίς ἀλλαγές πού ἐπέφερε στόν κοινωνικό σχηματισμό.

῾Η ἐγκαθίδρυση ἑνός ἄλλου πολιτικοῦ συστήματος εἶναι ἀκριβῶς τό ἐπαναστατικό στοιχεῖο.

Δέν μπαίνουν λοιπόν ζητήματα συμβιβασμοῦ αὐτῶν πού διαλέγουν τόν εἰρηνικό δρόμο κατάληψης τῆς ἐξουσίας καί ἐπαναστατικότητας τῶν ἐνόπλων ὁμάδων.

Τό δεύτερο ζήτημα εἶναι ὁ ἐπαναστατικός μετασχηματισμός τῆς φιλελεύθερης δυτικῆς κοινωνίας. Οἱ ὑποστηρικτές τοῦ συστήματος αὐτοῦ δηλώνουν ὅτι ὁ καθένας ἔχει κάθε δυνατότητα νά ἐκφραστεῖ καί νά προσπαθήσει νά ἀλλάξει τά κατά τή γνώμη του κακῶς κείμενα. Συνεπῶς τρομοκρατικές ἐνέργειες δέν δικαιολογοῦνται σ' αὐτές καί μᾶλλον προέρχονται ἀπό ἀρρωστημένα ἄτομα.

Μήπως ὅμως τό ἀστικοφιλελεύθερο σύστημα ἀπό τή φύση του παράγει καί ἀνέχεται τούς τρομοκράτες;

Οἱ δυτικές δημοκρατίες δίνουν θεωρητικά κάθε δυνατότητα ἀμφισβήτησής τους, ἐνῶ οὐσιαστικά τήν ἀρνοῦνται.

Ἔχοντας δημιουργήσει τόν πολίτη καταναλωτή καί ἱκανοποιώντας τον μέ καταναλωτικά ἀγαθά ἔχουν τήν πολυτέλεια τῆς αἴσθησης τῆς ἀσφάλειας. Γιατί τίποτε δέν μπορεῖ νά διαπεράσει τή σκέψη αὐτοῦ τοῦ πολίτη.

Οἱ ἀντίπαλοι τοῦ συστήματος, οἱ ἐνταγμένοι σέ πολιτικούς φορεῖς, ἔχοντας νοιώσει τό ἀδιαπέραστο αὐτοῦ τοῦ τείχους ἔχουν ὁδηγηθεῖ στό ρεφορμισμό καί στήν ἄρνηση τῆς βίαιης ἀντιπαράθεσης.

Ἕνα μέρος τῶν ἀντιπάλων τοῦ συστήματος ὁδηγεῖται ἀπό λανθασμένη ἐκτίμηση στήν τρομοκρατία γιά τήν ἀνατροπή τοῦ συστήματος, δείχνοντας ἔτσι τά ἀδιέξοδα τοῦ ἐπαναστατικοῦ δρόμου στήν Εὐρώπη.

῾Η πρακτική τῶν ἐπαναστατικῶν κομμάτων θεωρεῖται ἀπ' αὐτούς λάθος. Μήπως χρειάζεται τό ὑπερθέαμα γιά τήν ἀφύπνιση τοῦ λαοῦ;

Μήπως χρειάζεται ἡ πιό «προὼθημένη» δράση;

Μήπως ἀπ' τήν ἄλλη τό ἀστικό κράτος ἔχει ἀνάγκη μιά ὑπό ἔλεγχο τρομοκρατία;

Αὐτά τά ἐρωτήματα θά προσπαθήσουμε νά ἀπαντήσουμε παρακάτω.

῾Η λογική τῶν τρομοκρατῶν, μετά τήν ἐμπειρία τοῦ Μάη τοῦ '68, βασίζεται πάνω στήν ὑπόθεση ὅτι χτυπῶντας τό ἀστικό κράτος, αὐτό θά ἀναγκαστεῖ νά ἀποκαλύψει τό «φασιστικό» του πρόσωπο καί θά χάσει τή νομιμοποίησή του στά μάτια τοῦ λαοῦ.

῾Ο τρομοκράτης θεωρεῖ — καί ὄχι λανθασμένα — τό ἀστικό κράτος ὡς μηχανισμό ταξικῆς ἐπιβολῆς. Αὐτός του ὁ ρόλος ὅμως δέν ἀποκαλύπτεται γιατί τά μέσα πού χρησιμοποιεῖ γι' αὐτή του τήν λειτουργία δέν εἶναι συνήθως κατασταλτικά. Μή καταπατώντας τίς ἀτομικές ἐλευθερίες τῶν πολιτῶν δίνει τήν ἐντύπωση τοῦ ἐγγυητῆ τους, μέ τίς κοινωνικές παροχές δίνει τήν ἐντύπωση τοῦ κοινωνικοῦ κράτους, ἐνῶ στήν οὐσία φροντίζει ὥστε νά μή θιγοῦν τά συμφέροντα τῶν καπιταλιστῶν καί τῆς ἀστικῆς τάξης. Ὅταν χτυπηθεῖ μέ τρομοκρατικές ἐνέργειες τό κράτος —πιστεύουν— θά χρησιμοποιήσει τούς κατασταλτικούς του μηχανισμούς, θά καταπατήσει τίς ἀτομικές ἐλευθερίες, θά δείξει τό ἀληθινό πρόσωπό του.

Ἔτσι τό κράτος θά χάσει τή νομιμοποίησή του. ῾Ο λαός στή συνέχεια θά στραφεῖ ἐνάντια στήν ἀνομιμοποίητη αὐτή ἐξουσία καί θά τήν ἀνατρέψει.

Ὅσο γιά τή βία πού ἀσκεῖται ἀπό τούς τρομοκράτες, αὐτοί οἱ ἴδιοι τήν θεωροῦν ὡς «ἀντιβία» ἀπέναντι στήν κρατική βία.

Αὐτή ἡ ἄποψη, πού καί θεωρητικά δέν δείχνει ἰσχυρή, συντρίβεται ὅταν γίνει πράξη. Ὅταν δηλαδή ἀσκηθεῖ αὐτή ἡ ἀντιβία ἀπό τούς ἀντάρτες πόλεων ἡ πεῖρα δείχνει ὅτι τά ἀποτελέσματα εἶναι διαφορετικά.

Τό κράτος δέν χάνει τή νομιμοποίησή του χτυπώντας τούς τρομοκράτες. ῾Η κρατική βία ἀντιμετωπίζεται διαφορετικά ἀπό τόν λαό ἀπ' ὅτι ἡ βία τῶν τρομοκρατῶν.

Τό κράτος νομιμοποιεῖται νά προστατέψει τήν δημόσια τάξη καί ἀσφάλεια. Γιατί ἡ κρατική βία στά μάτια τῶν πολιτῶν εἶναι ἔλλογη καί ἀναγκαία ἐνάντια σ' αὐτούς πού τοποθετοῦν βόμβες καί σκοτώνουν ἀνύ-

ποστους ἀνθρώπους, ἔστω κι ἄν αὐτοί ἀνήκουν ἤ ἀποτελοῦν τούς στυλοβάτες τῆς ἀστικῆς τάξης.

Ἄλλωστε, ἡ ἔννοια τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ δέν ἔχει τήν ἴδια βαρύτητα σήμερα στόν εὐρωπαϊκό χῶρο. Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σέ ἕνα δεύτερο κοινωνικό συμβόλαιο. Οἱ ἐργάτες δέν δουλεύουν 14 ὧρες τήν ἡμέρα, οὔτε στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων γιά τή διαβίωσή τους, ἔτσι δέν βλέπουν τόν ἐργοδότη τους σάν ἐχθρό. Μπορεῖ νά μήν τόν βλέπουν σάν εὐεργέτη, οὔτε σάν φίλο, ἀλλά σάν ἐχθρό πάντως ὄχι. Ἔτσι δέν περιμένουν τήν φωτισμένη ἔνοπλη ὁμάδα νά σημάνει τήν σάλπιγγα τῆς κοινωνικῆς ἐξέγερσης χτυπώντας ἕνα βιομήχανο.

Τό κράτος ἐξάλλου ἔχοντας στή διάθεσή του ὁλόκληρο τό μηχανισμό πληροφόρησης παρουσιάζει μιά τρομοκρατική ἐνέργεια κατά τέτοιο τρόπο ὥστε νά φαίνεται ὡς ἡ πιό ἀποτρόπαιη πράξη κατά τῆς κοινωνίας. Καί οἱ πιθανότητές του νά πείσει εἶναι συντριπτικά μεγαλύτερες ἀπ᾽ αὐτές μιᾶς προκήρυξης.

Ἀλλά κι ἄν ἀκόμη ὑποθέσουμε ὅτι αὐτό τό «ὑπερθέαμα» πού πρόσφεραν εἶχε θετικό ἀντίκρυσμα στό λαό, ὅτι τμήματα τῶν πολιτῶν συμφώνησαν μέ μιά πολιτική δολοφονία, μποροῦν νά ἀξιοποιηθοῦν πολιτικά αὐτές οἱ συμπάθειες;

Τό πρῶτο ἐμπόδιο εἶναι αὐτή ἡ ἴδια ἡ φύση τοῦ θεάματος. Τό δρώμενο ὁ θεατής τό χειροκροτεῖ, ἀλλά σπάνια ἀποφασίζει νά πάρει μέρος σ᾽ αὐτό. Ἔτσι ὁ πολίτης παραμένει πάλι θεατής καί ὡς τέτοιος βέβαια δέν ἔχει ἀντίκρυσμα πέρα ἀπό τό χειροκρότημά του. Ἡ λογική λοιπόν τοῦ ὑπερθεάματος δέν μπορεῖ νά ἀποδώσει.

Ἀλλά πέρα κι ἀπ᾽ αὐτό: Τί μποροῦν νά περιμένουν οἱ ἀντάρτες τῶν πόλεων;

Νά πάρουν οἱ συμπαθοῦντες τά ὅπλα γιά νά χτυπήσουν τήν ἀστική ἐξουσία; Κάτι τέτοιο ἀνήκει στό χῶρο τῆς οὐτοπίας.

Νά δημιουργηθεῖ ἀπ᾽ τούς συμπαθοῦντες πολιτικό τμῆμα τῆς ὀργάνωσης: Αὐτό μόνο σέ ἐθνικοαπελευθερωτικά κινήματα μπορεῖ νά γίνει. Καί οἱ συνθῆκες ἐκεῖ εἶναι διαφορετικές.

Νά δημιουργηθεῖ τέλος ἕνα ἐπαναστατικό κόμμα, πάνω στή βάση αὐτῶν πού πρεσβεύουν αὐτοί: Μά τότε αὐτοαναιρεῖται ἡ ὕπαρξή τους καί μπαίνουν ζητήματα δράσης σέ ἐπίπεδο εἰρηνικῆς ἀντιπαράθεσης. Καί σ᾽ αὐτή τήν περίπτωση, ποῦ εἶναι ἡ «ἄλλη», ἡ «προωθημένη» δράση; Καί τί προτείνουν οἱ τρομοκράτες γιά ἕνα ἐπαναστατικό μετασχηματισμό τῆς κοινωνίας;

Βασικά τίποτα τό καινούργιο. Τήν ὅποια «αἴγλη» τους τή χρωστοῦν σέ μιά ἄσκοπη χρήση βίας. Σέ μιά χρήση βίας πέρα καί ἔξω ἀπό τίς ἀναγκαιότητες τῆς λαϊκῆς πάλης.

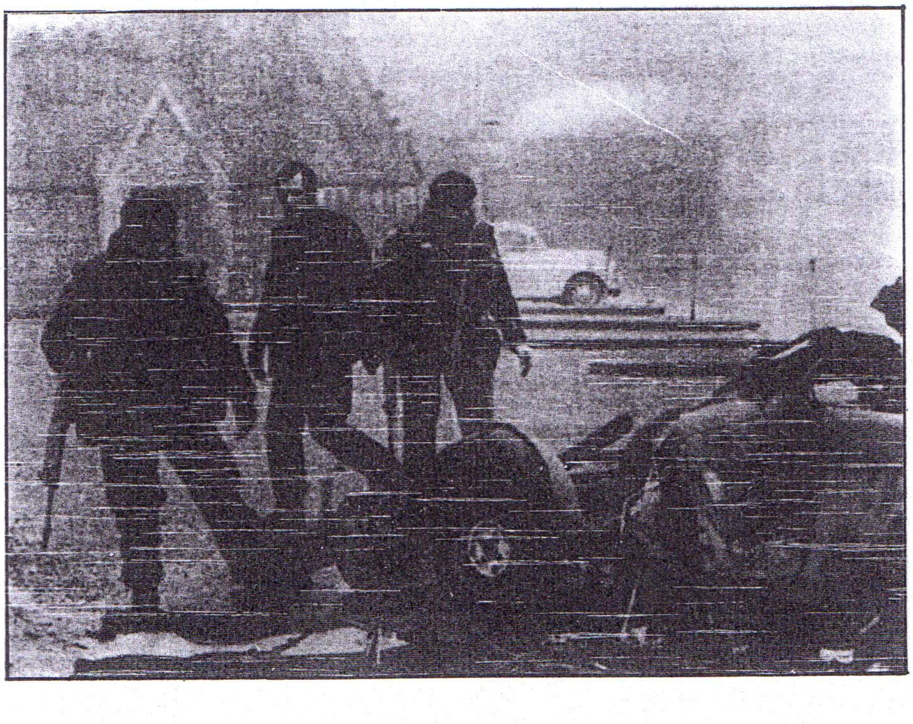
Ἡ προσφορά τους λοιπόν στούς λαϊκούς ἀγῶνες εἶναι ἀνύπαρκτη ἐνῶ ἡ ζημιά πού προκαλοῦν στά λαϊκά κινήματα εἶναι σοβαρότατη.

Καί προκαλοῦν ζημιά γιατί ἡ δράση τους ὁδηγεῖ στήν ἰσχυροποίηση τοῦ ἀστικοῦ κράτους μέ τήν λαϊκή, μάλιστα, συναίνεση.

Καί σ᾽ αὐτό τό σημεῖο μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι τό κράτος, τούς χρειάζεται τούς τρομοκράτες.

Τό κράτος, ὅπως εἴπαμε, ἰσχυροποιεῖται ἔχοντας νά ἀντιμετωπίσει ἕνα ἐσωτερικό ἔνοπλο κίνδυνο. Καί ἡ προσφορά τῶν τρομοκρατῶν πρός αὐτή τήν κατεύθυνση γίνεται εἴτε ἔμμεσα (ἀξιοποιώντας δηλαδή τίς ἐνέργειες ὁμάδων τρομοκρατῶν) εἴτε ἄμεσα (ἐλέγχοντας δηλαδή καί κατευθύνοντας τό ἴδιο αὐτές τίς ἐνέργειες).

Ἡ ὕπαρξη ὁμάδων τρομοκρατῶν πού δροῦν περιστασιακά δέν ἀποτελεῖ κίνδυνο γιά τό κράτος. Ἀντίθετα μέσω αὐτῶν τῶν περιοδικῶν, ἐλεγχόμενων κρίσεων ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀποπροσανατολισμός τοῦ λαοῦ ἀπό ἄλλα οὐσιαστικότερα ζητήματα. Δίνεται ἔτσι ἡ

εὐκαιρία στό κράτος νά «περάσει» ἀποφάσεις του πού σέ κανονικές συνθῆκες θά συναντοῦσαν ἀντιδράσεις. 'Επίσης δίνει τή δυνατότητα νά χτυπηθοῦν — στά πλαίσια ἀντιτρομοκρατικοῦ ἀγώνα — ἐπικίνδυνα γι' αὐτό κινήματα ἤ πρόσωπα πού γιά τόν ἕνα ἤ τόν ἄλλο λόγο τό κράτος καταφέρνει νά συνδέσει μέ τήν τρομοκρατία. Καί αὐτό γίνεται στά πλαίσια τῶν συλλήψεων, τῶν παρακολουθήσεων, τοῦ σπιλώματος τοῦ ὀνόματός τους κ.λπ.

Αὐτή εἶναι ἡ περίπτωση τῆς «ἐλεγχόμενης» τρομοκρατίας καί σ' αὐτή τήν περίπτωση ἐλάχιστοι τρομοκράτες συλλαμβάνονται. Ὅταν ξεπεραστεῖ αὐτό τό στάδιο καί φτάσουμε σέ περιπτώσεις ἔντασης τῶν τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν (ὅπως συνέβη στήν 'Ιταλία στήν περίοδο τῆς ἀκμῆς τῶν 'Ερυθρῶν Ταξιαρχιῶν), τό κράτος ἀναγκάζεται ἐκ τῶν πραγμάτων νά δράσει γιά νά μή μπεῖ σέ ἔντονη ἀμφισβήτηση ἡ ἀποτελεσματικότητά του. Καί τά ὠφέλη του ἀπ' αὐτή τή δράση θά εἶναι βέβαια αὐτά τῆς πρώτης περίπτωσης, ὅμως τώρα θά ψηφιστοῦν διάφοροι «ἀντιτρομοκρατικοί νόμοι», πού θεωρητικά σκοποῦν στήν ἀντιμετώπιση τῶν τρομοκρατῶν, στόχος τους ὅμως εἶναι ὁ περιορισμός τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καί τῶν δυνατοτήτων ἀμφισβήτησής του. Σέ μιά τέτοια περίπτωση μαζί μέ τούς τρομοκράτες —πού τώρα συλλαμβάνονται — τό κράτος ἀσκεῖ τή δική του ἔννομη τρομοκρατία ἐναντίον κάθε ἀντιπάλου του. Καί αὐτοί οἱ ἀντιτρομοκρατικοί νόμοι μετά τήν περίοδο αὐτῆς τῆς ὄξυνσης διατηροῦνται βέβαια γιά τυχόν ἐνδεχόμενο στό μέλλον. Βρισκόμαστε δηλαδή μπροστά στό «Κράτος ἔκτακτης ἀνάγκης». Τέλος αὐτή ἡ ἔμμεση χρησιμοποίηση τῆς τρομοκρατίας ὠφελεῖ καί τό κυβερνῶν κόμμα, πού ἐπικαλούμενο ἀποσταθεροποίηση καί «ντόπια καί ξένα κέντρα πού κινοῦν τά νήματα» ἀποκτᾶ ὠφέλη στό παιχνίδι τῆς ἐξουσίας.

Γιά τήν ἄμεση τώρα χρησιμοποίηση τῶν τρομοκρατικῶν ὁμάδων ἀπό τό κράτος γράφει ὁ **'Αλαίν ντέ Μπενουά**[2]: «Γνωρίζουμε καλά σήμερα ὅτι, ἀπό τήν ἀπόπειρα στήν Πιάτσα Φοντάνα (1969) ὡς τίς σφαγές τῆς Μπρέσσια (1974) καί τῆς Μπολόνια (1980), δια μέσου τῆς δῆθεν συνωμοσίας τοῦ «Ρόδου τῶν 'Ανέμων» τοῦ Μποργκέζε, τῆς ἀπόπειρας στό σιδηροδρομικό σταθμό τοῦ Μιλάνου καί τῆς δολοφονίας τοῦ Ἄλντο Μόρο, οἱ ἰταλικές εἰδικές ὑπηρεσίες τῆς SID δέν ἦταν ἄσχετες πρός τό μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐνεργειῶν, πού κατά τή δεκαετία τοῦ '70 εἶχαν ἀποδοθεῖ στούς ἀναρχικούς, στούς «περιστασιακούς», στούς νεοφασίστες κ.λπ.».

Στό βιβλίο του μέ τίτλο «Περί τῆς τρομοκρατίας καί τοῦ κράτους, πρώτη κοινολόγηση τῆς Πρακτικῆς καί τῆς θεωρίας τῆς τρομοκρατίας», ὁ 'Ιταλός «περιστασιακός» Σανγκουϊνέτι δέν διστάζει νά βεβαιώσει ὅτι τό 'Ιταλικό κράτος ἦταν ὁ ὀργανωτής ὅλων τῶν μεγάλων ἀποπειρῶν πού διεπράχθησαν κατά τά τελευταῖα χρόνια.

Κατά τόν Σανγκουϊνέτι, ὁ σκοπός γιά τόν ὁποῖο τό κράτος κατευθύνει τήν τρομοκρατία εἶναι «νά κάνει τόν πληθυσμό πού δέν ὑποστηρίζει πλέον αὐτό τό κράτος ἤ πού διεξάγει ἀγώνα ἐναντίον του, νά πιστέψει ὅτι ἔχει τουλάχιστον ἕναν κοινό ἐχθρό μ' αὐτό τό κράτος, ἐναντίον τοῦ ὁποίου τό τελευταῖο τόν ὑπερασπίζει ὑπό τόν ὅρο νά μήν τό ἀμφισβητεῖ πλέον κανείς».

Φαίνεται λοιπόν καθαρά ὅτι τό κράτος ἀνέχεται καί δέν θέλει νά χτυπήσει τήν τρομοκρατία. 'Ενῶ λοιπόν δημιουργοῦνται ἀντιτρομοκρατικές ὁμάδες, ἐνῶ ὑπάρχει συνεργασία σέ διεθνές ἐπίπεδο, ἡ ἀποτελεσματικότητά τους κρίνεται ἀμφίβολη.

'Εδῶ μπαίνει ἡ ἀναγκαιότητα ὁ λαός νά πιέσει τό κράτος πρός αὐτή τήν κατεύθυνση. Καί αὐτός ὁ ἀγώνας τοῦ λαοῦ πρέπει νά εἶναι διμέτωπος. 'Αφενός νά πιέσει τό κράτος γιά τήν ἀποτελεσματική ἀντιμετώπιση τῶν τρομοκρατῶν καί ἀφετέρου νά μήν ἀφήσει νά περάσουν ἀντιτρομοκρατικοί νόμοι πού περιστέλλουν τά κεκτημένα δικαιώματα τοῦ λαϊκοῦ κινήματος. Γιατί δέν ἀπαιτοῦνται ἔκτακτα μέτρα, γιά τή δίωξη τῶν τρομοκρατῶν ἀλλά ἁπλῶς ἡ δράση μέσα στά πλαίσια τῶν ὑπαρχόντων νόμων. Οὔτε ἀκόμη ἡ πρόταση γιά τήν ποινή τοῦ θανάτου στούς τρομοκράτες φαίνεται νά ἔχει κάποια βασιμότητα. Γιατί γιά νά ἐπιβληθεῖ ἡ ὁποιαδήποτε ποινή πρέπει νά ὑπάρξει ἡ σύλληψη· καί κάτι τέτοιο δέν βλέπουμε νά γίνεται.

'Ως πρός τήν ἴδια τήν ποινή τώρα δέν κρίνεται ἀποτελεσματική σέ ἀνθρώπους πού εἶναι διατεθειμένοι νά πεθάνουν, οὔτε βέβαια στήν περίπτωση πού αὐτοί ἐνεργοῦν ὡς ἄμεσα ὄργανα τοῦ κράτους ὑπάρχει περίπτωση νά τούς ἐπιβληθεῖ. Νομίζουμε ὅτι ὁ Ποινικός Κώδικας εἶναι ἀρκετός παρέχοντας κάθε δυνατότητα σέ ἐπίπεδο ποινῶν γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς τρομοκρατίας.

Τέλος, κάποιοι — λίγοι — μπορεῖ νά βλέπουν μέ συμπάθεια τούς τρομοκράτες γιατί βλέπουν στό πρόσωπό τους ἀνθρώπους πού μποροῦν καί σκοτώνουν σήμερα γιά τίς ἰδέες τους. Κάποιοι ἄλλοι — πολύ περισσότεροι — νά τούς βλέπουν μέ συμπάθεια γιά τήν φύση τῶν ἐνεργειῶν τους. Καί οἱ δύο αὐτές κατηγορίες, καί ἡ πρώτη πού ἀνάγεται στή σφαίρα τῆς βαθειᾶς ἀπογοήτευσης πάνω στήν πολιτική πράξη καί ἡ δεύτερη πού ἀνάγεται στή σφαίρα τῆς κοινωνίας τοῦ ὑπερθεάματος, δέν ἔχουν καμία σχέση μέ τήν πολιτική πράξη καί μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι βρίσκονται ἐντός τῶν πλαισίων ἀμφισβήτησης πού θέτει καί ἀνέχεται τό σύστημα.

Π.Ι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] 'Η δράση 'Αράβων τρομοκρατῶν στό εὐρωπαϊκό ἔδαφος εἶναι ἕνα χαρακτηριστικό δεῖγμα αὐτοῦ τοῦ εἴδους τρομοκρατίας. Γιά τόν ἀναγνώστη πού πιθανῶς ἐνδιαφέρεται παραπέμπουμε στό βιβλίο τοῦ 'Αλαίν ντέ Μπενουά: «ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ: Τό ἀληθινό πρόβλημα δέν τέθηκε ποτέ».

[2] 'Αλαίν Ντε Μπενουά.
Ρόμπερτ ντε Χερτ: Τρομοκρατία τό ἀληθινό πρόβλημα δέν τέθηκε ποτέ. Σελ. 47, 48.

Τό ἐθνικιστικό βιβλίο προσπάθησε καί μπορεσε ἐν μέρει κατά τά τελευταία χρόνια να σπασει τήν γκετοποιηση που τοῦ εἶχε ἐπιβληθεῖ καί νά ἀποτανθεῖ σέ εὐρύτερο κόσμο. Στήν φωτογραφία ἐπάνω, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κος Σαρτζετάκης ἐπισκέπτεται τό περίπτερο τῆς Ε.Σ. στήν ἔκθεση βιβλίου στό πεδίο τοῦ Ἄρεως. Ἀπό τήν μέσα πλευρά τοῦ περιπτέρου ὁ Γιῶργος Κουβέλης.

«ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΟΥΛΤΟΥΡΙΑΡΗΔΕΣ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΤΗΣ «ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΚΕΨΗΣ», ΒΛΑΔΙΜΗΡΟ ΨΙΑΚΗ

1) Πρῶτα ἀπ᾽ ὅλα, νομίζω ὅτι θά ἦταν ἀπαραίτητο νά μᾶς δώσετε ὁρισμένα στοιχεῖα γιά τίς συνθῆκες ὑπό τίς ὁποῖες δημιουργήθηκε τό βιβλιοπωλεῖο καί γιά τήν μέχρι τώρα πορεία του, δηλ. μέ δύο λόγια ὁρισμένα στοιχεῖα γιά τήν ἱστορία τῆς Ε.Σ.

ΨΙΑΚΗΣ: Ἡ «Ἐλεύθερη Σκέψις» ἱδρύθηκε τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1976. Ἦλθε τότε νά καλύψει ἕνα μεγάλο κενό, πού ὑπῆρχε καί τό ὁποῖο λέγεται ἐθνικιστικό βιβλίο καί πλατύτερα ἐθνικιστικός τρόπος σκέψεως. Τό κενό αὐτό ἴσως σήμερα νά μήν γίνεται νοητό ἀπό τούς νεώτερους σέ ἡλικία, μιά καί σήμερα ἔχουν πληθώρα τίτλων γιά ἐπιλογή. Ἴσως βέβαια αὐτοί, ὅπως καί οἱ μεγαλύτεροι νά μήν καλύπτονται σέ ὅλα τά ἐρωτήματά τους καί τίς ἀνησυχίες τους. Ὅποιος ὅμως εἶναι παραπονούμενος, ἄς πάει στόν Ὀκτώβριο τοῦ 1976 νά δεῖ τί ὑπῆρχε τότε.

Καί μιά, καί μιλᾶμε γιά συνθῆκες καί ἱστορία, θά πρέπει νά ἀναφερθοῦμε σέ τρία περιστατικά τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τίς πρῶτες ἡμέρες λειτουργίας μας τό τοπικό περιφερειακό παράρτημα τοῦ Ρήγα Φερραίου μέ διάφορες ἐκδηλώσεις — μάζεμα ὑπογραφῶν, διαμαρτυρίες, ἐνοχλήσεις — ζητοῦσε τήν ἀπομάκρυνση τῶν «φασιστῶν» ἀπό τήν περιοχή. Μετά λίγα χρόνια αὐτοί πού «χάθηκαν» ἀπό τήν περιοχή ἦταν οἱ Ρηγάδες. Τό δεύτερο περιστατικό συνέβη, ὅταν μέ τήν εὐκαιρία μιᾶς νέας ἐκδόσεώς μας — ἕνα βιβλίο τοῦ Δραγούμη ἦταν — ἐπισκεφθήκαμε τό πρῶτο βιβλιοπωλεῖο τῆς χώρας, ὅπου ἀκολούθησε ὁ ἑξῆς διάλογος μέ τόν τότε

προϊστάμενο: Ἐκεῖνος: «Δέν ἀγοράζουμε φασιστικά βιβλία». Ἐμεῖς: «Μά φασίστας ὁ Δραγούμης;» (Ὑπενθύμιση: ὁ Δραγούμης ἐδολοφονήθη τό 1920!!). Ἐκεῖνος: «Τόν διαβάζουν οἱ Εὐέλπιδες;». Ἐμεῖς: «Ποῦ νά ξέρουμε;». Ἐκεῖνος: «Καί τόν διαβάζουν, καί εἶναι καί φασίστας, καί ἐμεῖς φασιστικά βιβλία δέν βάζουμε στό μαγαζί μας».

Τό τρίτο περιστατικό: Δύο βιβλιοδετεῖα ἀφοῦ παρέλαβαν κανονικά γιά βιβλιοδέτηση κάτι βιβλία μας, μᾶς εἰδοποίησαν ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι δέν μποροῦν νά προχωρήσουν στήν δουλειά ἐπειδή τό προσωπικό τους ἠρνεῖτο νά βιβλιοδετήσει δικά μας βιβλία καί εἶχε κατέβει σέ ἀπεργία! Ἄν προσθέσουμε σ' αὐτά τά παραδείγματα καί τό ὅτι γιά ἀρκετά χρόνια κατείχαμε — ἴσως καί τό παγκόσμιο, ὁπωσδήποτε ὅμως τό Ἑλληνικό —ρεκόρ βομβιστικῶν ἐνέργειῶν ἐναντίον μας, τότε ὁ καθένας παίρνει μιά μικρή ἰδέα γιά τίς δυσκολίες πού ἀντιμετωπίσαμε για νά φθάσουμε σήμερα ἐδῶ.

Ἔχουμε νομίζω καί μιά ἄλλη ἰδιοτυπία γιά τά ἑλληνικά δεδομένα ἡ ὁποία ἔγκειται στό ἑξῆς: Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πού ἐδημιούργησαν, προχώρησαν καί ἔφθασαν τήν Ε.Σ. ἐκεῖ πού εὑρίσκεται αὐτή τή στιγμή, βρίσκονται πάντα μαζί. Χωρίς καμμία διαφυγή, χωρίς κανένα ἀποχωρισμό, χωρίς καμμία διαφωνία.

2) Ὁ ἐκδοτικός οἶκος λειτουργεῖ σάν πολιτιστικός κύκλος ἤ ἁπλά εἶναι μιά συσπείρωση τῶν προσπαθειῶν κάποιων ἀτόμων πρός τήν ἐκδοτική κατεύθυνση;

Ἐδῶ πρέπει νά ἀποσαφηνίσουμε κάτι. Ἡ «Ἐλευθέρα Σκέψις» δέν ἀνήκει σ' ἕνα ἤ σέ δύο ἄτομα. Ἀνήκει σέ μία ὁμάδα ἀτόμων. Ἔχει ὅμως καί μιά ἰδιοτυπία. Δέν εἶναι ἐπιχείρηση νά μοιράζει κέρδη. Οὐδείς ἀπό τούς «μετόχους» στά ἕνδεκα χρόνια λειτουργίας πῆρε ἔστω καί μία δραχμή σάν ἐπιχειρηματικό κέρδος ἀπό τό ταμεῖο τῆς Ε.Σ. Οἱ ἄνθρωποι πού ἀποτελοῦν τήν Ε.Σ., ἔχουν ὅλοι τους τίς προσωπικές τους δουλειές καί ζοῦν ἀπό τά προσωπικά τους εἰσοδήματα. Τό μπλέξιμό μας μέ τίς ἐκδόσεις ξεκίνησε καί συνεχίσθηκε ἀπό τήν ἀνάγκη πού νοιώσαμε ὅτι ἔπρεπε νά καλύψουμε ἕνα κενό. Δέν εἴμασθε κουλτουριάρηδες. Κάνουμε αὐτό πού κάνουμε, ἐπειδή πιστεύουμε ὅτι πρέπει νά γίνει καί ὅτι αὐτή τή στιγμή εἶναι τό μοναδικό πού μπορεῖ νά κάνει ὁ ἐθνικιστικός χῶρος. Ὁ ἐθνικισμός πρέπει νά δείξει πρός τά ἔξω ὅτι εἶναι κάτι ἄλλο ἐν σχέσει πρός τά ἄλλα σχήματα. Καί πρέπει, ἄν θέλει νά βαδίσει μπροστά, νά τό βροντοφωνάζει καί ἰδιαίτερα νά τό κάνει πράξη. Δέν πρέπει νά ἀποκλειόμαστε σέ μιά παράταξη — πού ἄλλωστε δέν εἶναι ἡ δική μας — καί νά πολεμοῦμε τίς ἄλλες. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες πρέπει νά μάθουν τίς ἰδέες μας. Ὄχι μέ ἐπιμειξία, ἀλλά καθαρές καί κρυστάλλινες. Καί ὄχι βέβαια προκλητικά καί ἐξωπραγματικά. Ἡ ἐποχή μας δέν εἶναι ἡ ἐποχή οὔτε τῶν μεγάλων ἔργων, οὔτε τῶν μεγάλων λόγων. Αὐτό ἀκόμη καί ὁ ἁπλός κόσμος τό ἔχει καταλάβει.

3) Γιά σᾶς, ἡ προσπάθεια γιά τή διάδοση τῆς ἐθνικιστικῆς Κουλτούρας εἶναι μιά ἐπιλογή προσωπική ἤ ἔστω γιά «λίγους» ἤ θά μποροῦσε, ἴσως καί θά ἔπρεπε, νά ἀποτελεῖ συνολική ἐπιλογή δραστηριότητας γιά ὅλους τούς ἐθνικιστές;

Ἐδῶ θά ἔλθουμε ὁπωσδήποτε σέ ἀντίθεση μέ τό «λαϊκό αἴσθημα». Καί δέν εἶναι οὔτε ἀπαισιοδοξία, οὔτε φοβία. Εἶναι πραγματισμός. Καί τό ξαναλέμε: Ὁ ἐθνικισμός αὐτήν τήν στιγμή δέν πρέπει νά μπεῖ στά στενά ὅρια ἑνός κομματικοῦ μηχανισμοῦ. Οὔτε ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι πού μποροῦν νά πᾶνε μιά τέτοια κατάσταση μπροστά, οὔτε ὁ Ἑλληνικός λαός εἶναι ἕτοιμος νά ἀκολουθήσει μιά τέτοια κατάσταση. Δέν μιλᾶμε βέβαια γιά μικρογραφειάκα τῶν 5 ἕως 55 ἀτόμων. Ὁ Ἐθνικισμός, ὅταν ξεκινήσει τήν πολιτική του πορεία, πρέπει νά ἔχει κάποια μαζικότητα. Αὐτήν τή στιγμή ἔχουμε τήν ὑποχρέωση να μάθουμε στόν κόσμο ὅτι ὑπάρχει ἐκτός ἀπό τίς καθιερωμένες ἀπόψεις καί μιά ἄλλη ἄποψη, ἡ ἐθνικιστική. Καί αὐτό μποροῦν καί πρέπει νά τό κάνουν ὅλοι.

4) Πῶς βλέπετε τό κίνημα νεολαίας πού ἀναπτύσσεται σήμερα, σέ σχέση μέ τίς καταστάσεις πού ἐκφράζουν σήμερα τήν ἄκρα δεξιά καί τόν ἐθνικισμό σέ πολιτικό ἐπίπεδο;

Ἀντί γιά «κίνημα νεολαίας» θά προτιμοῦσα νά ἔλεγα «νέοι ἄνθρωποι». Προϋπόθεση γιά ἕνα κίνημα εἶναι ἕνας συνεκτικός δεσμός γιά μιά κοινή πορεία. Καί σήμερα ὑπάρχουν πολλοί νέοι, πού ναί μέν ἔχουν κοινά ἰδεολογικά σημεῖα, ἔχουν ὅμως ξεχωριστή πολιτική πορεία. Τό πολύ εὐχάριστο εἶναι ὅτι οἱ νέοι ἄνθρωποι σήμερα ἔχουν πολλές παραπάνω γνώσεις καί ἔχουν πολύ πιό ξεκαθαρισμένες ἀπόψεις. Ἔχουν ξεκινήσει οἱ προϋποθέσεις γιά ἕνα ἀνεξάρτητο καί ἀδέσμευτο Ἐθνικιστικό κίνημα. Εἶναι αἶσχος γιά τόν ἐθνικισμό οἱ νέοι του νά καταντοῦν ἀφισσοκολητές καί χειροκροτητές κάθε ἑνός πού πληρώνει καλλίτερα. Ἡ ἀκροδεξιά πέθανε. Καί οὔτε ταφή χρειάζεται. Ἐξανεμίσθηκε.

Οἱ νέοι λοιπόν μποροῦν νά προχωρήσουν πιό ἄνετα. Πρέπει ὅμως νά μήν ξανακάνουν τά λάθη τῶν παλαιοτέρων. Καί δέν χρειάζεται νά βιάζονται. Ὁ κόσμος δέν ἀκολουθεῖ πολιτικά ἕναν εἰκοσιπεντάρη, μπορεῖ ὅμως νά τόν ἀκούσει.

«Ὁ Ἐθνικισμός πρέπει νά δείξει πρός τά ἔξω, ὅτι εἶναι κάτι ἄλλο...»

«Εἴμαστε ἡ ἰδεολογία πού ἐκφράζει ἕνα ὁλόκληρο ἔθνος»

5) Τό ἐθνικιστικό βιβλίο ἔχει ἀποκτήσει σήμερα κάποια ἐπιρροή καί σέ ποιά κοινωνικά στρώματα; Σέ πόσα πωληθέντα ἀντίτυπα φτάνει μιά ἐπιτυχημένη ἔκδοση;

Τό ὅτι ἡ πώληση ἐθνικιστικῶν βιβλίων ἔχει μία ἄνοδο τά τελευταῖα χρόνια, εἶναι νομίζω πασιφανές. Καί διαβάζονται ἀπό λογιῶν - λογιῶν κόσμο. Ἔχουμε ἀναγνῶστες πού διαβάζουν τήν «Ἑστία», ὅπως ἔχουμε καί ἀρκετούς πού διαβάζουν τήν «Αὐριανή», τό πιό ἐνδιαφέρον, ὅμως, εἶναι ἡ ἐπιρροή πού ἀσκοῦν οἱ ἐκδόσεις μας σέ συγγραφεῖς, πού ἀνῆκαν σέ τελείως διαφορετικούς κόσμους. Οἱ δύο περιπτώσεις, ἑνός κεντροαριστεροῦ πού ἦταν κάποτε ἀπό τούς μεγαλύτερους διῶκτες τῶν ἰδεῶν μας καί ἑνός σκληροπυρηνικοῦ κομμουνιστῆ, ἀποδεικνύουν τήν δύναμη τοῦ τρόπου δράσεως πού ἔχουμε ἐπιλέξει. Καί αὐτήν τήν στιγμή στήν Ἑλλάδα εἶναι ἀρκετοί οἱ συγγραφεῖς πού ἀρχίζουν νά «πλησιάζουν» τίς ἰδέες μας.

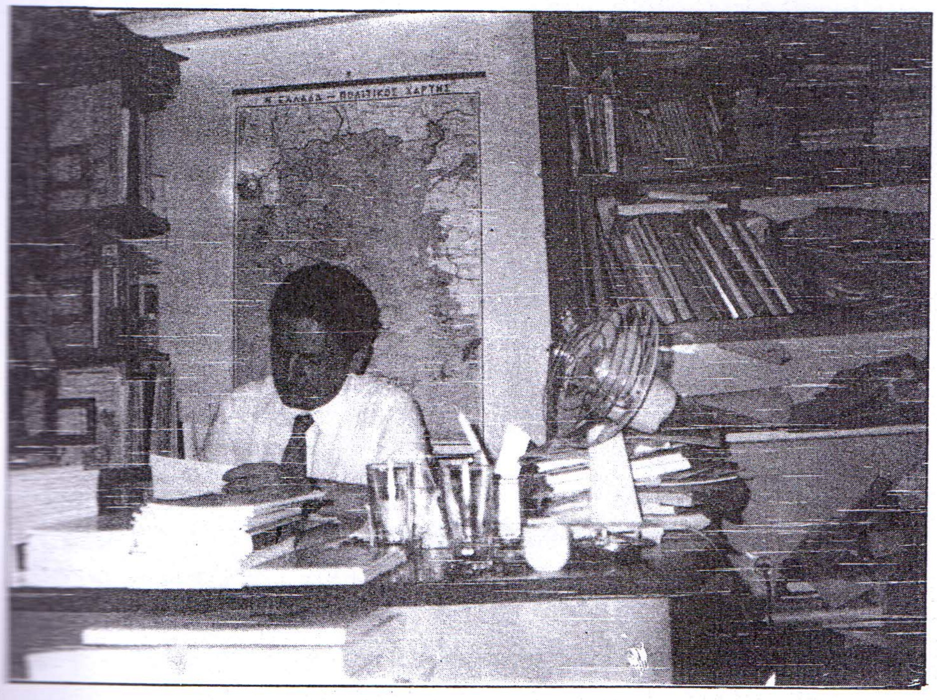
Στή Γαλλία καί την Ἰταλία — δύο χῶρες μέ φοβερή παράδοση στίς Ἐθνικιστικές ἰδέες — δύο ἀπό τούς κυριότερους Ἐθνικιστικούς ἐκδοτικούς οἴκους ἐκδίδουν τά βιβλία τους σέ 1.000 ἀντίτυπα. Γιά ἐμᾶς αὐτός ὁ ἀριθμός εἶναι μικρός καί ἐξ ἀρχῆς ἀπαισιόδοξος. Νομίζω ὅτι τό κυριότερο λάθος τῶν φίλων μας εἶναι ὁ αὐτοεγκλωβισμός στόν ἴδιο τους τόν χῶρο, στούς ἴδιους τους τούς ἀνθρώπους. Ἐμεῖς, ἐδῶ στήν Ἑλλάδα, πιστεύουμε ὅτι δέν παίζει ρόλο ἄν ἕνα βιβλίο πωληθεῖ ἤ διαβαστεῖ ἀπό ἕναν κομμουνιστή, φιλελεύθερο ἤ ἀναρχικό. Τέτοιες ἠθικές εἶναι ἀπομονωτικές καί γελοῖες. Σημασία ἔχει νά διαβαστεῖ. Δέν μποροῦμε νά κατηγοροῦμε κάποιον προσκείμενο σήμερα γιά τό ὅτι ὁ πατέρας του ἦταν τό 44 ἤ τό 46 μέ τήν κομμουνιστική παράταξη. Ὁ ἴδιος πρέπει νά εἶναι πολύ δυνατός γιά νά ἀρνιέται τίς ἰδέες τοῦ πατέρα του.

Μέχρι τόν Αὔγουστο τοῦ 1987 ἐκδώσαμε 76 βιβλία, 70 μέ τό σῆμα «Ἐλεύθερη Σκέψις» καί 6 γιά λόγους τακτικῆς μέ ἄλλο σῆμα. Ἀπ' αὐτά 25 ἔχουν ξεπεράσει τά στάνταρ ἑνός ἐπιτυχημένου βιβλίου στήν Ἑλλάδα. Ὁρισμένα ἔχουν κάνει καί δύο καί τρεῖς ἐκδόσεις. Τό «μπέστ σέλλερ» μας εἶναι βέβαια ἡ «Ἑλληνική πρόκλησις» τοῦ Ἀνδρέα Δενδρινοῦ. Πέντε ἐκδόσεις μέ πωλήσεις πάνω ἀπό 7.000 ἀντίτυπα. Ἀριθμό πού θά ζήλευε κάθε Ἕλληνας καί ξένος, συγγραφέας καί ἐκδότης. Γιά μᾶς ὅμως ἐπιτυχία εἶναι τό ὅτι προβάλαμε στό Ἑλληνικό κοινό γιά πρώτη φορά 15 νέους καί ἀγνώστους συγγραφεῖς. Ξέρω ὅτι πολλοί μετά ἀπό τόσους ἀριθμούς θά πάρουν χαρτί καί μολύβι γιά νά κρίνουν καί νά ἐλέγξουν. Πραγματικά μερικούς δέν μποροῦμε νά τούς πείσουμε ἀλλοιῶς.

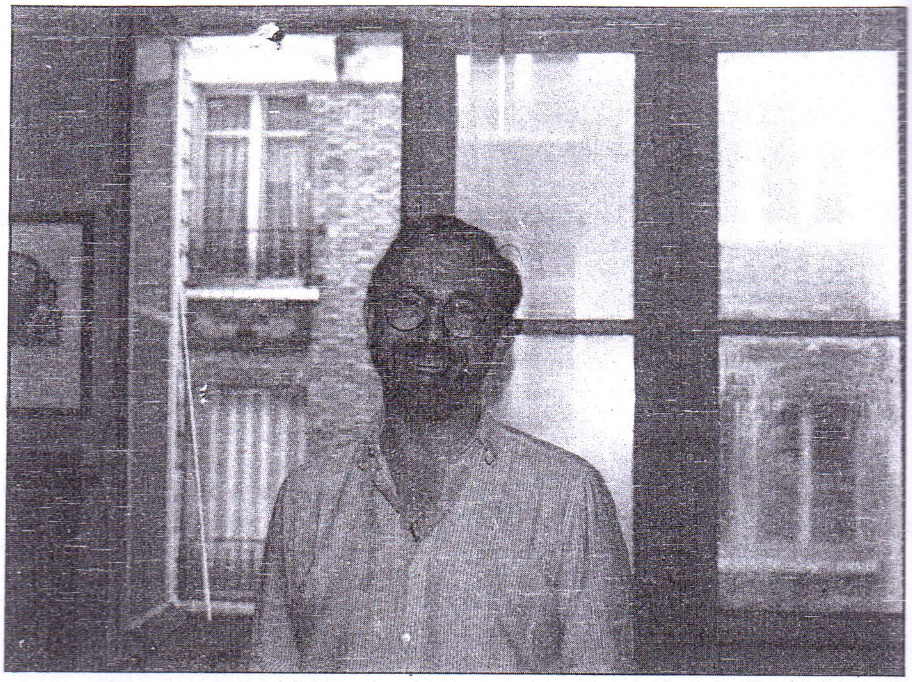
Ἐδῶ πάλι πρέπει νά διευκρινήσουμε κάτι. Ποτέ μέχρι τώρα δέν ἐξαρτήθηκε τό ἄν θά ἐκδίδαμε ἤ ὄχι ἕνα βιβλίο ἀπό τό πόσα ἀντίτυπα θά πουλούσαμε. Καθοριστικό ρόλο παίζει κάθε φορά τό ἄν τό βιβλίο βοηθάει γενικά στό ἐξάπλωμα καί στήν ἐνδυνάμωση τῶν ἰδεῶν μας. Αὐτό καί μόνο. Αὐτά —γραπτά — γιά ὅσους λένε — καί εἶναι μερικοί ἀπό τούς πολύ φίλους — τί τά θέλουμε φερ' εἰπεῖν τά ποιήματα. Εἴμαστε ἡ ἰδεολογία πού ἐκφράζει ἕνα ὁλόκληρο ἔθνος καί ὄχι ἕναν ἤ μερικούς ἀνθρώπους. Καί εἴμαστε ἡ ἰδεολογία πού καλύπτει ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καί ἐπομένως τοῦ ἀνθρώπου. Τί κακό λοιπόν εἶναι τό νά ἔχουμε καί νά παρουσιάζουμε ποιητές;

6) Ἔχετε συνεργασία μέ ξένους ἐθνικιστικούς οἴκους, καί σέ ποιό ἐπίπεδο γίνεται αὐτή;

Γιά νά παράγεις, θέλεις πρῶτες ὕλες. Καί ὅταν δέν σοῦ φτάνουν οἱ ἐγχώριες, ὑποχρεωτικά τότε, γιά νά καλύψεις τήν παραγωγή σου καταφεύγεις σέ εἰσαγόμενα. Κάπως ἔτσι ἦταν καί εἶναι το πρόβλημά μας. Ἡ «Ἐλεύθερη Σκέψις» ἔχει μία δυναμική καί δυστυχῶς αὐτή δέν μπορεῖ νά καλυφθεῖ ἀπό τούς Ἕλληνες συγγραφεῖς. Αὐτό ἦταν καί πού μᾶς ἐξανάγκασε νά στραφοῦμε στό ἐξωτερικό. Καί κάναμε εἰσαγωγή. Ὄχι ὅμως ξένων προϊόντων. Αὐτήν τήν στιγμή ἡ κυριότερη συνεργασία μας μέ τό ἐξωτερικό εἶναι μέ τήν «ὁμάδα» τῆς G.R.E.C.E. τοῦ Μπενουά. Καί αὐτοί οἱ Γάλλοι μέ εἰσαγωγικά εἶναι Ἕλληνες χωρίς εἰσαγωγικά. Καί οἱ διάφορες προ-

Ὁ κ. Βλαδίμηρος Ψιακῆς, μέσα στό βιβλιοπωλεῖο «Ἐλεύθερη Σκέψη»

῾Ο ᾿Αλαίν Ντέ Μπενουά, στά γραφεῖα τῆς ***GRECE*** ***στό Παρίσι, εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού διαμόρφωσε μιά νέα κουλτούρα*** *γιά τή δεξιά*

σκείμενες ὁμάδες στήν G.R.E.C.E.- στήν ᾿Ιταλία, στήν Γερμανία, στήν ᾿Ισπανία, Ἕλληνες εἶναι. Στήν ῾Ελλάδα πιστεύουν καί στούς Ἕλληνες θεούς. Οἱ κάτοικοι τῆς ῾Ελλάδος εἶναι πού ἔχουν πάψει νά πιστεύουν σ᾿ αὐτά.

῾Η συνεργασία μ᾿ αὐτόν τόν ὅμιλο εἶναι ὁλόπλευρη. Ἔχουμε τά δικαιώματα μεταφράσεως ὅλων τῶν βιβλίων καί γενικά ὅλων τῶν ἐντύπων τους. Προσπαθώντας νά δημιουργήσουμε μία παγκόσμια πρωτοτυπία —ἕνα βιβλιοπωλεῖο, πού θά ἔχει ποικιλία ἐθνικιστικῶν βιβλίων σ᾿ ὅλες τίς Εὐρωπαϊκές γλῶσσες — εἰσάγουμε καί ἔχουμε διαρκή παρακαταθήκη τῶν βιβλίων τους. Μᾶς ζήτησαν — καί ἡ συνέχεια εἶναι στά χέρια μας — νά ἀρθρογραφοῦν Ἕλληνες στά ἔντυπά τους. Εἴμαστε διαρκῶς προσκεκλημένοι σέ διάφορα συνέδρια, διαλόγους, κ.λπ. Αὐτήν τήν στιγμή κυκλοφορεῖ στήν Γαλλία βιβλίο στά γαλλικά, τό ὁποῖο ἐξεδώσαμε στήν ῾Ελλάδα. Καί τό γράφει φαρδειά -πλατειά, ὅτι ἐξεδόθη μέ τήν φροντίδα τῆς «᾿Ελεύθερης Σκέψεως».

Καί νομίζω τελικά ὅτι ὅλα αὐτά βοηθοῦν καί ἀνεβάζουν ποιοτικά τό ᾿Εθνικιστικό Κίνημα στήν ῾Ελλάδα. Ἔχουμε μία διαφορά μέ τήν Εὐρώπη — ὄχι μόνο βέβαια σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τά δικά μας ζητήματα — 40 μέ 50 χρόνια. Καί δυστυχῶς μόνο ἀπό αὐτούς μποροῦμε νά μάθουμε σύγχρονες ἰδέες καί προβλήματα, τρόπους δράσεως, τό γιατί ἐπέτυχαν ὁρισμένα πράγματα καί γιατί ἀπέτυχαν σέ κάποια ἄλλα. Πρέπει νά καταφύγουμε στήν ἐμπειρία. Πρέπει νά σμικρύνουμε τήν ἀπόσταση τοῦ χρόνου. ῾Ο ῾Ελληνικός ᾿Εθνικισμός πρέπει νά ἔλθει στό 1987.

7) ῾Υπάρχει μιά κριτική, κυρίως ἀπό συναγωνιστές πού ἔχουν ἐπαφή μέ τήν ἰταλική καί τήν γαλλική ἐκδοτική δραστηριότητα, ὅτι τό ἐπίπεδο τῶν ῾Ελλήνων συγγραφέων εἶναι χαμηλό. Πιστεύετε ὅτι ἔχουμε συγγραφεῖς τοῦ ἐπιπέδου του Alain de Benoit ἤ τοῦ Adriano Romualdi, γιά νά μήν ἀναφερθῶ βέβαια στόν Evola;

Οἱ σφαῖρες πού ἐκτοξεύθηκαν κατά τοῦ Ἴωνος Δραγούμη ἦσαν ἐξ ἴσου καθοριστικές καί γιά τόν ῾Ελληνικό ᾿Εθνικισμό. ᾿Εστέρησαν μία ζωή, ἀλλά ἐστέρησαν καί τήν ἀνάπτυξη τοῦ ῾Ελληνικοῦ ᾿Εθνικισμοῦ. Διότι ὁ Δραγούμης εἶχε μία ὁλοκληρωμένη ἄποψη πάνω στό ῾Ελληνικό ζήτημα. Καί μποροῦσε νά χρησιμοποιηθεῖ σάν πρότυπο. ῾Ο τότε ὅμως ἐθνικός διχασμός, ὅπως καί ὁ μεταπολεμικός, δέν ἄφησαν περιθώρια γιά τρίτες λύσεις. Οἱ ἀδιάντροπες ἐπεμβάσεις τῶν ξένων μεγάλων δυνάμεων στήν ῾Ελληνική ζωή δέν ἄφησαν περιθώρια ἄλλων λύσεων. Τέτοιες ὧρες δέν χωροῦν οὐδετερότητες. Και ἐπειδή οἱ κατά καιρούς δεξιές παρατάξεις μιλοῦσαν ἐν σχέσει μέ τήν ἀριστερά περισσότερο γιά ἔθνος καί γιά πατρίδα, οἱ ἐθνικιστές κατήντησαν κατά κανόνα οἱ οὐραγοί διαφόρων δεξιῶν καταστάσεων. Δέν ὑπῆρξε διαχωρισμός. Καί ἔτσι μπερδεύτηκαν τά πράγματα. Καί ἔτσι δέν ὑπῆρξε —γιά ἐμᾶς ἐδῶ εἶναι πολύ σημαντικό —᾿Εθνικιστική Παράδοση.

᾿Ανάλογο πρόβλημα ὑπῆρξε στό ἀναγνωστικό κοινό, τό ὁποῖο εἶναι πολύ μικρό στήν ῾Ελλάδα, ἐλάχιστο δέ γιά νά μπορεῖ νά καλύπτει ᾿Εθνικιστικές ἐκδόσεις καί κατά συνέπεια ᾿Εθνικιστές συγγραφεῖς.

Τό ἐπίπεδο τῶν ῾Ελλήνων συγγραφέων εἶναι ἀρκετά καλό καί μέ ἄνεση συναγωνίζονται τούς περισσότερους ξένους. Ἄν δέ, συστηματοποιήσουν καλλίτερα τή δουλειά τους καί ἀφήσουν μία κάποια προχειρότητα καί βιασύνη θά μποροῦν μέ ἄνεση νά φθάσουν τούς ξένους.

«῾Ο ῾Ελληνικός ᾿Εθνικισμός πρέπει νά ἔλθει τό 1987»

8) Ποιά εἶναι τά μεγαλύτερα προβλήματα πού παρουσιάζονται στήν ἐκδοτική σας δουλειά;

Δημιουργοῦμε κάτι πού δέν ὑπῆρχε. Μία παράδοση Ἑλληνική, Ἐθνικιστική. Χωρίς ὕποπτες προσμείξεις. Οἱ Ἕλληνες πού μᾶς παρακολουθοῦν, προέρχονται ἀπό διαφορετικούς κόσμους. Ἔχουν διαφορετικά βιώματα. Μπερδεμένες πολλές φορές ἀπόψεις. Εἶναι ὅμως κατ' ἀρχήν προδιατεθειμένοι εὐνοϊκά. Αὐτούς ἔχουμε, ἀπ' αὐτούς λοιπόν θά προέλθει ὁ νέος Ἐθνικιστικός κόσμος. Ὁ ὁποῖος θά ξέρει τί πιστεύει καί γιατί τό πιστεύει.

Ὅλους λοιπόν αὐτούς τούς ἔχουμε ἀνάγκη. Γι' αὐτό πρέπει νά κρατοῦμε λεπτές ἰσορροπίες. Ὅμως χωρίς ὑποχωρήσεις καί συμβιβασμούς σέ ὅ,τι πιστεύουμε. Ἁπλῶς χωρίς ἀκρότητες καί μέ ἀποφυγή ὁρισμένων ὑπερβολῶν. Δέν τήν «βρίσκουμε». Αἰσθανόμαστε ὅτι ἔχουμε κάποια ὑποχρέωση καί ὅτι πρέπει νά κάνουμε κάποια δουλειά. Βεβαίως κάνουμε καί λάθη. Βεβαίως ὁρισμένες φορές λέμε «ναί κύριε, αὐτοί εἴμαστε, ἄν σοῦ γουστάρει». Ἄνθρωποι εἴμαστε. Αἷμα ἔχουμε μέσα μας πού κινεῖται πιό γρήγορα ἀπό τό κανονικό.

Καί μετά τό ἄλλο. Δέν εἴμαστε σύνδεσμος φίλων διατηρήσεως ἀναμνήσεων τοῦ μεσοπολέμου. Δέν μποροῦμε νά συμπεριφερόμαστε καί νά δροῦμε λές καί εἴμαστε στό 1930. Σήμερα ὁ κόσμος, ἡ Εὐρώπη καί ἡ πατρίδα μας ἔχουν ἄλλα προβλήματα. Ἀνεργία, οἰκονομικά προβλήματα (3.000 θάνατοι στίς δέκα ἡμέρες καύσωνα στήν Ἀθήνα), ὑπογεννητικότητα, ναρκωτικά, τρομοκρατία, θέση Ἑλλάδος στήν Εὐρώπη καί Εὐρώπης στόν κόσμο, ἐθνικά θέματα (Κυπριακό, Αἰγαῖο, σχέσεις μέ βόρειους γείτονες, ἀπόδημος Ἑλληνισμός, γλῶσσα, παιδεία, πολιτιστική ἰσοπέδωση).

Ὑπάρχει λοιπόν ἕνα γενικό πλαίσιο. Καί μέσα σ' αὐτό προσπαθοῦμε νά προσαρμόσουμε —μιά καί αὐτή εἶναι αὐτήν τήν στιγμή ἡ κυρία μας δραστηριότητα — τήν ἐκδοτική μας προσπάθεια. Μέσα σ' ἕνα ἀνύπαρκτο — ἤ μᾶλλον μή δικό μας — παρελθόν, μέσα σέ μία προσπάθεια ὁριοθετήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μέσα σέ μία νέα παγκόσμια κατάσταση, ἐμεῖς προσπαθοῦμε νά δώσουμε τήν Ἑλληνική Ἐθνικιστική ἄποψη. Ἔ, ἔχουμε κάτι λίγες δυσκολίες.

9) Ὑπάρχει μιά ἀλλαγή ἐκδοτικῆς πολιτικῆς, ἴσως καί τακτικῶν ἐπιλογῶν γιά τόν ἐκδοτικό οἶκο; Ἄν ναί, ἀπό ποῦ πηγάζει αὐτή καί ποιός εἶναι ὁ δικαιολογητικός της λόγος;

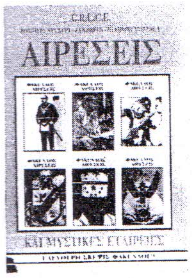
Ἕνα ἀπό τά μεγαλύτερα προβλήματα τοῦ Ἐθνικιστικοῦ χώρου εἶναι ἡ ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης τῶν ὀπαδῶν πρός τίς διάφορες ἡγεσίες. Καί δικαιολογημένα. Ποιός ξέχασε τό 1967, ὅταν ἀρχηγός τῆς 4ης Αὐγούστου ἀμέσως μέ τήν ἔναρξη τῆς 21ης Ἀπριλίου, εἶπε στά ἐμβρόντητα στελέχη, ὅτι ὁ σκοπός ἐπετεύχθη καί ὅτι ἔπρεπε νά διαλυθοῦν; Ποιός ξέχασε τό 1977 ὅταν στό «Κίνημα» ἐπεκράτησε ἡ ἄποψη ὅτι ἔπρεπε νά ἀκολουθήσει τόν κο Θεοτόκη; Ποιός ξέχασε λίγα χρόνια πρίν, ὅταν σκληρές ὀργανώσεις μέ σκληρούς ἀρχηγούς διελύθησαν γιά νά γίνουν νεολαῖες δεξιῶν καταστάσεων.

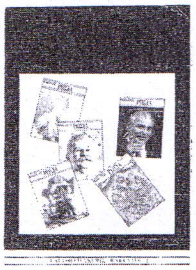
Δεκάδες ἐθνικιστές - καί ἐπώνυμα στελέχη μάλιστα - πῆγαν τά τελευταῖα χρόνια στήν Νέα Δημοκρατία. Ἦταν μία προσωπική τους ἐπιλογή. Δέν τούς πῆγαν. Ὅταν κάποιος πάει π.χ. στό ΕΝΕΚ δέν πάει γιά νά τόν πᾶνε κάπου ἀλλοῦ. Πάει καί μόνος του, δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό προαγωγούς.

Αὐτή ἡ κατάσταση — ἡ κρίση δηλ. ἐμπιστοσύνης — ἀνάγκασε ἀκόμα καί ἐμᾶς νά δίνουμε διαρκῶς ἐξετάσεις νομιμοφροσύνης. Παρ' ὅτι ἔχομε ἐπανειλημμένως δώσει τό στῖγμα μας. Πολλές φορές, μάλιστα, μόνο καί μόνο γιά νά δώσουμε αὐτό.

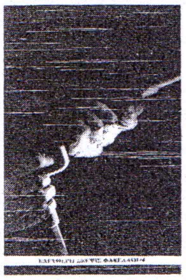
Τόν τελευταῖο χρόνο προσπαθοῦμε νά ἀποτανθοῦμε σέ περισσότερο κόσμο. Μέ ἀλλαγή τοῦ τρόπου παρουσιάσεως καί ἐκφράσεως τῶν ἀπόψεών μας. Μέ μελέτες γιά τά σύγχρονα προβλήματα. Μέ διαφημίσεις στόν «ἀριστερό» τύπο. Μέ τή συμμετοχή μας σέ περισσότερες ἐκθέσεις βιβλίων.

Καί μπορῶ νά σᾶς ἀναφέρω ὅτι τά ἀποτελέσματα εἶναι ἀρκετά ἱκανοποιητικά. Μπορῶ νά πῶ μάλιστα ὅτι ἐάν δέν εἴχαμε κάνει αὐτή τήν «στροφή» τακτικῆς, θά ἀρχίζαμε νά σαπίζαμε στόν ἴδιο μας τόν ἑαυτό.

Ἡ σειρά «Φάκελλος» τῆς Ε.Σ. ἡ ὁποία ἔκανε τήν ἀρχή της τόν Νοέμβριο τοῦ 1986 — μέ τό «Ρωσία: ἡ τελευταία αὐτοκρατορία» — ἦταν οὐσιαστικά ἡ πρώτη ὁλοκληρωμένη ἐθνικιστική προσπάθεια κατατοπίσεως στά διάφορα παγκόσμια καί εὐρωπαϊκά προβλήματα. Μεγάλο ρόλο ἔπαιξε βέβαια σ' αὐτό, ἡ σύνδεση τῆς Ε.Σ. μέ τήν ὁμάδα τῆς G.R.E.C.E. (τοῦ Μπενουά), οἱ ἄνθρωποι τῆς ὁποίας εἶναι καί οἱ συγγραφεῖς τῶν διαφόρων θεμάτων. Ἀριστερά τά ἐξώφυλλα τῶν 4 πρώτων «Φακέλλων»

10) Ποιό πιστεύετε ότι είναι τό μέλλον στήν 'Ελλάδα τόσο τοῦ ἐθνικιστικοῦ βιβλίου, ὅσο καί τοῦ 'Εθνικισμοῦ;

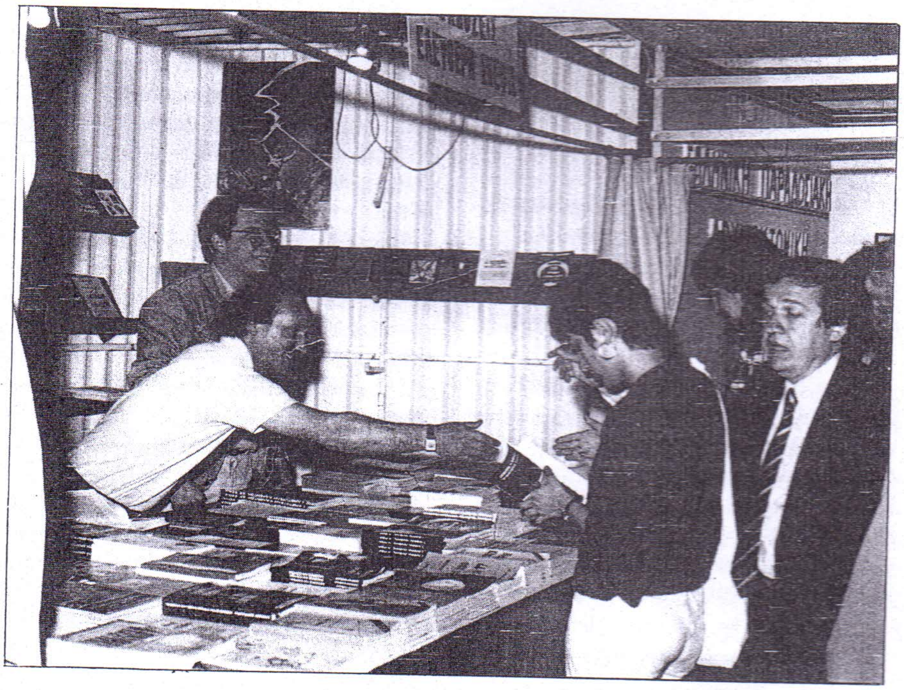
Τούς τελευταίους καιρούς εἴμαστε γεμάτοι ἐκπλήξεις. Καί γιά νά γίνουμε σαφέστεροι: παρατηροῦμε ὅτι καθαρά κερδοσκοπικοί ἐκδοτικοί οἶκοι ἀσχολοῦνται μέ 'Εθνικιστές συγγραφεῖς. 'Η «'Εστία» — ὁ μεγαλύτερος ἐκδοτικός οἶκος τῆς χώρας — ἐκδίδει Πάουντ καί Σελίν, ἡ «Δωδώνη» Χάμσον, Πάουντ καί Χάιντεγκερ, ἡ «Νεφέλη» Ντριέ λά Ρωσσέλ, ὁ «'Ερμῆς» Δραγούμη, ὁ «Κάκτος» τήν ζωή τοῦ Δραγούμη, ἡ «Γνώση» Σελίν, κ.ἄ. Αὐτά τά γεγονότα δείχνουν ὅτι, ὅσο ἀφορᾶ τό 'Εθνικιστικό Βιβλίο, σπάει ἡ ἀπό ἐτῶν ἀπομόνωση καί ὅτι δημιουργεῖται κάποιο ἐμπορικό ἐνδιαφέρον. Σαφέστατα ὅμως σημαίνει καί κάτι ἄλλο σπουδαιότερο. "Οτι οἱ ἄλλες ἰδεολογίες δέν ἔχουν πλέον νά προσφέρουν τίποτα, ὅτι δέν τραβᾶνε κόσμο. Διότι βέβαια κανείς δέν πρόκειται νά μᾶς πείσει ὅτι ἡ 'Ελλάδα γέμισε ξαφνικά ἀπό 'Εθνικιστές ἐκδότες.

Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τά παραπάνω, σύν τό ὅτι αὐτή τήν στιγμή στήν 'Ελλάδα δημιουργεῖται μία παράδοση, μποροῦμε μέ κάποια ἄνεση νά ποῦμε ὅτι, ὅσο ἀφορᾶ τό μέλλον τοῦ 'Εθνικιστικοῦ βιβλίου, μποροῦμε νά εἴμασθε αἰσιόδοξοι.

Τέλη 'Οκτωβρίου στήν 'Αγγλία γίνεται ἕνα συνέδριο διαφόρων Εὐρωπαϊκῶν 'Εθνικιστικῶν ὁμάδων.

Τό θέμα τοῦ συνεδρίου εἶναι: «Εὐρώπη τῶν 100 σημαιῶν». 'Αναφέρω τό γεγονός γιά δύο βασικούς λόγους. Πρῶτον γιά νά μοῦ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νά τονίσω ὅτι ἡ Εὐρώπη **ΤΩΝ** σημαιῶν, τῶν πατρίδων, τῶν λαῶν, τῶν γλωσσῶν, εἶναι κάτι πού μᾶς καλύπτει προσωπικῶς ἀπόλυτα. Δεύτερον γιά νά πῶ ὅτι ἡ 'Ελλάδα μόνο σέ μία τέτοια Εὐρώπη μπορεῖ νά βρεῖ τόν ἑαυτό της καί τήν θέση της. Καί ἐκεῖ ὁ 'Ελληνικός 'Εθνικισμός πρέπει νά ρίξει ὅλο τό βάρος του. Καί αὐτό τό κολοσσιαῖο ἔργο — αὐτήν τή Νέα 'Ελλάδα μέσα στή Νέα Εὐρώπη — μόνο οἱ νέοι "Ελληνες 'Εθνικιστές μποροῦν νά πραγματοποιήσουν. Καθαρά ὅμως καί ξάστερα. Μακρυά ἀπό σάπιες καί νόθες καταστάσεις. Είδικά τίς πολιτικές. Μόνοι τους μέ μόνες τίς ἰδέες τους. Καί εἰδικά οἱ «ἐπώνυμοι». Αὐτοί δηλαδή πού ἡγοῦνται ἤ πού θέλουν νά εἶναι οἱ μελλοντικοί ἡγήτορες μιᾶς 'Εθνικιστικῆς καταστάσεως. Αὐτοί εἰδικά πρέπει νά προσέχουν τίς πράξεις τους. 'Απ' αὐτούς κρίνεται μία ὁλόκληρη ἰδεολογία. Καί δέν ἔχουν κανέναν δικαίωμα νά σπιλώνουν μέ τίς πράξεις τους τόν 'Ελληνικό 'Εθνικισμό. Καί τότε καί μόνο τότε, ἄν συμβοῦν αὐτά, ὁ 'Εθνικισμός στήν 'Ελλάδα θά ἔχει νικήσει. Καί σαφέστατα αὐτό δέν εἶναι θέμα ὀλίγων ἡμερῶν. Θέλει δουλειά καί ὑπομονή. Καί πίστη. Καί ἡ Νίκη θά ἔλθει!

Τελειώνοντας θά ἤθελα νά σᾶς εὐχαριστήσω γιά τήν εὐκαιρία πού μᾶς δώσατε νά ποῦμε πέντε πράγματα. Νά προσθέσω δέ ἀκόμα ὅτι ἐπειδή πιστεύομε ὅτι ἀνάμεσά σας ὑπάρχουν πραγματικά ἀξιόλογοι νέοι, εἴμαστε στήν διάθεσή σας γιά κάθε βοήθεια. Αὐτό σαφῶς βέβαια ἰσχύει καί γιά κάθε μαχόμενο νέο "Ελληνα 'Εθνικιστή. Σᾶς εὔχομαι καλή ἐπιτυχία.

"Ενα ἀπό τά κορυφαῖα πολιτιστικά γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης εἶναι ἀσφαλῶς ἡ ἔκθεση βιβλίου πού γίνεται ἐκεῖ κάθε χρόνο ἀρχές καλοκαιριοῦ. Τό 1986 ἦταν ἡ πρώτη φορά πού συμμετεῖχε ἡ Ε.Σ. Στήν φωτογραφία μας ὁ ὑπουργός Β. 'Ελλάδος — ὁ ὁποῖος μάλιστα εἶπε: μέ τά παιδιά, ἔχουμε πολλά κοινά, τόν ἀντισιωνισμό, τόν "Ιωνα Δραγούμη... — στό περίπτερο τῆς Ε.Σ. 'Ο τελευταῖος στό βάθος (μέσα στό περίπτερο) εἶναι ὁ ὑπεύθυνος τῆς Ε.Σ. στή Θεσσαλονίκη, 'Αλέκος Τερεκίδης

Τήν Νέα 'Ελλάδα μέσα στήν Νέα Εὐρώπη, μόνον οἱ νέοι "Ελληνες 'Εθνικιστές μποροῦν νά πραγματοποιήσουν

Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ, ΑΦΕΤΗΡΙΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΟΠΛΙΣΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ

Στίς 18 καί 19 'Ιουλίου ἔγινε στή Ρώμη ἡ Β΄ Συνεδρίαση τῆς 'Επιτροπῆς γιά τή Συγκρότηση τῆς Συνομοσπονδίας τῶν Νέων τῆς Εὐρώπης. Στήν 'Επιτροπή συμμετεῖχε τό Fronte Della Gioventu, πού εἶχε καί τήν εὐθύνη τῆς διοργάνωσης αὐτῆς, μέ ἐκπροσώπους τόν Riccardo Andriani, τόν Marco Valle καί τόν Rafaelle Zanou, το Front National de la Jeunesse, με εκπροσώπους τούς Martial Bild, Carl Lang καί Eric Iorio και η Ν. Ε.Π.ΕΝ. μέ ἐκπροσώπους τόν Μάκη Βορίδη, τόν Νίκο Νικολαΐδη καί τόν Φαίδωνα Δημόπουλο.

Τό πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν στή Ρώμη περιλάμβανε μιά συνεδρίαση μέ τήν κεντρική διοίκηση τοῦ Fronte καί τόν Γενικό του Γραμματέα Gianfranco Fini μέ θέματα «Το μέλλον τῆς ἐθνικῆς δεξιᾶς στήν Εὐρώπη μετά τίς 'Ιταλικές καί 'Ισπανικές ἐκλογές».

Σ' αὐτό τό σημεῖο θά πρέπει νά σταθοῦμε καί νά καταγράψουμε ἕνα πολύ σημαντικό προβληματισμό — κριτική πού ἀφορᾶ ὁλόκληρο τό ἐθνικιστικό κίνημα στήν 'Ελλάδα καί ἰδιαίτερα τό κόμμα τῆς ΕΠΕΝ. Στήν ἀνάλυση πού ἔκαναν οἱ 'Ιταλοί συναγωνιστές καί πού ἀφοροῦσε τήν πτώση τοῦ ποσοστοῦ τους στίς πρόσφατες βουλευτικές ἐκλογές διαμορφώθηκαν δύο βασικές ἑστίες κριτικῆς ἀνάλυσης: ἡ μία πού ἀντιπροσωπεύει τό ἐπαναστατικό ρεῦμα μές στό MSI καί πού κύρια ἐκφράζεται ἀπό τήν συντριπτική πλειοψηφία τῆς νεολαίας καί τόν συσχετισμό τοῦ Pino Rauti ἀντιπρόεδρο τοῦ κόμματος, καί πού ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐκλογική ἧττα ὀφείλεται στήν ρεφορμιστική πολιτική πού ἀκολούθησε τό κόμμα σ' αὐτές τίς ἐκλογές, πολιτική πού δέν τό διαφοροποίησε πουθενά ἀπό τήν κεντροδεξιά Χριστιανική Δημοκρατία, μέ ἀποτέλεσμα πολλοί ψηφοφόροι πού διαπίστωσαν αὐτή τή σύγκλιση προτάσεων νά θεωρήσουν σκοπιμότερη τήν ψῆφο στήν Χ.Δ. Ἔτσι αὐτή ἡ κριτική βλέπει ἀδυναμία τοῦ κόμματος νά προσφέρει τήν ἐναλλακτική λύση ἐνάντια στό σύστημα (alternativa) καί νά διαμορφώσει ἕνα πλέγμα, μιά δέσμη πολιτικῶν προτάσεων πού θά μποροῦσαν νά πείσουν τό ἐκλογικό σῶμα νά ψηφίσει, ἐπιζητῶντας μιά ἐπαναστατική ἀλλαγή στόν φαῦλο καί χρεωμένο κοινοβουλευτισμό. Κατηγοροῦν ἔτσι τήν ἡγεσία τοῦ κόμματος ὅτι τά συνθήματά της ἦταν κενά πριεχομένου καί ἁπλές γενικότητες ὅπως π.χ. τό σύνθημα γιά τήν οἰκοδόμιση μιᾶς νέας κοινωνίας, πού στό βαθμό πού δέν καθορίστηκε τό περιεχόμενο καί ἡ μορφή αὐτῆς τῆς διαφορετικῆς νέας κοινωνίας κανείς δέν συγκινήθηκε ἀπ' αὐτό ἀλλά ἔμεινε κενόλογο λεκτικό εὕρημα. 'Επίσης αὐτή ἡ τάση θεμελιώνει τήν κριτική της στά ἐκλογικά ἀποτελέσματα τοῦ νότου, περιοχές πού τίς εἶχε ὑπό τήν ἐπίβλεψή του ὁ γραμματέας τοῦ MSI Giorgio Almirante, καί πού καταποντίστηκαν ἐκλογικά. Μιλοῦν ἐπίσης γιά τήν ἀνάγκη μιᾶς νέας ἡγεσίας μιᾶς καί ἡ παρούσα εἶναι γερασμένη καί ἀδυνατεῖ νά ἐκφράσει τό δυναμισμό τῆς ἐποχῆς μας.

'Η ἄλλη κριτική ἀφορᾶ τήν ἀντιστροφή αὐτῶν τῶν θέσεων. 'Η συντηρητική τάση τοῦ κόμματος κατηγορεῖ τήν ἐπαναστατική καί εἰδικότερα τήν νεολαία ὅτι μέ τίς κοινωνικές της προτάσεις γιά τόν ἀντιιμπεριαλισμό, γιά τήν ἀντίθεση στά πυρηνικά, γιά τόν σκληρό ἀντιαμερικανισμό, γιά τά οἰκολογικό σύστημα, διαλύει τήν εἰκόνα τῆς συντηρητικῆς δεξιᾶς χωρίς ἀπό τήν ἄλλη νά διαμορφώνει μιά σαφή πρόταση - ἀπάντηση στά προβλήματα τοῦ τόπου, ὥστε νά μπορεῖ νά προσελκύσει κάποιους ψηφοφόρους. Σάν ἐπιχείρημα στήριξης τῆς κριτικῆς τους φέρνουν τό Μποτσάνο καί τήν Τεργέστη ὅπου τό MSI ἐκμεταλλευόμενο τήν ἐθνική ἀνασφάλεια (σύνορα με Αὐστρία καί Γιουγκοσλαβία) πού ὑπάρχει ἐκεῖ, ἔκανε μιά καθαρά δεξιά πολιτική προασπίσεως τῶν ἐθνικῶν αἰτημάτων καί κατάφερε νά πάρει τό 25% καί τό 12,5% τῶν ψήφων ἀντίστοιχα. Βέβαια δέν πρέπει νά παραγνωρίζουμε ὅτι τό συγκεκριμένο ἐπιχείρημα ἀποκτᾶ σαφῶς σχετική σημασία ἄν διακρίνουμε τήν ὕπαρξη ἑνός ἀντικειμενικοῦ προβλήματος γιά τίς δύο πόλεις πάνω στίς ὁποίες πατᾶ τό MSI καί κερδίζει αὐτά τά ποσοστά. Δέν εἶναι καθόλου σίγουρο ὅτι ἄν ἐφαρμοζόταν ἡ ἴδια πολιτική καί στόν ψηφοφόρο τῆς Ρώμης, πού δέν ἔχει τέτοια ἐρεθίσματα καί τέτοιες ἀνησυχίες θά εἶχε τά ἴδια ἀποτελέσματα.

Οἱ ὑπόλοιπες τάσεις τοῦ MSI εἶναι μιά ἐπιλεκτική συγκρότηση μέ στοιχεῖα καί ἀπό τίς δύο προαναφερθεῖσες ὁριακές κριτικές. Ὅλος αὐτός ὁ διάλογος θά μεταμορφωθεῖ σέ τελική πολιτική θέση στό συνέδριο τοῦ MSI τό Φθινόπωρο πού θά ἐκλέξει καί τή νέα ἡγεσία. 'Η ἀναφορά στίς 'Ισπανικές ἐκλογές παρουσίασε ἐπίσης ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον μιᾶς καί ὅπως ὀρθά διαπιστώθηκε ἀπό τούς περισσότερους συναγωνιστές, ἡ ἐμμονή τοῦ ἱσπανικοῦ κινήματος στόν φρανκισμό πού ἱστορικά ἔχει ὁλοκληρωθεῖ ὁδήγησε στόν καταποντισμό τοῦ

Frente National ('Εθνικοῦ Μετώπου) τοῦ παλαίμαχου Blans Pinar. Ἔτσι ὅλοι συμφώνησαν ὅτι ὁ ἰσπανικός ἐθνικισμός θά πρέπει νά προσπαθήσει νά συγκροτήσει ἕνα σύγχρονο πολιτικό πρόγραμμα καί νά προσπαθήσει νά τό διαδώσει στό λαό.

Ἡ ἐπίκληση τοῦ Φράνκο καί ἡ προσπάθεια τῶν διαφόρων ὁμάδων νά πείσουν ὅτι ἡ καθεμιά μέ τή σειρά της εἶναι ἡ αὐθεντική κληρονόμος του δέν ὁδηγεῖ πουθενά καί δέν πείθει παρά ἐλάχιστους.

Τή δεύτερη μέρα συνεδρίασε ἡ 'Επιτροπή σέ κλειστό κύκλο καί συνέταξε τήν διακήρυξη - κάλεσμα γιά τούς νέους τῆς Εὐρώπης ἐνῶ κατόπιν ἐξέτασε τήν πραγματικότητα τῶν ἐθνικιστικῶν κινημάτων στήν Εὐρώπη.

Ἡ διακήρυξη ὑπῆρξε ἡ διαλεκτική σύνθεση τοῦ διαλόγου πού ξεκίνησε στήν 'Αθήνα ἀνάμεσα στά τρία κινήματα νεολαίας καί τῆς βασικῆς διάθεσής τους γιά ἑνότητα καί συντονισμό τους ἐνάντια στήν πραγματικότητα πού καθορίζει σήμερα τή ζωή τῆς Εὐρώπης.

Ἡ διακήρυξη - κάλεσμα εἶναι ἡ ἑξῆς:

ΚΑΛΕΣΜΑ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

Οἱ ἀγωνιστές τοῦ Fronte della Gioventu, τοῦ Front National de la Jeunesse καί τῆς Νεολαίας ΕΠΕΝ, μέ ἀφορμή τήν 2η Συνδιάσκεψη τῶν κινημάτων Νεολαίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Δεξιᾶς στήν Ρώμη στίς 18 καί 19 'Ιουλίου 1987 καί σεβόμενοι τήν ἰδιαιτερότητα κάθε κινήματος καί τίς θεωρητικές καί πολιτικές του παραδόσεις παρουσιάζουν στήν Εὐρωπαϊκή Νεολαία τήν ἀκόλουθη διακήρυξη:

Πιστεύουμε ὅτι ἡ Εὐρώπη ἐκτείνεται ἀπό τόν 'Ατλαντικό μέχρι τά Οὐράλια καί ὅτι ἔχει διαιρεθεῖ ἀπό τό σύστημα πού γεννήθηκε στή Γιάλτα καί πού δέν ἐξασφαλίζει τήν εἰρήνη, ἀκριβῶς ἐπειδή δέν ἐγγυᾶται οὔτε τή δικαιοσύνη, οὔτε τήν ἐλευθερία οὔτε τήν αὐτονομία ὅλων τῶν λαῶν τῆς ἠπείρου.

Θέλουμε νά ξαναβροῦμε τήν ταυτότητά μας καί νά προωθήσουμε τήν ἀνεξαρτησία τῆς Εὐρώπης ἐνάντια σέ κάθε τύπο πολιτικῆς, οἰκονομικῆς, στρατιωτικῆς καί πολιτιστικῆς ἐπεμβάσεως.

'Ενάντια στόν δημογραφικό γηρασμό τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καί στήν ἀπειλή πού ἀντιπροσωπεύει ἡ πληθυσμιακή (δημογραφική) ἔκρηξη τῶν λαῶν τοῦ Τρίτου Κόσμου.

Ἡ 'Ενωμένη Εὐρώπη δέν μπορεῖ νά γεννηθεῖ ἀπό συμφωνίες ἀνάμεσα σέ κόμματα καί κυβερνήσεις πού βασίζονται ἀποκλειστικά πάνω σέ οἰκονομικά συμφέροντα, ἀλλά πρέπει νά γεννηθεῖ μέ συνειδητοποίηση τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης ὅτι εἶναι οἱ κληρονόμοι τῆς 'Ιστορίας, τῶν παραδόσεων καί τῶν κοινῶν ἀξιῶν τους.

Εἴμαστε πεπεισμένοι: — γιά τήν ἀναγκαιότητα μιᾶς πολιτιστικῆς πολιτικῆς πού να μπορεῖ νά ἐγγυηθεῖ τήν ταυτότητα καί τήν ἀνεξαρτησία τῆς ἠπείρου μας, διασώζοντας παράλληλα τίς ἰδιαιτερότητες τῶν διαφορετικῶν Εὐρωπαϊκῶν κοινοτήτων.

—γιά τήν ἀναγκαιότητα τῆς ἱδρύσεως μιᾶς κοινῆς Εὐρωπαϊκῆς ἄμυνας

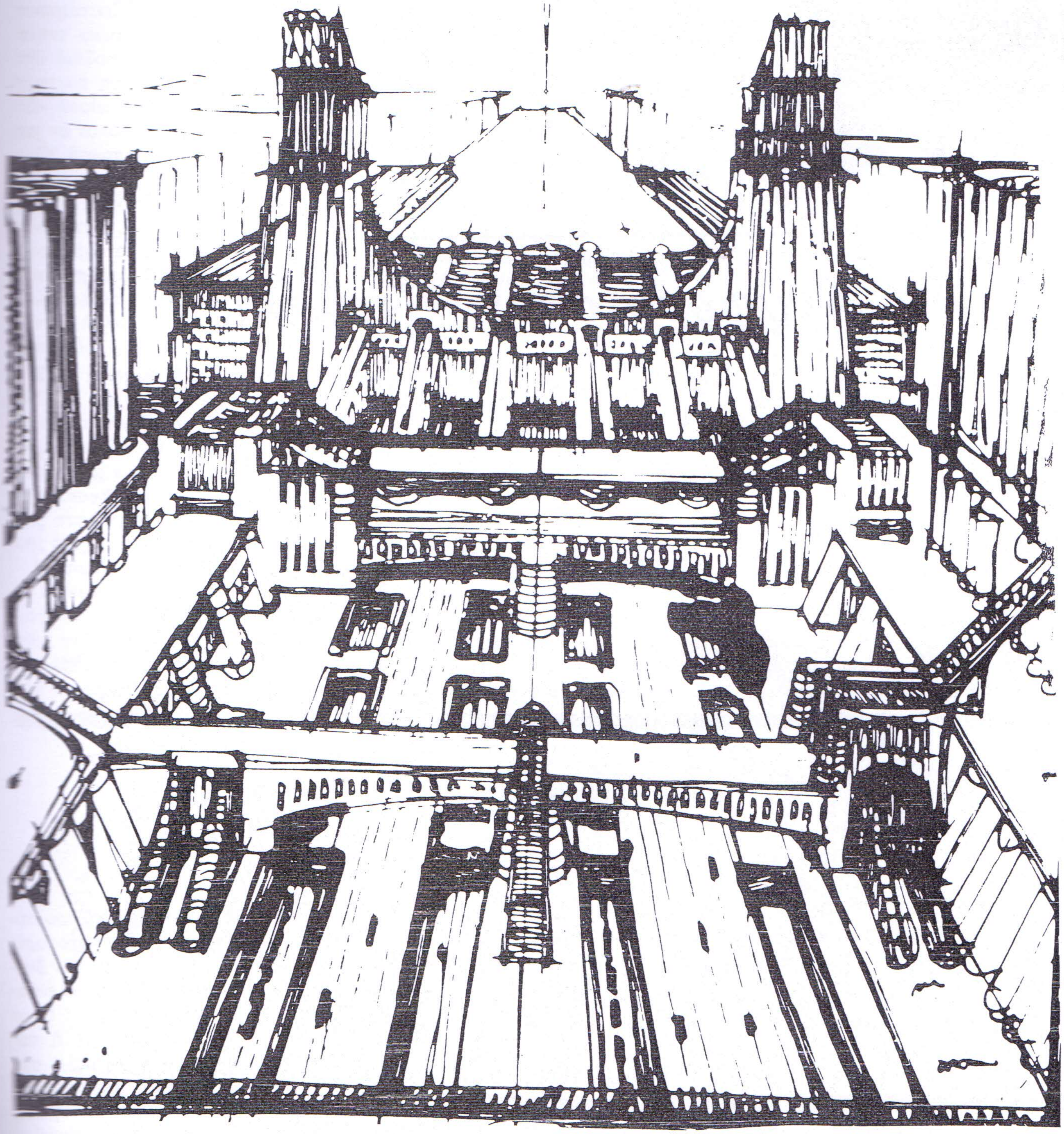
—γιά τήν ἀναγκαιότητα νά ἐγκαταστήσουμε μιά κοινή οἰκονομική πολιτική γιά τήν προστασία τῆς 'Εργασίας καί τῶν Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων. Μέ βάση αὐτές τίς θεωρήσεις ἀπευθύνουμε πρόσκληση στούς νέους τῆς Εὐρώπης πού υἱοθετοῦν αὐτά τά ἰδανικά ν' ἀγωνιστοῦν μαζί μας μέ στόχο νά καταλήξουμε στή δημιουργία μιᾶς Εὐρωπαϊκῆς νεολαῖστικης συνομοσπονδίας.

Γιά ν' ἀποφασιστεῖ σέ ποιά κινήματα θά σταλεῖ αὐτή ἡ διακήρυξη χρησιμοποιήθηκαν τά ἑξῆς κριτήρια: ἀφενός νά μήν ἀποτελοῦν οἱ ὁμάδες πού θά πάρουν τή διακήρυξη ἀσήμαντα ναζιστικά γκρουπούσκουλα καί ἀφετέρου νά ἀποτελοῦν τά κινήματα ἐναλλακτική πρόταση ἀπέναντι στό σύστημα ἤ ἔστω νά φιλοδοξοῦν νά ὑπάρξουν σάν τέτοια, δηλ. ἔγινε μιά ἐπιλογή ἀνάμεσα στόν ἐξτρεμισμό καί τόν ρεφορμισμό, μιά ἐπιλογή ὀρθόδοξης ἐθνικιστικῆς ἰδεολογικῆς καί στρατηγικῆς καί τακτικῆς.

«Θά ὑμνοῦμε τόν πόλεμο — τήν μόνη ὑγιεινή τοῦ κόσμου — τόν μιλιταρισμό, τόν πατριωτισμό, τήν καταστροφική χειρονομία τοῦ ἀναρχικοῦ, τίς ὡραῖες ἰδέες πού ἀξίζουν νά πεθάνεις γι᾽ αὐτές, καί θά περιφρονοῦμε τίς γυναῖκες»

Μαρινέττι: Ἡ ἵδρυση καί τό Μανιφέστο τοῦ Φουτουρισμοῦ 20 Φεβρουαρίου 1909

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟ

Από αριστερά: Russolo, Carra, Marinetti, Bocioni, Severini στο Παρίσι, 1912

Ἀναφορά στόν Ἰταλικό Φουτουρισμό

γράφει ὁ Πενθεύς

Ἀλλοίμονο σ' αὐτόν πού ἀφήνεται
νά παρασυρθεῖ ἀπό τόν δαίμονα
τοῦ θαυμασμοῦ.
Ἀλλοίμονο σ' αὐτόν πού θαυμάζει
καί μιμεῖται τό παρελθόν!
Ἀλλοίμονο σ' αὐτόν πού ξεπουλᾶ
τήν ἰδιοφυία του.

F.T. MARINETTI

Ὁ Φουτουρισμός δέ μποροῦσε νά γεννηθεῖ
ἀλλοῦ παρά μόνο στήν Ἰταλία,
χώρα στραμμένη στό παρελθόν
μέ τόν πιό ἀπόλυτο καί κατηγορηματικό
τρόπο,
ὅπου σημερινό εἶναι μόνο τό Παρελθόν.

A. PALAZZESCHI

Ἐκεῖνο πού κάνει τό Φουτουρισμό (μελλοντισμό) νά ξεχωρίζει ἀπό τά ἄλλα πρωτοποριακά καλλιτεχνικά κινήματα τῆς ἐποχῆς του, εἶναι κατά κύριο λόγο, ὁ σφαιρικός ἰδεολογικός χαρακτήρας του.

Σέ ἀντίθεση μέ τόν κυβισμό τῶν Μπράκ καί Πικάσσο, ἤ τό σουπρεματισμό (ὑπερορθόδοξη μορφή τοῦ κυβισμοῦ) τοῦ Μάλεβιτς, ὁ Φουτουρισμός κινεῖται δυναμικά καί δίχως συγκεκριμένα ὅρια, σ' ὅλους τούς χώρους τῆς ἀνθρώπινης ἐμπειρίας, ἀπό τή λογοτεχνία στήν πολιτική, ἀπό τήν ἠθική στήν γλυπτική, ἀπό τή ζωγραφική στό θέατρο καί σ' αὐτήν ἀκόμα τή... μαγειρική.

«Ὁ Φουτουρισμός — ὁμολογοῦσε ο F. T. MARINETTI, ἀρχηγός τοῦ πρωτότυπου αὐτοῦ κινήματος — εἶναι στό προγραμματικό του σύνολο, μιά ἀτμόσφαιρα πρωτοπορίας: εἶναι τό σύνθημα ὅλων τῶν διανοουμένων ἀνανεωτῶν καί ἐλεύθερων σκοπευτῶν τοῦ κόσμου: εἶναι ἡ ἀγάπη γιά τό καινούργιο· ἡ παθητική τέχνη τῆς ταχύτητας· ἡ συστηματική δυσφήμιση τοῦ ἀρχαίου, τοῦ παλιοῦ, τοῦ ἀργοκίνητου, τῆς πολυμάθειας...· εἶναι ἕνας καινούρ-

τους τρόπος ἀντιμετώπισης τοῦ κόσμου...· μιά ἐνθουσιώδης ἐξύμνηση τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων καί τῶν σύγχρονων μηχανῶν...· ἕνα ἀδιεξέντλητο μυδραλιοβόλο στραμμένο ἐνάντια στήν στρατιά τῶν νεκρῶν, τῶν ποδαγρικῶν καί τῶν ὀππορτουνιστῶν... ἕνα φυσίγγιο δυναμίτη γιά ὅλα τά λατρεμένα ἐρείπια» (1).

«Μέ τόν ὅρο «φουτουρισμός» — ἔγραφε τήν ἴδια ἐποχή ὁ φουτουριστής G. PAPINI — ἐννοοῦμε ἕνα πνευματικό κίνημα, πού ἔχει σάν κύριο σκοπό τήν δημιουργία καί τήν διάδοση οὐσιαστικῶν καί πραγματικά πρωτότυπων ἀξιῶν, ἀξιῶν τῶν ὁποίων ἡ ἐπαλήθευση χρειάζεται νά τοποθετηθεῖ στό μέλλον.

Οἱ θεωρητικές του βάσεις καθορίζονται ἀπό μιά ἐμβάθυνση στά πλέον ριψοκίνδυνα φιλοσοφικά, αἰσθητικά, ψυχολογικά, ἠθικά προβλήματα, μέ τήν βοήθεια μιᾶς αἰσθησίας ὄχι μόνο σημερινῆς ἀλλά προληπτικῆς, ὄχι μόνο παράξενης ἀλλά σουβλερῆς μέχρι τό σπασμό» (2).

Σάν κίνημα ἤ καλύτερα σάν BUND (3) ὁ φουτουρισμός ἔκανε ἐπίσημα τήν ἐμφάνισή του στίς 20 Φεβρουαρίου 1909 μέ τήν δημοσίευση μιᾶς προκλητικῆς γιά τά ἤθη τῆς ἐποχῆς ἰδεολογικῆς διακήρυξης στήν πρώτη σελίδα τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδας «LE FIGARO».

Μέσα ἀπό τήν διακήρυξη αὐτή, οἱ φουτουριστές καλλιτέχνες ὁμολογοῦν ἀπερίφραστα τήν ἀγάπη τους γιά τόν κίνδυνο καί τήν τόλμη, ἐξυμνοῦν τό ἐπιθετικό κίνημα, τήν πυρετώδη ἀϋπνία, τό χαστούκι καί τή γροθιά, τήν ὀμορφιά τῆς ταχύτητας, διαδηλώνουν τήν ἀμετάπιστη ἀπόφασή τους νά ἀποδεσμευτοῦν ἀπό τό παρελθόν, κηρύσσουν ἕναν ἀκατάπαυστο πόλεμο ἐνάντια στόν μοραλισμό, στό φεμινισμό καί στόν ὀππορτουνισμό, θεοποιοῦν τή βία μέ τό σύνθημα: «Πόλεμος, μοναδική ὑγιεινή τοῦ κόσμου», διαβεβαιώνουν τέλος ὅτι ἕνα βρυχώμενο αὐτοκίνητο ξεπερνᾶ σέ ὀμορφιά καί αὐτή ἀκόμη τή Νίκη τῆς Σαμοθράκης.

«Θέλουμε — διακηρύττει ὁ F.T. MARINETTI — νά ἀπελευθερώσουμε τή χώρα αὐτή ἀπό τή δυσώδη γάγγραινα τῶν καθηγητῶν, τῶν ἀρχαιολόγων, τῶν ξεναγῶν καί τῶν πωλητῶν παλαιῶν ἀντικειμένων... Ἄς ἔλθουν λοιπόν οἱ εὔθυμοι πυρπολητές μέ τά καρβουνιασμένα δάκτυλα. Νάτοι! Νάτοι!... Ἐμπρός! Βάλτε φωτιά στά ράφια τῶν βιβλιοθηκῶν. Ἀλλάξτε τήν πορεία τῶν καναλιῶν γιά νά πλημμυρίσετε τά μουσεῖα... Ἁρπάξτε τίς ἀξίνες, τά πελέκια καί τά σφυριά καί κατεδαφίστε δίχως οἶκτο τίς λατρεμένες πόλεις... Ἐμεῖς οἱ νέοι καί δυνατοί φουτουριστές, ἀδιαφοροῦμε γιά τό παρελθόν...» (4).

Ἀρχή κάνοντας ἀπό τήν πρώτη αὐτή ἰδεολογική διακήρυξη, ὅλες οἱ μορφές τῆς φουτουριστικῆς ἔκφρασης — ἔτσι ὅπως θά κωδικοποιηθοῦν μέσα στά δεκάδες Μανιφέστα — εἶναι βαθύτατα ἀντιπαρελθοντολογικές, μιά πού γιά τους φουτουριστές τό παρελθόν συμβολίζει τήν τροχοπέδη γιά ὁτιδήποτε τό δημιουργικό, τό πρωτότυπο, τό ἰδιοφυές. Γι' αὐτούς τό παρελθον δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά τό τέλειο ἄλλοθι τῶν δειλῶν καί ἀτάλαντων. Ἡ ἴδια ἡ Ἰταλία, βουτηγμένη μέσα στό ἔνδοξο παρελθόν της, φάνταζε στά μάτια τους σάν «γῆ νεκρῶν, μιά ἀπέραντη Πομπηΐα κατάλευκη ἀπό τίς τόσες ταφόπετρες» (5).

Στή θέση τοῦ ἔνδοξου παρελθόντος, οἱ φουτουριστές τοποθετοῦν τίς προσδοκίες ἑνός ἐνδοξότερου μέλλοντος πού θά ξεπηδήσει μέσα ἀπό τίς ἀνυπολόγιστες δυνατότητες τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ.

Στή δειλία, στήν ἡττοπάθεια, στήν διαφθορά καί στόν πιθηκισμό πού χαρακτηρίζει τό παρελθόν, ἀντιπαραθέτουν τό προμηθεϊκό ὅραμα τοῦ κόσμου πού γεννιέται.

Πρόκειται γιά ἕναν κόσμο καινούργιο μέσα στόν ὁποῖον ὁ ἡρωϊσμός θά καταλάβει τήν πρώτη θέση «γιατί ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκη μόνο ἀπό ἡρωϊσμό» (6).

«Διδάσκουμε — ὑπερηφανεύεται ὁ MARINETTI — τόν μεθοδικό καί καθημερινό ἡρωϊσμό, τή γεύση τῆς ἀπελπισίας... διδάσκουμε τή βουτιά μέσα στήν ἄβυσσο τοῦ θανάτου, κάτω ἀπό τό λευκό καί ἀπλανές βλέμμα τοῦ ἰδανικοῦ... Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι θά δώσουμε τό παράδειγμα, παραδινόμενοι στή μανιασμένη ράφτρα τῶν μαχῶν, πού ἀφοῦ πρῶτα μᾶς ράψει μιά ὄμορφη βαθυκόκκινη στολή... θά βάψει μέ φωτιά τά χτενισμένα ἀπό τά βλήματα μαλλιά μας» (7).

Κάτω ἀπό τά δύο αὐτά μακροσκοπικά χαρακτηριστικά τοῦ φουτουρισμοῦ ὅπως ἡ μοντερνολατρεία καί ὁ ἀνορθόλογος ἐξτρεμισμός δέν εἶναι δύσκολο νά ἀνακαλύψουμε τή

ΚΥΡΙΑ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

1902 F.T. MARINETTI: LA CONQUETE DES ETOILE
1903 F.T. MARINETTI: D'ANNUNZIO INTIME
1904 F.T. MARINETTI: DESTRUCTION -LA MOMIE SANGLANTE
1905 F.T. MARINETTI: LE ROI BOMBANCE
1907 CAVACCHIOKI: L INCUBO VELATO
1908 F.T. MARINETTI: LA VILLE CHARNELLE
F.T. MARINETTI: LES DIEUX S'EN VONT, D'ANNUNZIO RESTE
1909 F.T. MARINETTI: MANIFESTO DEL FUTURISMO
F.T. MARINETTI: TUONS LE CLAIR DE LUNE!
F.T. MARINETTI: D'ANNUNZIO INTIMO
F.T. MARINETTI: POUPEES ELECTRIQUES
F.T. MARINETTI: MAFARKA LE FUTURISTE
F.T. MARINETTI: PRIMO MANIFESTO POLITICO
P. BUZZI: AEROPLANI
1910 F.T. MARINETTI: RE BALDORIA
F.T. MARINETTI: DISCORSO SULLA BELLEZZA E NECESITA DELLA VIOLENZA
A. PALAZZESCHI: L'INCENDIARIO

βαθύτερη ἀγωνία τοῦ φουτουριστῆ καλλιτέχνη στήν προσπάθειά του «ν' ἀλλάξει τή ζωή» σύμφωνα μέ τήν προτροπή τοῦ RIMBAUD, «νά βάλει βίαια τή ζωή μέσα στήν τέχνη», ν' ἀπαλλάξει τέλος τήν τέχνη ἀπό τή διαφθορά «τῆς μίμησης, τῆς σύνεσης καί τοῦ χρήματος».

Αὐτή ἡ ἀνάγκη γιά ἀλλαγή δέν περιορίζεται — σέ ἀντίθεση μέ τούς τόσους καί τόσους «-ισμούς» — ἀποκλειστικά μέσα στό χῶρο τῆς τέχνης.

Ἡ φουτουριστική ἀνανέωση ἐπεκτείνεται τό ἴδιο ἀποφασιστικά τόσο μέσα στόν κοινωνικό ὅσο καί μέσα στόν πολιτικό χῶρο.

Δίχως ν' ἀσχοληθοῦμε γιά τήν ὥρα μέ τήν πολιτική φυσιογνωμία τοῦ φουτουριστικοῦ κόμματος, μέ τό πολιτικό του πρόγραμμα καί τίς ἰδεολογικές του διακηρύξεις, σημειώνουμε ἁπλά ὅτι αὐτή ἡ ἀνάγκη γιά ἀλλαγή καί γιά ἀνανέωση δέν γεννιέται ἀποκλειστικά μέσα ἀπό τά πρόσφατα γεγονότα πού σημαδεύουν τήν ἐπιταχυνόμενη κατάρρευση τῆς εὐρωπαϊκῆς παντοδυναμίας ἀλλά ἔχει τίς ρίζες της σέ μιά ἀπό τίς βαθύτερες τάσεις τῆς ρομαντικῆς κουλτούρας.

Πρόκειται γιά ἐκείνη ἀκριβῶς τήν κουλτούρα πού ὁ MICHEL CARROUGE ὀνόμασε «μυστικισμό τοῦ ὑπερανθρώπου», μήτρα ἑνός εἴδους προμηθεϊκῆς ποίησης πού στοχεύει «στήν ὁλική κατάκτηση γῆς καί οὐρανοῦ, ἐνάντια στό Θεό» (8).

Παιδί αὐτῆς τῆς προμηθεϊκῆς ποίησης εἶναι ἀναμφισβήτητα ὁ φουτουριστικός ὑπεράνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος τῆς νέας ἐποχῆς πού ἔρχεται.

Τό φουτουριστικό αὐτό δημιούργημα δέν ἔχει τήν παραμικρή σχέση μέ τόν γνωστό ὑπεράνθρωπο τοῦ Νίτσε «γιατί ὁ δικός του ὑπεράνθρωπος εἶναι ἕνα προϊόν τῆς ἑλληνικῆς φαντασίας πού δημιουργήθηκε ἀπό τά τρία πτώματα τοῦ Ἀπόλλωνα, τοῦ Ἄρη καί τοῦ Βάκχου» (9). Ὁ φουτουριστικός ὑπεράνθρωπος — διαβεβαιώνει ὁ Μαρινέττι — δέν γεννιέται μέσα στή σκόνη τῶν βιβλιοθηκῶν· «εἶναι ἐχθρός τοῦ βιβλίου καί φίλος τῆς προσωπικῆς ἐμπειρίας, μαθητής τῆς μηχανῆς, ἀκούραστος καλλιεργητής τῆς θέλησής του... μέ πρωτόγονο ἔνστικτο, μέ διαίσθηση, μέ ἐξυπνάδα καί τόλμη».

Ὁ φουτουριστικός ὑπεράνθρωπος θά γεννηθεῖ ἀπό τή διασταύρωση ἀνθρώπου καί μηχανῆς καί «θά εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπό τόν ἠθικό πόνο, τήν καλοσύνη, τήν στοργή καί τήν ἀγάπη, τά μοναδικά διαβρωτικά δηλητήρια τῆς ἀστείρευτης ζωτικῆς ἐνέργειας...» (10). Ὁ Μελλοντικός ἄνθρωπος θά περιορίσει τήν καρδιά του στήν πραγματική της ἀποστολή: νά διοχετεύει ἁπλά τό αἷμα. «Ἡ καρδιά θά γίνει κατά κάποιο τρόπο ἕνα εἶδος στομάχου τοῦ ἐγκεφάλου πού θά γεμίσει μεθοδικά γιά τή δραστηριοποίηση τοῦ πνεύματος» (11).

Μποτσιόνι: Μοντέρνο εἴδωλο, 1911

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1) F.T. MARINETTI: 1915 IN QUEST' ANNO FUTURISTA.

(2) GIOVANNI PAPINI: FUTURISMO E MARINETTISMO.

(3) Σύνδεσμος.

(4) F.T. MARINETTI: FONTAZIONE E MANIFESTO DEL FUTURISMO.

(5) MANIFESTO DEI PITTORI FUTURISTI (BOCCIONI, CARRA, RUSSOLO, BALLA, SEVERINI).

(6) F.T. MARINETTI: CONTRO I PROFESSORI.

(7) F.T. MARINETTI: UCCIDIAMO IL CHIARO DI LUNA!

(8) MICHEL CARROUGES: LA MYSTIQUE DU SURHOMME, GALLIMARD, Παρίσι 1948.

(9) F.T. MARINETTI: CONTRO I PROFESSORI!

(10) F.T. MARINETTI: L' UOMO MOLTIPLICATO E IL REGNO DELLA MACCHINA.

(11) F.T. MARINETTI: L' UOMO MOLTIPLICATO E IL REGNO DELLA MACCHINA.

1911 F.T. MARINETTI: LE FUTURISME- UCCIDIAMO IL CHIARO DI LUNA!
F.T. MARINETTI: SECONDO MANIFESTO POLITICO FUTURISTA
PALAZZESCHI: IL CODICE DI PERELA
GOVONI: POESIE ELETTRICHE

1912 F.T. MARINETTI: LE MONOPLAN DU PAPE - LA BATAILLE DE TRIPOLI
FOLGORE: IL CANTO DEI MOTORI

1913 F.T. MARINETTI: DISTRUZIONE DELLA SINTASSI - IMMAGINAZIONE SENZA FILI. PAROLE IN LIBERTA - IL TEATRO DI VARIETA.
BUZZI: VERSI LIBERI
RUSSOLO: L'ARTE DEI RUMORI
APOLLINAIRE: L'ANTITRADITION FUTURISTE

1914 F.T. MARINETTI: ZANG TUMB TUMB - LO SPLENDORE GEOMETRICO E MECCANICO E LA SENSIBILITA NUMERICA
SANT'ELIA: L'ARCHITETTURA FUTURISTA
PAPINI: IL MIO FUTURISMO
BOCCIONI: PITTURA SCULTURA FUTURISTE
SOFFICI: CUBISMO E FUTURISMO
FOLGORE: PONTI SULL'OCEANO
PALAZZESCHI: IL CONTRODOLORE
CAVACCHIOLI: CAVALCANDO IL SOLE

Βρεῖτε τήν δύναμη νά γίνετε τρελοί

Ψυχή τοῦ φουτουριστικοῦ κινήματος καί ἀδιαφιλονίκητος ἀρχηγός του μέχρι τοῦ τέλους, ὑπῆρξε ὁ FILIPPO TOMASO MARINETTI (1876-1944), ὁ «ἰταλογάλλος» ποιητής.

Γεννημένος στήν 'Αλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου ἀπό 'Ιταλούς γονεῖς, ἀναθρεμμένος στά στήθη μιᾶς Σουδανέζας παραμάνας, ἔρχεται ἀπό πολύ μικρός σέ ἐπαφή μέ τήν ἀνήσυχη γλώσσα τῶν Γάλλων συμβολιστῶν καί ἀφιερώνεται ὁλόψυχα στήν λογοτεχνία (1). Παράλληλα, μέ τίς πανεπιστημιακές του σπουδές — στόν κλάδο τῆς Νομικῆς — συνεργάζεται μέ πολλά ἔγκυρα περιοδικά ὅπως LA VOGUE, LA PLUME, LA REVUE BLANCHE καί γίνεται φανατικός ἀπόστολος τῆς μεγάλης ρομαντικῆς καί συμβολιστικῆς γαλλικῆς ποίησης μέσα στήν 'Ιταλία.

'Απαγγέλει καί μεταφράζει στίχους τοῦ HUGO, τοῦ BAUDELAIRE, τοῦ MALLARME, τοῦ RIMBAUD, τοῦ VERHAREN, τοῦ MOREAS, τοῦ CLAUDEL, τοῦ VERLAINE καί δημιουργεῖ στενές σχέσεις μέ τούς 'Ιταλούς λογοτέχνες ὅπως ὁ BUTTI, ὁ NOTARI, ὁ CAPUANA, ὁ BOTTA κ.λπ.

Στά 1905 ἐκδίδει τό διεθνές περιοδικό "POESIA" μέ τή συνεργασία τοῦ SEM BENELLI καί τοῦ VITALINO PONTI. Μέσα ἀπό τίς σελίδες του παρελαύνουν ὀνόματα ὅπως CAVACCHIOLI, BUZZI, FOLGORE, GOVONI, PALAZZESCHI, BOCCIONI, RUSSOLO, CARRA, SEVERINI, MAZZA, SANT'ELIA, JANNELLI καί ἄλλων καλλιτεχνῶν πού λίγα χρόνια ἀργότερα θά δώσουν ζωή στο Φουτουριστικό κίνημα.

'Η δημοσίευση τῆς Φουτουριστικῆς διακήρυξης σέ μιά ἔγκυρη ἐφημερίδα ὅπως ἡ "LE FIGARO" κάνει διάσημη σέ εὐρωπαϊκό ἐπίπεδο, μιά καλλιτεχνική κίνηση πού δέν ἔχει ἀκόμα γεννηθεῖ. 'Ο θόρυβος πού προκαλεῖται γύρω ἀπό τίς προκλητικές τοποθετήσεις τῶν φουτουριστῶν προσφέρει στόν Μαρινέττι μιά ἀνεπανάληπτη εὐκαιρία νά καθιερώσει τό κίνημά του μέσα ἀπό ἕνα καθεστώς μονίμων προκλήσεων.

Ταραξίας σάν τόν ΑΛΦΡΕ ΖΑΡΡΥ καί ὀργανωτής θεαμάτων σάν τόν ΓΚΙΓΙΩΜ ΑΠΟΛΛΙΝΑΙΡ ἔχει ἀνακαλύψει 50 χρόνια πρίν ἀπό τό ΜΑΡΣΑΛ ΜΑΚ ΛΟΥΑΝ πώς «στόν εὐρύτερο κόσμο τῶν ἐπικοινωνιῶν τοῦ 20οῦ αἰώνα, τό μέσο εἶναι τό μήνυμα· ὅ,τι καί ἄν θέλεις νά πεῖς, ὁ τρόπος πού τό λές εἶναι ἐξίσου σημαντικός, ὅσο καί αὐτό πού λές» (1α).

'Από τήν πρώτη στιγμή οἱ φουτουριστές ἐπιχειροῦν νά περάσουν τά μηνύματά τους στόν κόσμο μέ μιά μεθοδολογία πού θυμίζει προεκλογική ἐκστρατεία. Γιά τόν Μαρινέττι καί τούς φουτουριστές συντρόφους του ἐκεῖνο πού μετρᾶ περισσότερο δέν εἶναι ἡ ἀποδοχή τῆς ἰδεολογίας τους ἀπό τίς μάζες, ἀλλά ἡ ἴδια ἡ συμμετοχή τῶν μαζῶν. Χωρίς νά κρύβουν τήν περιφρόνησή τους γι' αὐτές, εἶναι οἱ πρῶτοι πού τίς πλησιάζουν, πού τίς ἀντιμετωπίζουν πρόσωπο μέ πρόσωπο, πού ἐπιχειροῦν τέλος μέ κάθε εἶδους προκλήσεις νά ἀποσπάσουν τήν ἐνεργό συμμετοχή τους.

Σέ μιά χώρα ὅπου ἡ πρόκληση καί τά ὀξυμμένα ἀπό τά πολιτικά πάθη πνεύματα σημαδεύουν τή δημόσια ζωή, σέ μιά χώρα ὅπου εἶναι ἀκόμα αἰσθητός ὁ ἀπόηχος τῆς κραυγῆς τοῦ Παπίνι «βρῆτε τή δύναμη νά γίνετε τρελοί», οἱ φουτουριστές ἀντιπροσωπεύουν τούς γνησιότερους ἐκφραστές τῆς ἐποχῆς τους.

1915 F.T. MARINETTI: GUERRA, SOLA IGIENE DEL MONDO - IL TEATRO FUTURISTA SINTETICO
CARRA: GUERRAPITTURA
BUZZI: L'ELLISSE E LA SPIRALE
GOVONI: RAREFAZIONI E PAROLE IN LIBERTA - L'INAUGURAZIONE DELLA PRIMAVERA

1916 F.T. MARINETTI: POESIE SCELTE - LA CINEMATOGRAFIA FUTURISTA - TEATRO SINTETICO FUTURISTA - VERSI E PROSE DI STEFANO MALLARME (μετ. MARINETTI)
CANGIULLO: PIEDIGROTTA

1917 F.T. MARINETTI: MANIFESTO DELLA DANZA FUTURISTA -COME SI SEDUCONO LE DONNE -NOI FUTORISTI
CORRA: SAM DUNN E MORTO

1918 F.T. MARINETTI: L'ISOLA DEI BACI (μέ τόν B. CORRA) - MANIFESTO DEL PARTITO FUTURISTA ITALIANO

1919 F.T. MARINETTI: DEMOCRAZIA FUTURISTA - 8 ANIME IN UNA BOMBA - UN VENTRE DI DONNA - ELETTRICITA SESSUALE - LES MOTS EN LIBERTE FUTURISTES

1920 F.T. MARINETTI: AL DI LA DEL COMMUNISMO
SOFFICI: PRIMI PRINCIPI DI UNA ESTETICA FUTURISTA

1921 F.T. MARINETTI: L'ALCOVA D'ACCIAIO - IL TATTILISMO

῾Ο Μαρινέττι ὁμολογεῖ ἀπερίφραστα:

«῾Ο Φουτουρισμός δέν παραδέχεται οὔτε νόμους, οὔτε κώδικες, οὔτε δικαστές, οὔτε ἀστυνομικούς, οὔτε μαστρωπούς, οὔτε εὐνούχους ἠθικολόγους.

῾Ο Φουτουρισμός εἶναι τό μαστίγιο πού θά κάνει ροδοκόκκινα σέ καθημερινή βάση τά μάγουλα τῶν δειλῶν τῆς ᾿Ιταλίας. ῾Ο Φουτουρισμός εἶναι δυναμίτης κάτω ἀπό τά ἐρείπια τοῦ παρελθόντος» (2).

Τά θέατρα, οἱ δρόμοι, οἱ πλατεῖες καί αὐτές ἀκόμα οἱ αἴθουσες τῶν δικαστηρίων μετατρέπονται σέ ἄμβωνες τοῦ Φουτουριστικοῦ Εὐαγγελίου. ῞Οπου καί ἄν βρεθοῦν οἱ Φουτουριστές, προκαλοῦν, βρίζουν, συμπλέκονται μέ τό κοινό τους, κάνουν συνέχεια τόν Τύπο ν᾿ ἀσχολεῖται μαζί τους.

Στά 1909, πρίν ὁ κόσμος προλάβει νά συνέλθει ἀπό τήν ἔκπληξη τῆς ἱδρυτικῆς διακήρυξης τοῦ Φουτουρισμοῦ, ὁ Μαρινέττι προκαλεῖ καί πάλι τό συντηρητικό ἰταλικό κοινό μέ τό ὑπερφυσικό πέος – κάπου 11 μέτρα — τοῦ ἐξωτικοῦ ἥρωα MAFARKA, πρωταγωνιστῆ τοῦ ὁμώνυμου μυθιστορήματός του. ῾Ο Μαρινέττι δέν κάνει οἰκονομία στίς λέξεις, οὔτε χαλιναγωγεῖ τήν περιγραφική του διάθεση γιά τή ρεαλιστική ἀπεικόνιση τῶν φανερῶν καί κρυφῶν χαρισμάτων τοῦ ᾿Αφρικανοῦ ἥρωά του.

Λίγο πρίν ἀπό τίς γενικές ἐκλογές τοῦ ἴδιου χρόνου, οἱ φουτουριστές δημιουργοῦν καινούργια ἀναταραχή μέ τή δημοσίευση τῶν πολιτικῶν τους θέσεων πού στρέφονται ἀνοι ἐνάντια στήν ἐκκλησία, στούς φιλ ρηνιστές καί στίς παλαιοκομματικ μούμιες.

«Φουτουριστές ἐκλογεῖς!

᾿Εμεῖς οἱ φουτουριστές πού σ μοναδικό μας πολιτικό πρόγραμμ ἔχουμε τήν ὑπερηφάνεια, τόν δυνα μισμό καί τήν ἐθνική ἐπέκταση, κα ταγγέλλουμε στή χώρα, τήν πιθανό τητα μιᾶς πιθανῆς νίκης τοῦ κλή ρου... ᾿Εμεῖς οἱ φουτουριστές κά νουμε ἔκκληση σ᾿ ὅλους τούς νέους τῆς ᾿Ιταλίας γιά ἕνα μέχρις ἐσχάτ ἀγώνα ἐνάντια στούς ὑποψήφιους πού συμμάχησαν μέ τούς γέρους κα τούς παπάδες».

Στά 1910 οἱ φουτουριστικές προκλήσεις περνοῦν σέ μιά φάση περισσότερο ὀργανωμένη καί ἀποτελε-

1922 F.T. MARINETTI: GLI INDOMABILI - GLI AMORI FUTURISTI - ENRICO CAVIGLIA
1923 F.T. MARINETTI: IL TAMBURO DI FUOCO
1924 F.T. MARINETTI: FUTURISMO E FASCISMO
1927 F.T. MARINETTI: SCATOLE D'AMORE IN CONSERVA - PRIGIONIERI - VULCANO
1928 F.T. MARINETTI: L'OCCEANO DEL CUORE
1929 F.T. MARINETTI: MARINETTI E IL FUTURISMO - LUCI VELOCI - IL SUGERITORE NUDO
1930 F.T. MARINETTI: NOVELLE COLLE LABRA TINTE
1931 F.T. MARINETTI: IL PAESAGGIO E L'ESTETICA FUTURISTA DELLA MACCHINA
1932 F.T. MARINETTI: LA CUCINA FUTURISTA
1933 F.T. MARINETTI: IL FASCINO DELL'EGITTO
1935 F.T. MARINETTI: L'AEROPOEMA DEL GOLFO DELLA SPEZIA.
1937 F.T. MARINETTI: IL POEMA AFRICANO
1939 F.T. MARINETTI: PATRIOTISMO INSETTICIDA
1940 F.T. MARINETTI: IL POEMA NON UMANO DEI TECNICISMI
1942 F.T. MARINETTI: CANTO EROI E MACCHINE DELLA GUERRA MUSSOLINIANA
1943 F.T. MARINETTI: LA GRANDE MILANO TRADIZIONALE E FUTURISTA - UNA SENSIBILITA NATA IN EGITTO

ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

GUILLAUME APOLLINAIRE (Ρώμη 1880 - Παρίσι 1918).
Πολωνοελβετός ποιητής πού ἔζησε ἀπό κοντά τήν πορεία τοῦ Ἰταλικοῦ Φουτουρισμοῦ. Ἔλαβε ἐνεργό μέρος μέ τό Μανιφέστο τῆς ANTITRADITION FUTURISTE (1913).

GIACOMO BALLA (Τορίνο 1871 -Ρώμη 1958).
Ἐνθουσιώδης ἀκόλουθος τῆς ἰμπρεσιονιστικῆς καί ντιβιζιονιστικῆς ζωγραφικῆς, ὑπῆρξε ἕνας ἀπό τούς μεγαλύτερους ἐκφραστές τῶν τάσεων αὐτῶν στήν Ἰταλία.
Δάσκαλος τοῦ BOCCIONI καί τοῦ SEVERINI πῆρε μέρος στή σύνταξη τοῦ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΥ ΤΩΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ (11-2.1910), τοῦ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΥ ΤΗΣ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ (11.4.1910) καί τοῦ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΥ ΤΟΥ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ.

UMPERTO BOCCIONI(1882 - 1916).
Καταξιωμένος ζωγράφος ὑπῆρξε μαζί μέ τόν Μαρινέττι ὁ βαθύτερος καί ὁ φανατικότερος θεωρητικός τοῦ Φουτουρισμοῦ. Ὑπέγραψε πολυάριθμα Μανιφέστα. Σκοτώθηκε κατά τή διάρκεια τοῦ Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου.

σματική ἀπό τήν προηγούμενη. Ἀρχίζουν οἱ λεγόμενες φουτουριστικές βραδιές πού θεωρητικά εἶχαν σάν ἀντικειμενικό σκοπό νά παρουσιάσουν στό κοινό τή φουτουριστική τέχνη. Στήν πράξη μηδεμιᾶς ἐξαιρουμένης ἦταν ὅλες προσεκτικά ὀργανωμένες σειρές προκλήσεων.

«Ἡ βραδιά ἄρχιζε πάντα μέ τόν Μαρινέττι καί τούς φίλους του (προστατευόμενους ἀπό τυχόν ἐπιθέσεις χάρη στό ἐπιβλητικό βάρος τοῦ ποιητή Ἀρμάντο Μάτσα) νά βρίζουν ἐξάλλοι τήν πόλη πού τούς φιλοξενοῦσε καί τίς διασημότητές της. Ἡ ἀστυνομία σπάνια κουνιόταν γιά νά προστατέψει τούς φουτουριστές ἀπό τό κοινό τους. Μάλιστα μιά φορά στήν Μπολόνια, φαίνεται ὅτι οἱ ἀστυνομικοί ἑνώθηκαν μέ τούς 3.000 πολίτες πού ὅρμησαν πάνω στους 11 φουτουριστές.

Στό βαθμό πού ἡ βραδιά συνεχιζόταν ἔπειτα ἀπο τέτοια ἐπεισόδια, μποροῦσε νά περιλάμβανε ἐπίδειξη φουτουριστικῶν πινάκων, ἀνάγνωση μανιφέστων, τά μουγκρητά καί τά ξυσίματα τῶν θορυβομελοποιῶν τοῦ Ρούσσολο, δείγματα φουτουριστικοῦ βαριετέ καί καινούργιες ἀμοιβαῖες βρισιές... (3).

Ἡ συμπεριφορά τοῦ κοινοῦ ἀπέναντι στίς Φουτουριστικές βραδιές ὑπῆρξε ἰδιόμορφη. Παρά τό γεγονός ὅτι ἡ συντριπτική πλειοψηφία του ἦταν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετη μέ τίς φουτουριστικές ὑπερβολές, τά θέατρα γέμιζαν ἀσφυκτικά. Ὁ κόσμος πού ἔκανε τά ἀδύνατα δυνατά γιά νά προμηθευτεῖ ἕνα εἰσιτήριο ἦταν ὁ ἴδιος κόσμος πού λίγη ὥρα πρίν εἶχε ἀδειάσει τά καλάθια τῶν πλανόδιων μικροπωλητῶν ἀπό τά λαχανικά καί τά φροῦτα, γιά νά τά χρησιμοποιήσει σάν αὐτοσχέδια βλήματα κατά τῶν Φουτουριστῶν καλλιτεχνῶν. Στήν τόνωση αὐτῆς τῆς πολεμικῆς ἀτμόσφαιρας συνέβαλλαν ἀποφασιστικά τά ἔφιππα καί πεζοπόρα τμήματα τῆς ἀστυνομίας πού εἶχαν σάν ἀποστολή τήν ἐμπόδιση μιᾶς γενίκευσης τῶν ταραχῶν στήν πόλη, μιά πού οἱ ταραχές στό θέατρο ἦταν ἤδη κάτι δεδομένο.

Τό δόγμα τοῦ MARINETTI: «Πόλεμος, μοναδική ὑγιεινή τοῦ κόσμου», εὕρισκε στίς φουτουριστικές βραδιές τήν ὑπέρτατη πρακτική του ἐφαρμογή.

Ὁ MARINETTI ὄχι μόνο δέν ἔχασε τό θάρρος του μπροστά στίς βρισιές, τά ἀδιάκοπα σφυρίγματα καί τήν καταιγίδα τῶν φρούτων καί τῶν λαχανικῶν πού ἔπεφταν πάνω στη σκηνή, ἀλλά ἔνοιωθε βαθειά ἀγαλλίαση. Μιά φορά καί ἐνῶ ὁ καταιγισμός μέ τά ἰδιόμορφα βλήματα συνεχιζόταν με ἀμείωτη ἔνταση ο MARINETTI, ἐπικίνδυνα ἤρεμος φώναξε στό κοινό του:

«—Αἰσθάνομαι σάν ἕνα ἔνδοξο ἰταλικό θωρηκτό στά Δαρδανέλλια, ἀλλά οἱ κραταιοί Τοῦρκοι σημαδεύουν ἄσχημα».

Οἱ Φουτουριστές δέν κάνουν οἰκονομία στίς προκλήσεις. Στο TEATRO LIRICO τοῦ Μιλάνου ἡ ἀντιαυστριακή ᾠδή τοῦ BUZZI δημιουργεῖ διπλωματικό ἐπεισόδιο καί πρίν ἡ ἀστυνομία προλάβει να συλλάβει τόν MARINETTI ἐπί σκηνῆς, ὁ τελευταῖος βρίσκει τήν εὐκαιρία νά φωνάξει: «Ζήτω ὁ πόλεμος μοναδική ὑγιεινή τοῦ κόσμου. Κάτω ἡ Αὐστρία».

Στή Βενετία στό LA FENICE, ὁ MARINETTI ἀπευθυνόμενος πρός τό κοινό, τοῦ θέτει τό ἐρώτημα:

«Βενετοί! Βενετοί! Γιατί θέλετε νά εἶσαστε ἀκόμη οἱ πιστοί σκλάβοι τοῦ παρελθόντος, οἱ ρυπαροί φύλακες τοῦ μεγαλύτερου πορνείου τῆς ἱστορίας...;

Στο POLITEAMA CHIARELLA τοῦ Τορίνο ἡ πρόκληση γεννιέται ἀπό τήν ἀνάγνωση τῆς Τεχνικῆς Διακήρυξης τῶν Φουτουριστῶν ζωγράφων.

«Ἡ καινούργια μας συνείδηση δέν θεωρεῖ πλέον τόν ἄνθρωπο στό κέντρο τῆς ζωῆς τοῦ σύμπαντος. Ὁ πόνος ἑνός ἀνθρώπου ἔχει γιά μᾶς τόσο ἐνδιαφέρον ὅσο μια ἠλεκτρική λάμπα, πού ὑποφέρει μέσα σέ σπασμούς καί οὐρλιάζει μέ τίς πιό σπαραχτικές ἐκφράσεις πόνου». (3)

Στά 1911 μέ τό ξέσπασμα τοῦ πολέμου στή Λιβύη, οἱ Φουτουριστές δίνουν περισσότερο ἔντονα τό πολιτικό τους στίγμα:

«Ἐμεῖς οἱ φουτουριστές πού ἐδῶ καί δύο χρόνια ἐξυμνοῦμε ἀνάμεσα στίς ἀποδοκιμασίες τῶν ποδαγρικῶν καί τῶν παραλυτικῶν, τήν ἀγάπη γιά τόν κίνδυνο καί τή βία, τόν πατριωτισμό καί τόν πόλεμο, μοναδική ὑγιεινή τοῦ κόσμου, εἴμαστε εὐτυχισμένοι πού ἐπιτέλους ζοῦμε αὐτή τή μεγάλη φουτουριστική ὥρα τῆς Ἰταλίας...

Φουτουριστές ζωγράφοι, ποιητές, γλύπτες, μουσικοί τῆς Ἰταλίας. Ὅσο διαρκεῖ ὁ πόλεμος ἄς ἀφήσουμε κατά μέρος τούς στίχους, τά πινέλα, τίς σμίλες καί τίς ὀρχήστρες! Ἄρχισαν οἱ ρόδινες διακοπές τῆς ἰδιοφυΐας».

Μαγνητισμένος ἀπό τή βοή τοῦ πολέμου ο MARINETTI φεύγει γιά τή Λιβύη μέ τήν ἰδιότητα τοῦ πολεμικοῦ ἀνταποκριτή.

Στά χρόνια πού ἀκολουθοῦν μέχρι τήν ἔκρηξη τοῦ Α. Παγκοσμίου

PAOLO BUZZI (Μιλάνο 1874 - Μιλάνο 1956).

Συγγραφέας αναγνωρισμένος καί πολυγραφότατος γνώρισε τόν Μαρινέττι στά 1904, συνεργάστηκε μαζί του στή «POESIA» καί ἦταν ἀπό τούς πρώτους πού προσχώρησαν στό Φουτουρισμό.

FRANCESCO CANGIULLO (Νάπολη 1888 -).

Ποιητής, ζωγράφος, δραματουργός συνέβαλε ἀποφασιστικά στό Φουτουριστικό θέαμα. Ὑπέγραψε μαζί μέ τόν Μαρινέττι τό Μανιφέστο ἀναφορικά μέ τό ΘΕΑΤΡΟ DELLA SORPRESA (1921).

MARIO CARLI (1889 - 1935).

Ἀπό τούς μεγαλύτερους ἐκφραστές τοῦ Πολιτικοῦ Φουτουρισμοῦ. Πῆρε μέρος στή διεύθυνση τῶν περιοδικῶν «ROMA FUTURISTA» καί «IMPERO». Ἔλαβε μέρος στήν Κατάληψη τοῦ Φιοῦμε.

CARLO CARRA (1881 - 1966).

Ἐντάχτηκε στό Φουτουριστικό κίνημα στά 1910 καί ὑπέγραψε τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΩΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ καί τό ΤΕΧΝΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ. Πολύ σύντομα (1914 - 15) ἀποχώρησε σταδιακά ἀπό τή φουτουριστική ποίηση γιά νά ἐπιστρέψει στήν Ἰταλική παράδοση.

ENRICO CAVACCHIOLI (1885 -1954).

Θεατρικός συγγραφέας πού προσχώρησε ἀπό τήν πρώτη στιγμή στό Φουτουριστικό κίνημα.

Μποτσιόνι: Γελοιογραφία μιᾶς Φουτουριστικῆς Βραδιᾶς, 1911

μου μιά σειρά ἀπό ἐμπνευσμέ- ΙΑΝΙΦΕΣΤΑ πού φέρνουν τήν γίδα τῆς ἰδιοφυίας τοῦ Ἀρ-) τοῦ Φουτουρισμοῦ, ἀπελευ- 'ουν ὁριστικά τή φουτουρι- λογοτεχνία καί τό Φουτου- :ό Θέατρο ἀπό τή συμβολι- κληρονομιά του.

ν ποίηση ὁ ἐλεύθερος στίχος λείπεται καί ἀντικαθίσταται ; «ἐλεύθερες λέξεις» (PARO- LIBERTA). Στήν πεζογρα- ιγγέλλεται ἡ κατάργηση τοῦ τικοῦ καί ἡ υἱοθέτηση τῆς ης καί ἐκφραστικῆς ὀρθο- ;. Στό χῶρο τοῦ σύγχρονου πού «παραπαίει ἠλίθια ἀνά- ήν ἱστορική ἀναπαράσταση ρωτογραφική ἀναπαραγωγή ημερινῆς ζωῆς μας» (5) το- αι τό βαριετέ καί οἱ ἀνυ- ες δυνατότητες ἔκφρασης ιεῖ νά προσφέρει.

ριετέ εἶναι τό μόνο πού κά- ση τῆς συνεργασίας τοῦ ιὐτό δέν παραμένει στατικό σάν ἀνόητος VOYEUR, ἀλλά συμμετέχει θορυβωδῶς στά δρώμενα, τραγουδώντας, συνοδεύοντας τήν ὀρχήστρα... Τό βαριετέ χρησιμοποιεῖ τόν καπνό τῶν τσιγάρων καί τῶν πούρων γιά νά συγχωνεύσουν τήν ἀτμόσφαιρα τοῦ κοινοῦ μέ ἐκείνη τοῦ παλκοσένικου». (6)

Στό χῶρο τῆς μουσικῆς μιά ἀκόμα σπουδαία καινοτομία. Τήν τέχνη τῶν θορύβων (L'ARTE DEI RUMORI). Ἐμπνευστής της στάθηκε ὁ φουτουριστής ζωγράφος ROSSOLO πού θέλησε «να διευρύνει τόν ἀποδεκτό ὁρισμό τῆς μουσικῆς, μέ τόν ἴδιο τρόπο πού ὁ Μαρινέττι, μέ τίς ἐλεύθερες λέξεις καί τήν ἀποσύνθεση τοῦ συντακτικοῦ, εἶχε ἀμφισβητήσει τά παραδοσιακά ὅρια τῆς λογοτεχνίας.(7)».

Γιά νά πειστοῦμε γιά τήν ἐκπληκτική ποικιλία τῶν θορύβων, ἀρκεῖ νά σκεφτοῦμε τό μουγκρητό τοῦ κεραυνοῦ, τό σφύριγμα τοῦ ἀνέμου, τό βουητό ἑνός καταρράκτη, τό κελάρισμα ἑνός ρυακιοῦ, το θρόισμα τῶν φύλλων...

Χαιρόμαστε νά κάνουμε νοητές ἐνορχηστρώσεις τοῦ κρότου πού κάνουν τα ρολά τῶν καταστημάτων ὅταν κατεβαίνουν, τοῦ πάταγου πού κάνουν οἱ πόρτες ὅταν κλείνουν, τῆς ἀντάρας καί τοῦ σουρσίματος τῶν ποδιῶν του πλήθους» (8).

Ἐκείνη τήν ἐποχή ὁ MARINETTI ταξιδεύει ἀδιάκοπα. Ἀπό τό Λονδίνο στό Παρίσι καί ἀπό τή Μόσχα στήν Πετρούπολη δέν κάνει ἄλλο ἀπό τό να δίνει συνεντεύξεις, νά κάνει ἐκθέσεις καί νά προπαγανδίζει τήν καινούργια του θρησκεία. Παράλληλα πειραματίζεται μέ τίς «ἐλεύθερες λέξεις».

Οἱ «ἐλεύθερες λέξεις» — πραγματική καινοτομία τοῦ Φουτουρισμοῦ — γεννιοῦνται μέσα ἀπό τό αἰσθητικό θέαμα τοῦ πολέμου. Τό «ΜΑΧΗ + ΒΑΡΟΣ + ΜΥΡΩΔΙΑ» (1912), προαναγγέλει τό καταπληκτικό ZANG TUMB TUMB, μιά ρεαλιστική περιγραφή τῆς πολιορκίας τῆς Ἀνδριανούπολης ἀπό

REMO CHITI (1891 -).
Ἐκφραστής τοῦ Φουτουριστικοῦ Θεάτρου. Συνυπόγραψε τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ καί ἔλαβε μέρος μαζί μέ τόν MARINETTI, τόν CORRA, τόν CINNA καί ἄλλους στό φίλμ «ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ» πού γυρίστηκε στά 1916.

BRUNO CORRA (1822 -).
Ἐκφραστής τοῦ Φουτουριστικοῦ Θεάματος, συνυπέγραψε τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΟΥ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ καί τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΟΥ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ. Ἔγραψε τό ρομάντσο «Ο SAM DUNN εἶναι νεκρός».

FORTUNATO DEPERO (1892 -1960).
Ζωγράφος, χαράκτης καί σκηνογράφος. Συνυπέγραψε μέ τό BALLA τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ.

LUCIANO FOLGORE (OMERO VECCHI) (1888 - 1966).
Φουτουριστής ποιητής καί συγγραφέας.

ALNALDO GINNA (ARNALDO GINANNI CORRADINI) (1880 - ;).
Ζωγράφος πού προσεχώρησε στό Φουτουρισμό στά 1912. Ὑπῆρξε ὁ κύριος συντάκτης τοῦ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΥ ΤΟΥ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ καί σκηνοθέτης τοῦ φίλμ «Φουτουριστική ζωή».

GIAN PIETRO LUCINI (1867 - 1914).
Ποιητής καί συγγραφέας. Ἀσχολήθηκε συστηματικά μέ τή διάδοση τῆς Γαλλικῆς συμβολιστικῆς ποιήσεως στήν Ἰταλία.

τούς Τούρκους.

Στίς ἀρχές τοῦ 1913 ἡ Φουτουριστική ὁμάδα διευρύνεται μέ τή συνεργασία τῶν Φλωρεντινῶν διανοούμενων τῆς LACEBRA (Ἡ LACERBA γεννήθηκε τήν 1η Ἰανουαρίου 1913 καί ἐξέφραζε τίς ἀπόψεις τοῦ PAPINI καί τοῦ SOFFICI παλαιῶν στελεχῶν τῆς LA VOCE).

Μέσα ἀπό ἕνα ἔντυπο πού εἶχε περί 20.000 φύλλα καί πού κατά τό μεγαλύτερο μέρος του ἀγοραζόταν ἀπό ἐργάτες, οἱ Φουτουριστές δίνουν τόν καλύτερο ἑαυτό τους.

Δυστυχῶς ὅμως αὐτή ἡ τόσο γόνιμη συνεργασία δέν πρόκειται νά διαρκέσει πολύ. Στίς 11 Φεβρουαρίου 1914 ο PAPINI βάζει τέλος σέ μιά κρυφή διαμάχη ἀνάμεσα στά δύο ἐπίσημα διαμορφωμένα ρεύματα τοῦ Φουτουρισμοῦ καί τοῦ Μαρινεττισμοῦ μέ ἕνα ἄρθρο στή LACERBA πού ἔχει τόν συμβολικό τίτλο: Ὁ κύκλος κλείνει.

Μέσα ἀπό τό ἄρθρο αὐτό κατηγορεῖ τούς φουτουριστές καλλιτέχνες ὅτι ὀλισθαίνουν πρός τόν ἀκαδημαϊσμό, ἐκεῖνον ἀκριβῶς τόν ἀκαδημαϊσμό πού εἶχαν ἀπορρίψει.

«Βρισκόμαστε καί πάλι μπροστά ἀπό τήν πρώτη ὕλη. Ὁ κύκλος κλείνει. Ἡ τέχνη ξαναγίνεται πραγματικότητα· ἡ σκέψη ἐγκαταλείπει καί πάλι τήν πράξη» (9).

Μέ τήν κήρυξη τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου καί ἐνῶ ἡ LACERBA μετατρέπεται σ' ἕνα καθαρά πολιτικό ὄργανο μέ στόχο τήν ἔξοδο τῆς χώρας στόν πόλεμο στό πλευρό τῆς Ἀντάντ, οἱ φουτουριστές μεταφέρουν δυναμικά τήν ἰδέα τοῦ «παρεμβατισμοῦ» στά γνώριμα πεδία μάχης, τούς δρόμους, τίς πλατεῖες καί τά θέατρα.

Στίς 15 Σεπτεμβρίου 1914 ὁ Μαρινέττι καί ἄλλοι φουτουριστές διακόπτουν μιά βραδιά Πουτσίνι στό TEATRO DAL VERME τοῦ Μιλάνου γιά νά κάψουν τελετουργικά μιά αὐστριακή σημαία. Λίγες μέρες ἀργότερα ἐπαναλαμβάνουν τήν πράξη τους στήν πλατεία DUOMO. Ὁ Μαρινέττι συλλαμβάνεται καί φυλακίζεται.

Οἱ φουτουριστές δέν εἶναι οἱ μόνοι πού πρωτοστατοῦν δυναμικά ὑπέρ τῆς ἐξόδου τῆς χώρας στόν πόλεμο. Γύρω τους συγκεντρώνονται ὁ διαγραμμένος ἀπό τό Σοσιαλιστικό Κόμμα B. MUSSOLINI καί ἡ ἐφημερίδα του POPOLO D' ITALIA (Λαός τῆς Ἰταλίας), διανοούμενοι ὅπως D' ANNUNZIO, PREZZOLINI, SALVEMINI, συνδικαλιστές ὅπως DE AMBRIS καί CORRIDONI, νεαροί πολιτικοί ὅπως ὁ FARINACCI, ὁ CALDERA, ὁ NENI καί πολλοί ἄλλοι.

Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1915 ξεσποῦν ἐνορχηστρωμένες διαδηλώσεις ὑπέρ τοῦ πολέμου. Γιά μιά ἀκόμη φορά ὁ MARINETTI συλλαμβάνεται.

Τόν Μάρτιο οἱ ἀναταραχές μεταφέρονται στό Μιλάνο καί ὁ MUSSOLINI μαζί μέ τόν MARINETTI ἐπιχειροῦν νά ὀργανώσουν μαζικές διαδηλώσεις.

Τόν Ἀπρίλιο καινούριες ταραχές στή Ρώμη. Αὐτή τή φορά ἡ ἀστυνομία δέν συλλαμβάνει μόνο τόν MARINETTI. Μαζί του συλλαμβάνονται ὁμαδικά ὁ MUSSOLINI, ὁ SETTIMELLI, ὁ CORRA καί ἄλλοι φουτουριστές.

Στίς 24 Μαΐου 1915, ἡ Ἰταλία, κάτω ἀπό τήν πίεση τῶν γεγονότων κηρύσσει τόν πόλεμο ἐνάντια στήν Γερμανία καί τήν Αὐστροουγγαρία.

Οἱ φουτουριστές δίνουν μαζικά τό παρών τους καταταγόμενοι σάν ἐθελοντές. Ἡ μεγάλη στιγμή εἶχε φτάσει.

Ὁ MARINETTI φυσικά ἦταν ἀπό τούς πρώτους. Προνοητικά ἔχει φροντίσει ἀπό πρίν ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπό τίς ὀδυνηρές ἐπιπτώσεις πού θά μποροῦσε νά δημιουργήσει στήν ἐθελοντική του στράτευση, ἡ κήλη ἀπό τήν ὁποία ὑπέφερε καί ἔτσι, δίχως προβλήματα κατατάσσεται μαζί μέ πολλούς φουτουριστές σέ ἕνα ἐπίλεκτο σῶμα ποδηλατιστῶν.

Ἀπό τούς φουτουριστές πού ἔλαβαν μέρος στόν πόλεμο 13 δέν ἐπέστρεψαν ποτέ. Ἀπό αὐτούς πού ἐπέστρεψαν, 41 ἔφεραν πάνω στό κορμί τους τά σημάδια τῆς φρίκης καί τοῦ πολέμου. Ἀνάμεσα σ' αὐτούς τούς τελευταίους ἦταν καί ὁ MARINETTI.

Ἄν καί τά πολεμικά γεγονότα ἐπισκίασαν σέ πολύ μεγάλο βαθμό τήν καλλιτεχνική φουτουριστική δραστηριότητα, οἱ φουτουριστές ἐξακολουθοῦν νά δημιουργοῦν. Τό ἐνδιαφέρον ὅμως τοῦ MARINETTI ἀρχίζει νά στρέφεται περισσότερο σέ κοινωνικά καί πολιτικά ἐνδιαφέροντα καί λιγότερο σέ καλλιτεχνικά. Αὐτή ἡ πολιτική στροφή πού θά ἀποκορυφωθεῖ μέ τήν προσχώρησή του στό Φασιστικό Κόμμα, θά τόν ἀπομακρύνει ἀπό τούς παλιούς του συντρόφους καί θά ὁριοθετήσει καί τό τέλος τῆς λεγόμενης ἡρωϊκῆς ἐποχῆς τοῦ κινήματος (10).

Πρίν ἀκόμα τελειώσει ὁ πόλεμος ὁ MARINETTI μπαίνει ἐνεργά στό

ALDO PALAZZESCHI (ALDO GIURLANI) (1885 - ;).
Ποιητής καί συγγραφέας. Προσχώρησε στό Φουτουρισμό στά 1909 καί ἀπεχώρησε στά 1915.

GIOVANNI PAPINI (1881 - 1956).
Διανοούμενος. Ὑπῆρξε διευθυντής τοῦ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ «LEONARDO» καί συνεργάτης τοῦ περιοδικοὺ «ΦΩΝΗ» (VOCE) τοῦ PREZZOLINI. Στά 1913 ἵδρυσε μαζί μέ τό SOFFICI τό περιοδικό «LACERBA».
Στο περιοδικό φιλοξενήθηκαν ἀρκετά φουτουριστικά κείμενα. Ἡ προσέγγιση, ἡ συμμαχία καί ἡ τελική ρήξη μέ τό Φουτουρισμό ἐξηγήθηκε ἀπό τόν PAPINI μέ μιά σειρά ἄρθρων στή «LACERBA» πού ἀργότερα κυκλοφόρησαν σέ βιβλίο μέ τό χαρακτηριστικό τίτλο «Η ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ» 1913 - 1914.

FRANCESCO BALILLA PRATELLA (1880 - 1955).
Μαθητής τοῦ MASCAGNI ἐξέφρασε μαζί μέ τό RUSSOLO τόν μουσικό φουτουρισμό. Ὑπέγραψε τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΩΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ καί τό ΤΕΧΝΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

GIUSEPPE PREZZOLINI (1882 -;).
Αὐτοδίδακτος διανοούμενος ἵδρυσε μαζί μέ τόν PAPINI στά 1903 τό «LEONARDO», συνεργάστηκε μέ τό «REGNO» τοῦ CORRADINI καί στά 1908 ἵδρυσε τή «LA VOCE» (ΦΩΝΗ). Ἡ συνεργασία του μέ τούς Φουτουριστές ὑπῆρξε σύντομη.

στίβο τῆς ταραγμένης πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μέ τή δημοσίευση τῆς πολιτικῆς Διακήρυξης τοῦ Φουτουριστικοῦ Κόμματος.

Πρόκειται γιά ἕνα πρόγραμμα ἐπαναστατικά ριζοσπαστικό πού ἀντλεῖ τίς κύριες ἰδέες του ἀπό τό Πολιτικό Φουτουριστικό πρόγραμμα τοῦ 1913. Οἱ κύριες θέσεις του ἄν καί εἶναι βαθύτατα προοδευτικές καί στό μεγαλύτερο μέρος τους ἐφαρμόσιμες, διαθέτουν ἐντονότατα ἐκεῖνο τό ἀνορθόδοξο στοιχεῖο τῆς πολεμολογίας πού τό κάνει ἐχθρικό ἀπέναντι στίς πλατειές μάζες.

«Τό φουτουριστικό πολιτικό κόμμα... θέλει μιά ἐλεύθερη καί δυνατή Ἰταλία μή ἐξαρτώμενη πλέον ἀπό τό μεγάλο παρελθόν της, τόν ὑπερβολικά ἀγαπημένο ξένο (ἐννοεῖ τόν Βασιλέα), τούς ὑπερβολικά ἀνεκτικούς παπάδες...

Πατριωτική ἐκπαίδευση τοῦ προλεταριάτου. Ἀγώνας ἐνάντια στόν ἀναλφαβητισμό... Κατάργηση πολλῶν ἄχρηστων Πανεπιστημίων... Μετασχηματισμό τοῦ Κοινοβουλίου μέσα ἀπό μιά δίκαιη συμμετοχή, βιομηχάνων, ἀγροτῶν, μηχανικῶν καί ἐμπόρων στήν διακυβέρνηση τῆς χώρας. Κατώτατο ὅριο ἡλικίας γιά τήν ὑποψηφιότητα τά 22 χρόνια... Κατάργηση τῆς Γερουσίας... Ἴση συμμετοχή ὅλων τῶν Ἰταλῶν πολιτῶν στήν κυβέρνηση...

Ἀντικατάσταση τῆς ἀντικληρικῆς ρητορίας μέ ἕνα βίαιο, δραστήριο ἀντικληρικισμό γιά νά ἀπαλλάξουμε τήν Ἰταλία ἀπό τό θεοκρατικό της Μεσαίωνα... Μοναδική θρησκεία μας ἡ Ἰταλία τοῦ αὔριο... Κατάργηση τῆς συζυγικῆς ἐξουσίας... Εὔκολο διαζύγιο. Σταδιακό ὑποβιβασμό τοῦ γάμου γιά τή σταδιακή καθιέρωση τοῦ ἐλεύθερου ἔρωτα καί τοῦ παιδιοῦ τοῦ Κράτους... Δικαίωμα ἀπεργίας... Κατάργηση τῆς πολιτικῆς ἀστυνομίας... Παραχώρηση ἀγροτικῆς γῆς στούς πολεμιστές... Βιομηχανοποίηση καί ἐκσυγχρονισμό τῶν νεκρῶν πόλεων πού ἐξακολουθοῦν νά ζοῦν μέσα στό παρελθόν τους... Ὑπεράσπιση τῶν καταναλωτῶν» (11).

Τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1918 ὁ MARINETTI, ὁ SETTIMELLI καί ὁ CARLI ἱδρύουν τήν "ROMA FUTURISTA" ἐπίσημο ὄργανο τοῦ φουτουριστικοῦ κόμματος. Τόν Δεκέμβριο ὀργανώνονται τά πρῶτα FASCI POLITICI FUTURISTI, στήν Φερράρα, στήν Φλωρεντία, στήν Ρώμη καί στόν Τάραντα.

Στα 1919 ἡ «ἀκρωτηριασμένη νίκη» καί ἡ συμπεριφορά τῶν μεγάλων δυνάμεων ἀπέναντι στήν Ἰταλία δημιουργοῦν στήν χώρα μιά ἐκρηκτική κατάσταση. Στίς 23 Μαΐου μιά ἄλλη μιλανέζικη ὁμάδα κάνει τήν ἐμφάνισή της διεκδικώντας ἀνοικτά τή διαδοχή στήν ἐξουσία. Ἀρχηγός της εἶναι ὁ Β. MUSSOLINI ὁ ὁποῖος καί δηλώνει ἀπερίφραστα:

«Διεκδικοῦμε τήν ἐξουσία γιατί ρίξαμε τήν χώρα στόν πόλεμο καί τήν ὁδηγήσαμε στή νίκη».

Γύρω ἀπό τό MUSSOLINI σ' αὐτό τό πρῶτο μιλανέζικο FASCIO συγκεντρώνονται μιά μικρή ὁμάδα συνδικαλιστῶν καί ARDITI. Ἀνάμεσά τους καί ὁ ἴδιος ὁ MARINETTI.

Τό πολιτικό πρόγραμμα τοῦ καινούριου αὐτοῦ κινήματος υἱοθετεῖ ἀνεπιφύλακτα ὅλες τίς κοινωνικές θέσεις τοῦ φουτουριστικοῦ προγράμματος τοῦ περασμένου χρόνου, ἀφήνει ὅμως ἔξω ἀπό κάθε πολεμική τήν ἐκκλησία. Εἶναι ἕνα πρό-

Οἱ σχέσεις Mossoulini - Marinetti ὑπῆρξαν σχέσεις ἕλξης - ἀπώθησης, σύγκρουση πολιτικοῦ ρεαλισμοῦ καί ξέφρενου ὁραματισμοῦ, γιά νά καταλήξουν φυσικά στήν ἐπικράτηση τῆς ἀναγκαιότητας καί στή θυσία τῆς αἰσθητικῆς

LUIGI RUSSOLO (1885 - 1947). Ζωγράφος πού προσχώρησε στό Φουτουριστικό κίνημα στά 1910. Συνυπέγραψε τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ.

῾Υπῆρξε μαζί μέ τό PRATELLA ὁ μουσικός τῆς ὁμάδας καί δημιουργός ἑνός εἰδικοῦ μουσικοῦ ὀργάνου, τοῦ «INTONA-RUMORI».

ANTONIO SANT'ELIA (1888 - 1916). ᾿Αρχιτέκτονας. ῾Υπέγραψε στά 1914 τό ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ καί ἔκανε πολλά σχέδια πάνω στή Φουτουριστική ἰδέα τῆς «καινούργιας πόλης». Σκοτώθηκε κατά τή διάρκεια τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στό μέτωπο τοῦ CARSO.

CINO SEVERINI (1883 - 1966). Ζωγράφος. Προσχώρησε στό Φουτουριστικό κίνημα στά 1910 καί ὑπέγραψε τά δύο πρῶτα Μανιφέστα τῆς Ζωγραφικῆς.

ARDENGO SOFFICI (1879 - 1965). Ζωγράφος. Στα 1913 μαζί μέ τό PAPINI ἵδρυσε τή LACERBA καί συνδέθηκε μέ τό Φουτουριστικό Κίνημα.

...γραμμα γενικό, εὔχρηστο, κατάλ-ληλο γιά τή στιγμή.

Στίς ἐκλογές τοῦ 1919 ὁ MARINETTI παρουσιάζεται ὑποψήφιος στήν λίστα τοῦ φασιστικοῦ κόμματος καί παρακολουθεῖ ἀπό κοντά τό ...ικό ἐγχείρημα τοῦ D' ANNUNZIO στό Φιοῦμε καί ἐπιχειρεῖ νά ἐμφυσήσει στό καινούργιο κόμμα τή φουτουριστική του φιλοσοφία.

Σύντομα ὅμως ὁ ἰδεαλισμός τοῦ MARINETTI συγκρούεται μέ τόν πολιτικό ρεαλισμό τοῦ MUSSOLINI. ῾Ο πρῶτος δέν πάει νά διατυπώνει συνεχῶς καί περισσότερα ἀκραία αἰτήματα, ὁ δεύτερος μηχανεύεται ...ραστα καινούργιους τρόπους ...ευρέσεως ψήφων. ῾Ο πρῶτος ...εται πρός τήν ἀδιαλαξία ὁ δεύτερος ἔχει ἤδη ἀρχίσει νά συμβιβάζεται.

Τό συμφιλιωτικό μήνυμα πού ξεπήδησε ἀπό τό 2ο Πανεθνικό Φασιστικό συνέδριο (Μιλάνο, Μάϊος 1920) μέ παραλῆπτες τούς Μοναρχικούς καί τήν ἐκκλησία στάθηκε γιά τόν Μαρινέττι ἕνα γερό κτύπημα. ᾿Αποχωρεῖ ἀηδιασμένος ἀπό τό κόμμα, ξαναγυρίζει στο κίνημά του — πού εἶχε περάσει στή φάση τῆς ἀεροζωγραφικῆς - παρακολουθεῖ σάν ἁπλός θεατής τήν πορεία πρός τή Ρώμη καί τήν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπό τούς φασίστες καί στά 1924 κάνει μιά ἀκόμη προσπάθεια νά ἐπαναφέρει τόν MUSSOLINI σ' ἐκείνη τήν πορεία πού αὐτός θεωροῦσε σωστή.

«᾿Απαλλάξου ἀπό τόν κοινοβουλευτισμό... δῶσε ξανά στόν Φασισμό καί στήν ᾿Ιταλία τό ὑπέροχο ἐκεῖνο πνεῦμα τοῦ 19... μιμήσου τόν μεγάλο Μουσσολίνι τοῦ 1919».

Τό καθεστώς ὅμως πανίσχυρο, καί σίγουρο γιά τόν ἑαυτό του, ἔχει ἤδη χαράξει τόν δικό του δρόμο.

Μέ τή σειρά του ὁ Μαρινέττι ὑποχρεώνεται νά συμβιβαστεῖ.

᾿Αναθεωρεῖ τίς ἀπόψεις του περί γάμου καί παντρεύεται τήν ζωγράφο καί λογοτέχνιδα BENEDETTA CAPPA.

᾿Αναθεωρεῖ τήν ἀντιακαδημαϊκή του συμπεριφορά καί γίνεται μέλος τῆς ᾿Ακαδημίας τῆς ᾿Ιταλίας καί γραμματέας τῆς ῞Ενωσης Φασιστῶν Συγγραφέων.

᾿Αναθεωρεῖ τήν δυναμική θέση τοῦ ἀντιπολιτευόμενου καί τάσσεται μέ τό σῶμα καί τήν ψυχή στήν φασιστική ὑπόθεση.

Μέ ἐξαίρεση τον BALLA οἱ ἄλλοι φουτουριστές τόν ἔχουν ἐγκαταλείψει. Γράφει «ἀεροποίηση» καί προωθεῖ τήν ἀεροζωγραφική τῆς δεύτερης γενιάς τῶν Φουτουριστῶν.

Στά 60 του χρόνια συμμετέχει σάν ἐθελοντής στήν ᾿Ιταλική ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Αἰθιοπίας καί στά 66 του παρακολουθεῖ ἀπό κοντά, πάντα σάν ἐθελοντής, τό δράμα τοῦ ᾿Ιταλικοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος στίς στέππες τοῦ Ντόν. ᾿Ακολουθεῖ τόν MUSSOLINI στήν περιπέτεια τοῦ Σαλό ἀλλά εἶναι ἀρκετά τυχερός γιά νά μή δεῖ τήν κατάρρευση τοῦ καθεστῶτος.

Πέθανε στίς 2 Δεκεμβρίου 1944, ἀπό καρδιακή κρίση στό Μπελλάτζιο, τελευταῖο καταφύγιο τῆς Φασιστικῆς ἡγεσίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1α) Κ. ΤΙΣΝΤΑΛ - Α. ΜΠΟΤΣΟΛΑ: Φουτουρισμός, σελ. 10.

(1) Σήμερα χάρη στίς μελέτες τοῦ PAR BERGMAN, τοῦ GAETANO MARIANI καί ἄλλων, μποροῦμε νά διερευνήσουμε εὔκολα τό ὑπόβαθρο τῆς κουλτούρας τοῦ MARINETTI.

Πέρα ἀπό τά ἤδη ἀποδεκτά ἀπό τόν ἀρχηγό τοῦ Φουτουρισμοῦ ὀνόματα (ZOLA, WHITMAN, ROSNY AINE, PAUL ADAM, GUSTAVE KAHN, VERHAEREN), πέρα ἀπό τά ἤδη βαρύγδουπα ὀνόματα τῶν ὁποίων οἱ ἰδέες εἶναι ἐμφανέστατες στό Μαρινεττιανό ἔργο (NIETZSCHE, BERGSON, SOREL, D'ANNUNZIO, PASCOLI) μποροῦν νά προστεθοῦν οἱ Γάλλοι συμβολιστές, ὁ SAINT-GEORGES DE BOUHELIER ἱδρυτής τοῦ Νατουρισμοῦ, ὁ JULES ROMAINS, προστάτης τοῦ οὐμανισμοῦ, ὁ MARIO MORASSO καί ὁ GIAN PIETRO LUGINI.

(2) F.T. MARINETTI: "LA DIVINA COMMEDIA" E UN VERMINAIO DI GLOSSATORI.

(3) Κ. ΤΙΣΝΤΑΛ - Α. ΜΠΟΤΣΟΛΑ: Φουτουρισμός, σελ. 18.

(4) LA PITTURA FUTURISTA: MANIFESTO TECNICO 11.4.1910 (BOCCIONI, CARRA, RUSSOLO, BALLA, SEVERINI).

(5) F.T. MARINETTI: IL TEATRO DI VARIETA (DAILY-MAIL 21.11.13).

(6) F.T. MARINETTI: IL TEATRO DI VARIETA (DAILY-MAIL 21.11.13).

(7) Κ. ΤΙΣΤΝΑΛ - Α. ΜΠΟΤΣΟΛΑ: Φουτουρισμός, σελ. 162.

(8) L. RUSSOLO: L' ARTE DEI RUMORI. 11.3.1913.

ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

τοῦ GIUSEPPE PREZZOLINI

Τό ἄρθρο πού παραθέτουμε δέν ἀπηχεῖ σέ καμία περίπτωση τίς ἀπόψεις τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς «ΝΕΑΣ ΤΑΣΗΣ». Γράφτηκε στήν ἐφημερίδα SECOLO, στίς 3 Ἰουλίου τοῦ 1923, καί σάν αὐθεντικό ἱστορικό ντοκουμέντο καταγράφει γνήσια τή διαμάχη πού τότε εἶχε ξεσπάσει στούς κόλπους του φασιστικοῦ κόμματος.

Μᾶς δίνει ἀκόμα τή δυνατότητα ν' ἀντιληφθοῦμε τό ἱστορικό κίνημα τοῦ φασισμοῦ, ὄχι σάν μιά μονολιθική πραγματικότητα μά σάν ἕνα σύνθετο πολιτικοκοινωνικό φαινόμενο.

ΝΕΑ ΤΑΣΗ

Ο CHESTERTON ἔχει γράψει πώς μέσα στόν Φασισμό ὑπάρχει ἀρκετός φουτουρισμός. Ὁ Ἄγγλος συγγραφέας προχώρησε σ' αὐτή του τή διαπίστωση, ἀγνοώντας προφανῶς, τίς σχέσεις φιλίας ἀνάμεσα στόν MARINETTI καί στόν MUSSOLINI.

Σάν καλός μουσικός ἐντόπισε μέσα σέ μιά συμφωνία τήν συγχορδία ἑνός ὀργάνου καί τήν ἀπομόνωσε.

Ἴσως κάποτε νά ὑπῆρχε φουτουρισμός μέσα στόν φασισμό. Τό ὁμολογῶ χωρίς καμμιά κακή διάθεση. Ὁ φουτουρισμός ἐξέφρασε πολύ πιστά ὁρισμένες σύγχρονες ἀνάγκες καί ἕνα κάποιο μιλανέζικο περιβάλλον.

Ἡ λατρεία τῆς ταχύτητας, ἡ ἀγάπη γιά τίς βίαιες λύσεις, ἡ περιφρόνηση τῶν μαζῶν καί ταυτόχρονα ἡ γοητευτική ἔκκληση πρός αὐτές τίς ἴδιες, ἡ τάση γιά μιά ὑπνωτική κυριαρχία τῶν μαζῶν, ὁ ἐκθειασμός ἑνός ἀποκλειστικοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος, ἡ ἀντιπάθεια γιά τήν γραφειοκρατία συνιστοῦν συναισθηματικές τάσεις πού μπόρεσαν νά περάσουν αὐτούσιες ἀπό τόν φουτουρισμό στόν φασισμό.

Σύνθεση ἀνθρώπινου δυναμισμοῦ
Μποτσιόνι, 1912

Σέ μιά δεδομένη ἱστορική στιγμή ὁμοιότητες τοῦ εἴδους μποροῦν νά ἐμφανιστοῦν ἀκόμα καί σέ ἀντίπαλες ἰδεολογίες· πολύ περισσότερο δέ στίς προσκείμενες.

Δέν χρειάζεται λοιπόν νά ὑπενθυμίσουμε, ὅπως κάνει τό τελευταῖο φουτουριστικό μανιφέστο ὅτι οἱ πρῶτοι φουτουριστές ὑπῆρξαν INTERVENTISTI (ὀπαδοί τῆς ἐξόδου τῆς χώρας στόν πόλεμο)· ὅτι μέ τήν κατηγορία τοῦ INTERVENTISMO φυλακίσθηκαν κατά τή διάρκεια τῆς μάχης τοῦ Μάρνη, ὅτι πάλι μέ τήν κατηγορία τοῦ INTERVENTISMO κλείστηκαν στή φυλακή μαζί μέ τόν Μουσσολίνι στίς 12 Ἀπριλίου 1915, ὅτι στά 1919 βρέθηκαν γιά μιά ἀκόμη φορά στήν φυλακή μαζί μέ τόν Μουσσολίνι μέ τίς κατηγορίες τῆς φασιστικῆς ἀπόπειρας ἐνάντια στήν ἀσφάλεια τοῦ κράτους, καί τῆς «σύστασης ὁπλισμένων ὁμάδων».

Δέν χρειάζεται νά θυμηθοῦμε, ὅπως προτρέπει τό μανιφέστο ἐκεῖνο, ὅτι ἐκεῖνοι πού δημιούργησαν τούς πρώτους Συνδέσμους ἀνάμεσα στούς ARDITI καί στά πρῶτα FASCI DI COMBATTIMENTO ἦταν πράγματι οἱ Φουτουριστές.

Όπως εἶπε μέ μιά ἱστορική πλέον φράση, μιά φουτουριστική καί φασιστική ἐφημερίδα ὁ Μουσσολίνι εἶναι μιά «θαυμάσια φουτουριστική ἰδιοσυγκρασία». Γι' αὐτό δέν ὑπάρχει ἡ παραμικρή ἀμφιβολία.

Ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά εἶναι πιά δυνατόν νά ζητοῦνται ἐξηγήσεις καί νά ἐκφράζονται ἀμφιβολίες;

Προσωπικά εἶμαι φίλος τῶν καθαρῶν ἰδεῶν. Δέν κάνω πολιτική. Ἴσως οἱ δύο αὐτές δραστηριότητες, ἡ θετική καί ἡ ἀρνητική νά συνδέονται μέ κάποιο νῆμα λογικῆς. Εἶναι ὅμως πολύ δύσκολο νά ἀντιμετωπισθοῦν πολιτικά δίχως κάποιο κίνδυνο σύγχυσης τῶν ἰδεῶν.

Σάν φίλος τῶν ξεκάθαρων ἰδεῶν δέν μπορῶ νά ἀνακαλύψω μέσα στήν ἀνάπτυξη τοῦ Φασισμοῦ, μιά ὁποιαδήποτε θέση γιά τόν Φουτουρισμό.

Ὁ τρόπος κωδικοποίησης τοῦ Φασισμοῦ, οἱ αἰτίες ὑπάρξεώς του, τά προγράμματά του, ἀντικρούονται μέ τό πρόγραμμα καί τήν πραγματικότητα τοῦ Φουτουρισμοῦ νοούμενου σάν τέχνη.

Ἄν δέν κάνω κάποιο λάθος ὁ Φασισμός θέλει νά εἶναι: ἀξιοκρατία, παράδοση, σεβασμός στήν ἐξουσία. Ὁ Φασισμός ἀρέσκεται νά ἀναπολεῖ τήν Ρώμη καί τήν κλασσικότητα. Ὁ Φασισμός θέλει νά κρατηθεῖ πάνω στήν γραμμή πού χάραξαν ἔνδοξοι Ἰταλοί και μεγάλοι ἰταλικοί θεσμοί ὅπως ὁ Καθολικισμός.

Σ' ὅλα αὐτά τώρα ὁ Φουτουρισμός εἶναι ἀντίθετος. Ὁ Φουτουρισμός εἶναι ἡ διαμαρτυρία ἐνάντια στήν παράδοση· εἶναι ὁ ἀγώνας ἐνάντια στά Μουσεῖα καί στόν κλασσικισμό...

Ἡ ἱδρυτική διακήρυξη τοῦ Φουτουρισμοῦ πού χρησιμοποιεῖται σάν προπαγάνδα καί σάν διαμαρτυρία, καί μέχρι σήμερα τουλάχιστον δέν ἔχει ἀποκηρυχθεῖ ἀπό τήν ἡγεσία τοῦ Φουτουριστικοῦ Κινήματος, διαβεβαιώνει ὅτι ἐπιθυμεῖ: «νά πολεμήσει ἐνάντια στόν μοραλισμό, στόν φεμινισμό κ.λπ.».

Πῶς εἶναι δυνατόν νά ταυτιστοῦν ὅλα αὐτά τά πράγματα μέ τόν Φασισμό, πού ἀντίθετα, ἐπιθυμεῖ νά ἀποκαταστήσει ὅλες αὐτές τίς ἠθικές ἀξίες καί ἀρέσκεται νά ἐπιλέγει γιά τά ἐξώφυλλα τῶν στρατιωτικῶν του περιοδικῶν τίς φωτογραφίες ἀπό τά πιό γνήσια ρωμαϊκά ἐρείπια;

Ὁ Φουτουρισμός εἶναι ἡ τέχνη τοῦ ἐλεύθερου στίχου, τῆς ἐλεύθερης ἔκφρασης, τῶν ἐλεύθερων λέξεων ἤ καλύτερα ἀκόμη τῆς κατάργησης τῶν λέξων, τέχνη τῆς ἀφῆς καί τῶν θορύβων. Ὁ Φασισμός ἀντίθετα ἐνισχύει τό λειτούργημα τοῦ σχολείου, εἰσάγει παντοῦ τά Λατινικά, ἀναγνωρίζει στόν DE AMICIS καί στόν MANZONI τούς ἀντιπροσώπους τοῦ ἰταλικοῦ πνεύματος.

Μιά ἀντίθεση περισσότερο ἔντονη βρίσκεται σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τόν Διεθνισμό. Ὁ Φασισμός εἶναι μιά πολιτική προσπάθεια καθαρά ἰταλική. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού δέν μπορεῖ νά συμμαχήσει μέ τούς φασισμούς ἄλλων χωρῶν, μ' ἐκεῖνα δηλαδή τά κινήματα πού παρουσιάζονται σάν φασιστικά· τό γεγονός ὅτι εἶναι κατά βάθος ἐθνικιστικά, τά ἐξαναγκάζει νά ἀντιταχθοῦν στό ἰταλικό ἔθνος.

Ἕνας οὐγγρικός φασισμός σάν παράδειγμα δέν μποροῦσε νά ἔχει ἄλλο τελικό σκοπό ἀπό τήν προσάρτηση τοῦ Φιοῦμε στήν Οὐγγαρία.

Ἀντίθετα ὁ Φουτουρισμός εἶναι ἕνα κίνημα μέ διεθνιστικό χαρακτῆρα. Ὁ ἴδιος ὁ Μαρινέττι παραδέχεται ὅτι ὑπάρχουν φουτουριστές Ρῶσοι, Ἀμερικανοί, Αὐστραλοί, Γερμανοί...

Τά ποιήματά του, φτιαγμένα ἀπό σύμβολα, προσανατολίζονται πραγματικά πρός τόν διεθνισμό καί τό VOLAPUCK. Τό νόμιμο παδί τοῦ Φουτουρισμοῦ εἶναι ἡ κίνηση DADA, μιά κίνηση πού γεννήθηκε στήν Ἑλβετία κατά τήν διάρκεια τοῦ πολέμου, μέσα σ' ἕνα καθαρά οὐδέτερο καί ἀντεθνικιστικό χῶρο, κάτω ἀπό τήν διεύθυνση τοῦ TRISTAN TZARA, πού εἶναι, ἄν δέν κάνω λάθος, Ρουμάνος καί τυπικά δίχως ρίζες.

Ἡ κίνηση DADA, ἄν μπορεῖ ποτέ νά ἔχει κάποιο νόημα, δέν μπορεῖ νά εἶναι ἄλλο ἀπό τήν περιφρόνηση γιά ὅλα τά ἰδανικά τοῦ πολέμου. Στάθηκε ἡ μεγαλύτερη καί ἡ πιό λογική ἐκδήλωση ἀναρχίας μετά τον πόλεμο.

Ὅσο γιά τόν Φουτουρισμό, πρέπει νά ἀναγνωρίσουμε ὅτι σ' ἕνα μοναδικό κράτος μπόρεσε νά βρεῖ τήν λογική του θέση: στή Ρωσία.

Ἐκεῖ ὁ Φουτουρισμός καί ὁ Μπολσεβικισμός ὑπέγραψαν συμμαχία. Ἡ ἐπίσημη τέχνη τοῦ Μπολσεβικισμοῦ δέν ἦταν ἄλλη ἀπό ἐκείνη τοῦ Φουτουρισμοῦ.

Τά μνημεῖα τῆς ἐπανάστασης, τά πλακάτ, τά βιβλία, φέρουν τά σημάδια τῆς τέχνης τῶν φουτουριστικῶν ἰδεῶν. Ὅλα αὐτά ἔχουν λογική καί συνέπεια.

Οἱ δύο ἐπαναστάσεις, οἱ δύο ἀντιιστορίες, ἔχουν συμμαχήσει. Τόσο ἡ μία ὅσο καί ἡ ἄλλη ἐπιθυμοῦν νά καταστρέψουν τό παρελθόν καί νά δημιουργήσουν τά πάντα πάνω σέ καινούργιες, βιομηχανικοῦ τύπου, βάσεις. Τό ἐργοστάσιο στάθηκε ἡ πηγή τῶν Μπολσεβίκικων πολιτικῶν ἰδεῶν. Τό ἴδιο ὑπῆρξε καί ἡ ἔμπνευση τῆς φουτουριστικῆς τέχνης.

Δέν ὑπάρχει λοιπόν κανένας τρόπος ταύτισης τῆς φουτουριστικῆς τέχνης μέ τόν ἰταλικό Φασισμό. Ὡστόσο ἡ σύγχυση πού δημιουργήθηκε ἀπό τήν προσέγγιση τῶν προσώπων, τίς τυχαῖες συναντήσεις, τόν ἀναβρασμό τῶν δυνάμεων πού ἔφεραν τόν Μαρινέττι δίπλα στόν Μουσσολίνι, ἐξακολουθεῖ νά παραμένει. Κάτι τέτοιο ἴσως καί νά βόλευε κατά τή διάρκεια τῆς ἐπαναστατικῆς περιόδου. Τώρα ὅμως σέ μιά περίοδο διακυβέρνησης εἶναι ἀπαράδεκτη.

Ὁ ἰταλικός φασισμός δέν μπορεῖ νά δεχτεῖ τό καταστροφικό πρόγραμμα τοῦ Φουτουρισμοῦ καί ὀφείλει ἐξ αἰτίας τῆς ἰταλικῆς του λογικῆς νά ἀποκαταστήσει γιά μιά ἀκόμη φορά ἐκεῖνα τά στοιχεῖα πού εἶχαν συγκρουστεῖ μέ τόν φουτουρισμό.

Ἀπό τήν ἐφημερίδα: IL SECOLO 3 Ἰουλίου 1923.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΟΜΜΑ... ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΑΠΟ Τ' ΑΛΛΑ

Ὅταν ἀποφασίσαμε νά μιλήσουμε γιά τή δόμηση ἑνός ἐθνικιστικοῦ πολιτικοῦ φορέα δέν εἴχαμε σκοπό οὔτε νά περιοριστοῦμε σέ ἕνα εὐχολόγιο τό ὁποῖο — ὄντας τέτοιο — ποτέ δέν θά εἴχαμε τήν ἐλπίδα νά δοῦμε τήν πραγμάτωσή του οὔτε βέβαια νά καθορίσουμε ἀπόλυτα τή μορφή αυτοῦ τοῦ φορέα a priori.

Ἔχει γίνει ἤδη σέ ὅλους μας συνείδηση ὅτι τά κόμματα δέν φτιάχνονται μέ εὐχές, οὔτε βέβαια καθορίζεται ἡ μορφή τους ἀπό «φωτισμένες» πρωτοπορίες.

Στόχος μας σ' αὐτό τό σημεῖο κρίσης τοῦ πολιτικοῦ λόγου καί τῆς πολιτικῆς τόσο στόν εὐρύτερο ὅσο καί στόν δικό μας πολιτικό χῶρο, εἶναι νά σκιαγραφήσουμε ὁρισμένους ἄξονες αὐτοῦ πού ἐμεῖς βλέπουμε ὡς τό ἰδανικό ἐθνικιστικό κόμμα. Ἄξονες οἱ ὁποῖοι ἐλπίζουμε ὅτι προέρχονται ἀπό μιά σωστή ἀντίληψη τῆς σημερινῆς πολιτικῆς ἤ κοινωνικῆς συγκυρίας καί οἱ ὁποῖοι σκοπό δέν ἔχουν τήν ἀπόλυτη δέσμευση ἀλλά τή συζήτηση.

Πρίν ἀρχίσουμε θά θέλαμε νά ξεκαθαρίσουμε δύο πράγματα τά ὁποῖα ἐμπίπτουν στήν ἔννοια τοῦ ἐθνικισμοῦ, ὅπως ἐμεῖς τήν ἀντιλαμβανόμαστε.

Πρῶτον· δέ σκοπεύουμε νά παραμείνουμε δέσμιοι τῶν περί κόμματος ἀντιλήψεων πού διαμορφώθηκαν στόν εὐρωπαϊκό χῶρο ἀπό τήν περίοδο τοῦ μεσοπολέμου καί πού, ὅπως εἶναι φυσικό, ἀνταποκρίνονταν καί δοκιμάστηκαν μέ βάση διαφορετικές συγκυρίες.

Ἡ παράδοση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κινήματος μᾶς δεσμεύει καί μᾶς καθορίζει ἀλλά ὡς ἕνα βαθμό. Ἡ προσφορά τῆς παράδοσης ἔχει νόημα μόνο ἄν μπορεῖ νά ἀποτελέσει πηγή προβληματισμοῦ καί ὄχι μήτρα ἀπ' τήν ὁποία βγαίνουν πανομοιότυπα ἀντίτυπα.

Δεύτερο, δέν ἔχουμε κανένα ἐνδοιασμό νά χρησιμοποιήσουμε κατακτήσεις ἄλλων, μή ἐθνικιστικῶν κινημάτων.

Δέν πάσχουμε ἀπό κανένα σύνδρομο ἐκλεκτικοῦ ἀπομονωτισμοῦ. Καιρός εἶναι νά μάθουμε νά χρησιμοποιοῦμε μεθόδους τῶν πολεμίων μας.

Καί αὐτές οἱ δύο κατευθύνσεις —ἀνάγονται στήν ἔννοια τοῦ ἐθνικισμοῦ ὅπως τήν ἀντιλαμβανόμαστε ἐμεῖς. Τοῦ ἐθνικισμοῦ δηλαδή, ὡς ἀνοιχτοῦ καί ζωντανοῦ συστήματος πού ἀξιολογεῖ, δοκιμάζει, πράττει, ἀποτυγχάνει μερικές φορές στούς πειραματισμούς του, ἀλλά δέν παραμένει στάσιμος στήν περιφέρεια τῶν προσώπων καί τῶν πρακτικῶν τοῦ παρελθόντος.

Τό πρῶτο σημεῖο, στό ὁποῖο θά σταθοῦμε καί τό ὁποῖο βρίσκεται ὅπως θα φανεῖ σέ διαλεκτική σχέση μέ τό δεύτερο, εἶναι αὐτή ἡ περίφημη «ἀρχή τοῦ ἑνός». Ξεπερνᾶ κατά πολύ τη θεματική αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου ἡ ἀναφορά στό ρόλο τοῦ προσώπου στήν ἱστορία· ἔχει ὅμως αὐτή ἡ ἀρχή εξελιχθεῖ σέ ἀνασταλτικό παράγοντα διαρκείας γιά τό κίνημα. Ἡ χαρισματική προσωπικότητα ἑνός ἀρχηγοῦ κόμματος εἶναι κάτι τό ὁποῖο κατακτᾶται στό πολιτικό προσκήνιο, στόν πολιτικό ἀγώνα. Δέν ἔχουμε κανενός εἴδους κόμπλεξ ὅταν βλέπουμε μιά προσωπικότητα πού μᾶς ξεπερνάει, ὥστε μοναδικός στόχος μας νά εἶναι τό κατέβασμά της πρός τό ἐπίπεδο τῶν ἀσθενεστέρων. Οὔτε βέβαια παραγνωρίζουμε τήν ἀπήχηση στίς μάζες ἑνός χαρισματικοῦ ἀρχηγοῦ.

Ἀπό τό σημεῖο αὐτό ὡς τό σημεῖο τῆς περιστροφῆς τῶν πάντων γύρω ἀπό τό πρόσωπο τοῦ χαρισματικοῦ ἀρχηγοῦ ἤ ἀκόμα τῆς αὐτοαναγόρευσης ἡγετίσκων ὡς ἀρχηγῶν καί μάλιστα ἀναμφισβήτητων νομέων τῆς ὁλότητας τοῦ χώρου, ἡ ἀπόσταση εἶναι μεγάλη.

Ἡ ὕπαρξη κάποιου χαρισματικοῦ ἡγέτη εἶναι εὐτύχημα γιά τό κίνημα. Ὅμως σκοπός τοῦ κινήματος δέν εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ κόμματος τοῦ ἀρχηγοῦ ἤ τῆς Ἑλλάδας τοῦ «Fuhrer». Οὔτε θέλουμε καί μᾶλλον στή σημερινή πραγματικότητα εἶναι ἀδύνατη ἡ δημιουργία ἑνός στρατοῦ ἀβουλῶν ἀφοσιωμένων στόν ἕνα. Ὁ ἐθνικισμός δέν χρειάζεται τά ρομπότ. Αὐτά τά χαρίζουμε στούς φιλελεύθερους καί μαρξιστικούς ὁλοκληρωτισμούς.

Γιά τόν ἀγώνα τοῦ Ἐθνικιστικοῦ κόμματος πού ὁραματιζόμαστε, κινητήρια καί ἑνοποιητική δύναμη δέν εἶναι ὁ ἀρχηγός ἀλλά ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Ὁ Σκοπός πού ὑπερβαίνει τίς ἀτομικές καί πολλές φορές ἐγωκεντρικές βουλήσεις. Καί ὁ σκοπός αὐτός εἶναι ὁ Ἐθνικιστικός μετασχηματισμός τῆς κοινωνίας.

Στά πλαίσια αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ ἔχουν τή θέση τους καί ὁ ἀρχηγός καί ἡ βάση τοῦ κόμματος στό πλαίσιο τοῦ καθορισμοῦ τῶν προνομίων ἀπό τήν προσφορά τους σ' αὐτόν.

Μ' αὐτό τόν τρόπο πιστεύουμε ὅτι διασφαλίζεται τόσο ὁ σεβασμός στήν προσωπικότητα πού δέν θέλει να ἐκμηδενιστεῖ ὅσο καί ἡ συνειδητή ἑνότητα τοῦ κόμματος.

Τό δεύτερο σημεῖο εἶναι οἱ δημοκρατικές διαδικασίες μέσα στο κόμμα.

Ἡ περί δημοκρατίας ἄποψη στό ἐθνικιστικό κίνημα ἐνῶ ξεκίνησε ἀπό μιά σωστή τοποθέτηση πάνω στήν κοινοβουλευτική δημοκρατία δέν μπόρεσε νά καταλήξει στήν ὀρθή θέση. Ἀντίθετα μέ μιά μηχανιστική λογική ἀπό τήν ἀντίθεση στόν κοινοβουλευτισμό ταυτίστηκε ἡ δημοκρατία μέ τήν ὀχλοκρατία, ἀπερίφθη ἀπό τό παλιό κίνημα και κατόπιν ἔγινε δεκτή ἡ ἀρχή τοῦ ἑνός. Δέν κατόρθωσε νά φτάσει σέ μιά διαφορετική ἀντίληψη αὐτοῦ τοῦ συστήματος. Ἀρκέστηκε στήν ἄρνηση. Δέν κατόρθωσε νά συλλάβει τήν ἔννοια τῆς «ἀριστοκρατικῆς δημοκρατίας», πού αὐτή ἀκριβῶς βρίσκεται στόν ἀντίποδα τῆς λαϊκιστικῆς κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας.

Γιά ἐμᾶς δέν ὑπάρχει κανένα πρόβλημα, τό ἀντίθετο μάλιστα, μέ τίς δημοκρατικές διαδικασίες. Ἐπιδίωξή μας εἶναι ἡ ὕπαρξη δημοκρατικῶν διαδικασιῶν μέσα στό κόμμα. Ἐμεῖς δέν ζητᾶμε τή δημιουργία ἑνός κόμματος ὅπου ἡ γραμμή του θά καθορίζεται μέ δημοψηφίσματα στίς γειτονιές — ὅπως εἶχε κατεβεῖ πρόταση γιά τό ΠΑΣΟΚ ἀπό μέλος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ του Γραφείου — ἀλλά ἕνα κόμμα πού ἡ γραμμή του θά καθορίζεται ἀπό τήν ἀλληλοτροφοδότηση τῶν ἀπόψεων τῆς ἡγεσίας μέ τή βάση του. Καί ὅταν μιλᾶμε γιά βάση ἐννοοῦμε τά μέλη του πού ἔχουν περάσει ἕνα στάδιο διαπαιδαγώγησης. Αὐτή ἡ διαπαιδαγώγιση μέ τήν συνειδητότητα πού ἀναπτύσσει, δίνει τό δικαίωμα συμμετοχῆς στίς διαδικασίες αὐτές. Γιατί ἐμεῖς δέν θεωροῦμε τή συμμετοχή στόν μέ δημοκρατικές διαδικασίες καθορισμό τῆς κομματικῆς γραμμῆς «φυσικό» δικαίωμα, ἀλλά προϋποθέτουμε ἕνα βαθμό ἀνάπτυξης τῆς πολιτικῆς καί κομματικῆς συνείδησης γιά κάτι τέτοιο.

Καί ναί μέν ἡ διαπαιδαγώγηση σέ ἕνα ἐθνικιστικό κόμμα εἶναι μιά διαρκής διαδικασία, ἀλλά ἀπαραίτητο στάδιο θεωροῦμε τό στάδιο τοῦ δόκιμου μέλους, ὥστε νά ἀποκτηθεῖ ἕνα πρῶτο ἐπίπεδο συνειδητότητας γιά τήν ὁλόπλευρη συμμετοχή στό κομματικό γίγνεσθαι.

Πέρα ἀπό αὐτή τήν τεκμηρίωση θεωροῦμε ἀπαραίτητες τέτοιες διαδικασίες γιά τήν ἀποφυγή αὐθαιρεσιῶν ἀπό πλευρᾶς κορυφῆς καί ἀφετέρου γιατί δέν μποροῦμε ἀπό τή μιά νά μιλᾶμε γιά τό Νέο Ἄνθρωπο στόν ὁποῖο στοχεύουμε καί ἀπό τήν ἄλλη νά δημιουργοῦμε φερέφωνα μιᾶς γραμμῆς πού κατεβαίνει ἀπό τά πάνω χωρίς καμία οὐσιαστική συμμετοχή αὐτοῦ τοῦ Ἀνθρώπου στή διαμόρφωσή της.

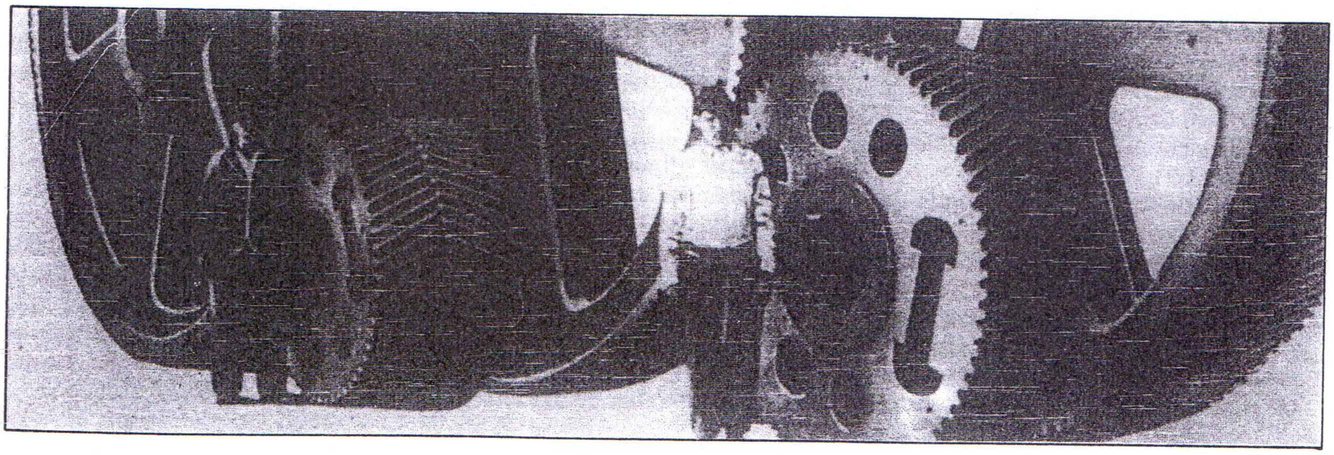
Ἕνα τρίτο καί βασικότερο σημεῖο στό ὁποῖο πρέπει νά σταθοῦμε εἶναι ἡ ὕπαρξη τάσεων μέσα στό κόμμα. Καί θεωροῦμε σημαντικότατη τήν ὕπαρξη τῶν τάσεων γιατί ἀφενός ὁδηγεῖ στήν ἑνότητα τοῦ ἐθνικιστικοῦ κινήματος καί ἀφετέρου δίνει δυνατότητες παρέμβασης στό κίνημα σέ εὐρύτερα κοινωνικά στρώματα. Δέν θά ἀναφερθοῦμε ἐδῶ στό αὐτονόητο τῆς ὕπαρξης διαφορετικῶν ἀπόψεων γιά τόν ἐθνικιστικό μετασχηματισμό καί στήν ἀνάγκη ἑνότητας σέ ἐπίπεδο φυσικά μή κατασπατάλησης τῶν ἐθνικιστικῶν δυνάμεων σέ διάφορα κινήματα καί φορεῖς τῆς τάξης τοῦ μηδέν κόμμα τόσο μέ ἀνύπαρκτες προοπτικές. Πιστεύουμε ὅτι οἱ ἀπόψεις περί «καθαρῶν» μονολιθικῶν κομμάτων στή σημερινή κρίσιμη περίοδο ἀνήκουν στό παρελθόν καί ἀποτελοῦν τροχοπέδη στήν ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος.

Ἀντίθετα ἕνα κόμμα ἐθνικιστικό, πού θά δεχόταν τήν ὕπαρξη τάσεων θά συντελοῦσε τά μέγιστα στήν ἀνάπτυξη αὐτή.

Καί ὅταν μιλᾶμε γιά τάσεις δέν ἐννοοῦμε βέβαια προσωπικούς συσχετισμούς, κάτι πού ἀποτελεῖ τή χειρότερη μορφή ἀστικοῦ πολιτικαντισμοῦ οὔτε βέβαια γιά τάσεις ἀπολίτικης μορφῆς.

Ἐννοοῦμε συσχετισμούς πού ἔχουν μιά διαφορετική ἄποψη γιά τήν ἐπιδίωξη τοῦ Σκοποῦ. Γιά συσχετισμούς πού θά ἐκφράζονται μέσα ἀπό τίς δημοκρατικές διαδικασίες καί θά ἐκπροσωποῦνται στά ὄργανα τοῦ κόμματος, ἔχοντας ἔτσι τή δυνατότητα νά καθορίσουν τήν πολιτική του.

Ἐδῶ βέβαια πρέπει νά γίνει μιά ἐπεξήγηση. Ἡ γραμμή τοῦ κόμματος θά εἶναι μία, αὐτή πού θά καθορίζεται ἀπό τίς ἐσωτερικές διαδικασίες, καί μιά γραμμή θά βγαίνει πρός τά ἔξω. **Αὐτό γιά νά ἐπιτυγχάνουμε τή μέγιστη δυνατή ἀποτελεσματικότητα.** Οἱ τάσεις ἐσωτερικά θά ἔχουν κάθε δυνατότητα περάσματος τῶν ἀπόψεών τους καί τοῦ μετασχηματισμοῦ τους σέ κομματική γραμμή, ἀλλά θά ὑπακούουν στίς ἀποφάσεις πού πάρθηκαν μ' αὐτό τόν τρόπο καί πρός τά ἔξω θά ἐκφράζονται ἑνιαῖα. Ὁρισμένες βέβαια ἀποκλίσεις δέν δημιουργοῦν οὐσιαστικά προβλήματα.

Τό τέταρτο σημεῖο στό ὁποῖο θά σταθοῦμε εἶναι τό ζήτημα τῆς πειθαρχίας.

Καί στό ζήτημα τῆς πειθαρχίας εἴμαστε ἀντίθετοι μέ μιά παραδοσιακή ἀντίληψη πού θεωρεῖ τήν πειθαρχία ὡς ἐπιβαλλόμενη καί μάλιστα μέ μεθόδους καταστολῆς.

Ἔχοντας τό μέλος τοῦ ἐθνικιστικοῦ κόμματος ὅλες τίς δυνατότητες μέσω τῶν δημοκρατικῶν διαδικασιῶν καί τῆς ὕπαρξης τῶν τάσεων νά ἐκφράσει τίς ἀπόψεις του καί νά τίς μετασχηματίσει σέ κομματική θέση δέν μπαίνει τό ζήτημα πειθαρχίας, ἀλλά τό ζήτημα τῆς αὐτοπειθαρχίας.

Σ' αὐτό τό σημεῖο δέ ζητᾶμε ἀπό τά μέλη νά πειθαρχήσουν σέ κάτι πού τούς ἐπιβλήθηκε εἴτε σωστό εἶναι αὐτό εἴτε λάθος, ἀλλά νά πειθαρχήσουν σέ μιά ἀπόφαση πού εἶχαν ὅλες τίς δυνατότητες νά τήν καθορίσουν. Καί αὐτή εἶναι καί ἡ ἀποτελεσματικότερη μορφή πειθαρχίας. Γιά τό λόγο ὅτι βασίζεται πάνω στήν εὐρύτατη συναίνεση.

Ὅταν βέβαια παρ' ὅλα αὐτά μπαίνουν ζητήματα ἀπειθαρχίας τότε δέν τίθεται θέμα σωστῆς λειτουργίας τοῦ κόμματος, ἀλλά ἀνικανότητας τοῦ μέλους νά βιώσει μιά ἀνώτερη μορφή συμμετοχῆς καί σ' αὐτό ἀποκλειστικά βρίσκεται τό πρόβλημα.

στόν κοινωνικό μετασχηματισμό καί γιά κόμμα πού θέλει νά ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις τοῦ σήμερα μιλᾶμε γιά τό «κόμμα -πυρήνα».

Ἡ ἐνασχόληση μέ «περιφερειακά» τοῦ πολιτικοῦ ζητήματα ἔχει διττή ἀποτελεσματικότητα.

Α. Συντελεῖ σ' ἕνα πρῶτο μετασχηματισμό τοῦ κοινωνικοῦ, ὥστε νά μποῦν οἱ βάσεις γιά τή συνολική του μεταρρύθμιση ὅταν οἱ συνθῆκες καί οἱ δυνατότητες τοῦ φορέα τό ἐπιτρέψουν.

Β. Προσεγγίζει ἀμεσότερα τό λαό. Ἄς μήν ἔχουμε αὐταπάτες. Ἡ καθαρή πολιτική ἡ δράση δηλ. μέ στόχο τήν πολιτική ἐξουσία ἤ τή διατήρησή της εἶναι σήμερα προνόμιο τῶν κυρίαρχων κομματικῶν μηχανισμῶν πού διαθέτουν τά μέσα νά προσφέρουν «πειστικές» προτάσεις, ἔχοντας σάν βάση τό μέγεθός τους καί τίς θέσεις ἐργασίας νά δώσουν στούς ὀπαδούς τους. Ἕνας ὅμως φορέας πού βρίσκεται στήν ἀρχή τῆς πορείας του ἔχει νά ἀκολουθήσει ἄλλες καί μάλιστα ἠθικότερες διαδρομές. Διαλέγει τήν ἄμεση ἐπαφή μέ τό σύνολο τοῦ λαοῦ. Καί αὐτή ἡ ἐπαφή γίνεται ὄχι μόνο μέ τά συνδικάτα πού κι αὐτά ὑπάγονται στήν κλασική ἔννοια τοῦ κόμματος, ἀλλά καί μέ τήν ὀργάνωση τῶν πολιτῶν σέ φορεῖς πού κινοῦνται στόν χῶρο τοῦ κοινωνικοῦ κυρίως. Καί ἐδῶ μιλᾶμε γιά οἰκο-

Γιατί πρέπει νά ἔχει συνειδητοποιήσει ὅτι ἡ ἀτομική βούληση πρέπει νά ὑποτάσσεται στή συλλογική ἐκείνη βούληση πού δέν εἶναι δημιούργημα αὐθαιρεσίας. Γιατί σέ τελική ἀνάλυση ἡ δυνατότητα ἀπόλυτης συμφωνίας βρίσκεται στό χῶρο τοῦ ἰδεατοῦ καί μιά τέτοια προσπάθεια θά μετέτρεπε τό κόμμα σέ συζητική λέσχη χωρίς πολιτικές ἀξιώσεις.

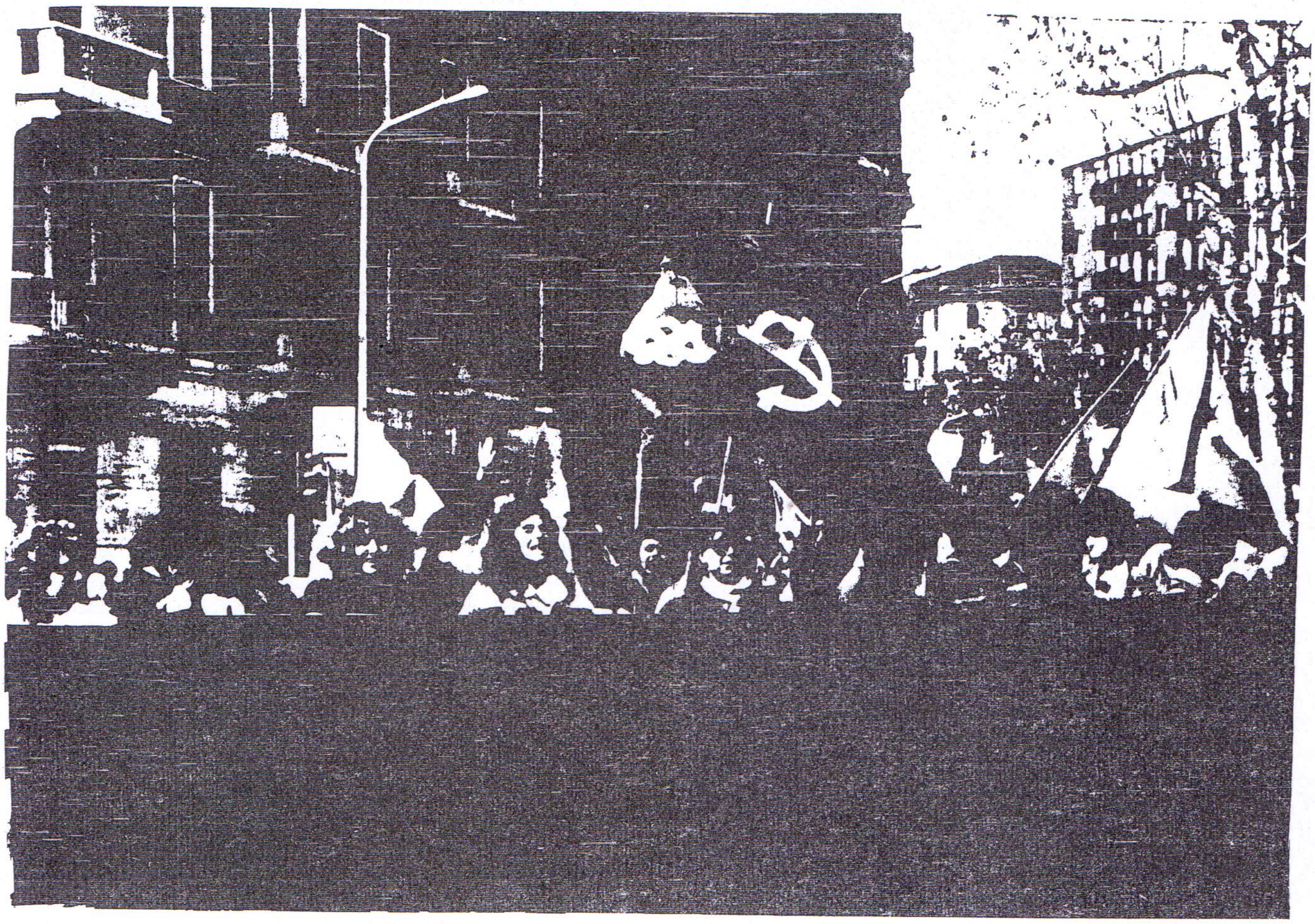
Τό τελευταῖο σημεῖο, στό ὁποῖο θά θέλαμε νά σταθοῦμε εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ «κόμματος - πυρήνα».

Θεωροῦμε τήν παραδοσιακή ἔννοια τοῦ κόμματος - πολιτική ὀργάνωση ξεπερασμένη καί μή ἀνταποκρινόμενη στήν πολλαπλότητα τῶν σύγχρονων κοινωνικῶν φαινομένων.

Ὁ προβληματισμός ἤ ἡ δράση τῶν πολιτῶν — τουλάχιστον τῶν ἐνεργῶν — ἀρχίζει — καί μάλιστα ἔντονα — νά στρέφεται πρός τομεῖς τῆς κοινωνικής δράσης πού μόνο στήν εὐρεία ἔννοια τοῦ πολιτικοῦ μποροῦν νά ὑπαχθοῦν. Ἡ μορφή τοῦ κόμματος τήν ὁποία προτείνουμε, δέν μπορεῖ νά ἀφήσει αὐτούς τούς τομεῖς ἔξω ἀπό τή δράση της. Ἕνα κόμμα, στόχο ἔχει τήν κατάληψη τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Αὐτό εἶναι αὐτονόητο. Ἀλλά ὅταν μιλᾶμε γιά κόμμα πού στοχεύει ὄχι ἁπλῶς στή νομή τῆς ἐξουσίας, ἀλλά

λογικές, γιά χωροταξικές, γιά πολιτιστικές πρωτοβουλίες. Ἀκόμη γιά ἱδρύματα πολιτικῶν καί ἰδεολογικῶν μελετῶν, γιά καλλιτεχνικούς συλλόγους. Αὐτοί οἱ φορεῖς θά βρίσκονται σέ σχέση ἰδεολογικῆς καί ὄχι ὀργανωτικῆς ἐξάρτησης ἀπό τό κόμμα -πυρήνα. Δέν θέλουμε δηλαδή νά φτιάξουμε τίς θεατρικές ὁμάδες πού φτιάχνει τό ΚΚΕ καί οἱ ὁποῖες βρίσκονται κάτω ἀπό τόν ἀσφυκτικό κομματικό ἔλεγχο ἀπωθώντας τούς μή κομματικούς ἐνταγμένους. Στόχος μας εἶναι ἡ αὐτονομία αὐτῶν τῶν κινήσεων καί μόνο ἡ ἰδεολογική ἐξάρτησή τους ἀπό τό κόμμα. Γιατί πιστεύουμε ὅτι εἶναι ἡ αὐτοοργάνωση τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων πού θά ὁδηγήσει καί θά ἀνατροφοδοτεῖται ἀπό τήν πολιτική της ὀργάνωση.

Τέλος γιά νά μή δημιουργηθοῦν παρεξηγήσεις, τή δημιουργία τοῦ ἰδανικοῦ ἐθνικιστικοῦ κόμματος δέν τήν βλέπουμε σάν ἄμεση προοπτική. Ἡ δημιουργία αὐτή ἐμεῖς βλέπουμε νά ἀποτελεῖ τό ἐπιστέγασμα μιᾶς πορείας δράσης στήν κοινωνία. Δέν κρίνουμε σκόπιμη τή δημιουργία ἑνός κομματιδίου, γιατί τέτοιες εἶναι οἱ προοπτικές μιᾶς τέτοιας πρωτοβουλίας σήμερα· ἔχουμε τά χρονικά περιθώρια γιά μιά ἐνεργή ἀναμονή.

Στά Σχολεῖα ἡ ἐπίθεση κλιμακώνεται

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ, ΠΑΙΔΙΑ!

Μιά χρονιά ξεκίνησε γιά τούς μαθητές καί ἀναμένεται ὅτι θά εἶναι πολύ χειρότερη ἀπό κάθε προηγούμενη. Τό σύστημα ἔχει ξεκινήσει μιά ἐπιχείρηση ποδοπάτησης τῆς νεολαίας, πού ὅπως εἶναι φυσικό δέν μποροῦσε παρά νά βρεῖ τήν ἔκφρασή της καί μέσα στό σχολεῖο.

Καί πρῶτα ἀπ᾽ ὅλα ἔχουμε τό νομοσχέδιο γιά τό στρατό: Νομοσχέδιο πού γιά τούς μαθητές προβλέπει ὅτι θά ἔχουν μόνο ἕνα ἔτος δυνατότητα νά ξαναδώσουν ἐξετάσεις γιατί μετά θά καλοῦνται νά παρουσιαστοῦν. Καί ἄν αὐτό συνδυαστεῖ καί μέ διάφορα ἄλλα ἀνάλογα πού παρατηροῦνται, ὅπως ὅτι τό χαρτί κλήτευσης ἐμφανίζεται ξαφνικά καί δέν ἀφήνει κανένα χρονικό περιθώριο στόν κλητευόμενο νά προσπαθήσει νά πετύχει κάποια ἀναβολή (ἔχει ἐμφανιστεῖ κλήτευση πού καλοῦσε τό νέο νά παρουσιαστεῖ μέσα σέ μιά βδομάδα) ἤ τήν περικοπή τῶν ἰδιωτικῶν σχολῶν πού ἔδιναν ἀναβολή, ὅτι γιά ὁρισμένες ἀπ᾽ αὐτές τίς σχολές δικαιοῦται ὁ νέος ἀναβολή μόνο ἄν εἶχε ἐγγραφεῖ πρό τῆς κλήσεώς του νά παρουσιαστεῖ, καταλαβαίνουμε ὅτι ἡ κατάσταση γιά τούς μαθητές γίνεται σκληρή.

Ἄν αὐτό τό νομοσχέδιο συνδυαστεῖ ὄχι μόνο μέ τίς ἐπιμέρους δυσκολίες πού ἔχουν ἐπιβληθεῖ στή χορήγηση ἀναβολῆς καί πού μερικές ἀπ᾽ αὐτές ἀναφέραμε παραπάνω, ἀλλά καί μέ τό ὑπάρχον σύστημα τῶν πανελλαδικῶν μποροῦμε ν᾽ ἀρχίσουμε νά διακρίνουμε ὁρισμένες συνέπειές του τόσο πάνω στή νεολαία, ὅσο καί πάνω στό ἴδιο τό ἐκπαιδευτικό σύστημα.

Πρῶτα ἀπ᾽ ὅλα εἶναι γνωστό ὅτι ὁ βαθμός ἀποφοιτήσεως ἀπό τίς τρεῖς τελευταῖες τάξεις τοῦ λυκείου ἀποτελεῖ τό 25% τοῦ βαθμοῦ πού χρειάζεται ὁ μαθητής γιά νά εἰσαχθεῖ στήν ἀνώτερη καί ἀνώτατη ἐκπαιδευτική βαθμίδα. Ἄρα ἤδη τό ὑπάρχον σύστημα ἐπιβάλλει μιά ἐντατικοποίηση ἀπό τήν πρώτη τάξη τοῦ λυκείου πού φθάνει στήν κορύφωσή της στήν τελευταία τάξη ὅπου διεξάγονται καί οἱ πανελλαδικές. Ἡ ἀνησυχία τῆς ἄμεσης στράτευσης μετά τό λύκειο ἐντείνει τήν ἐντατικοποίηση.

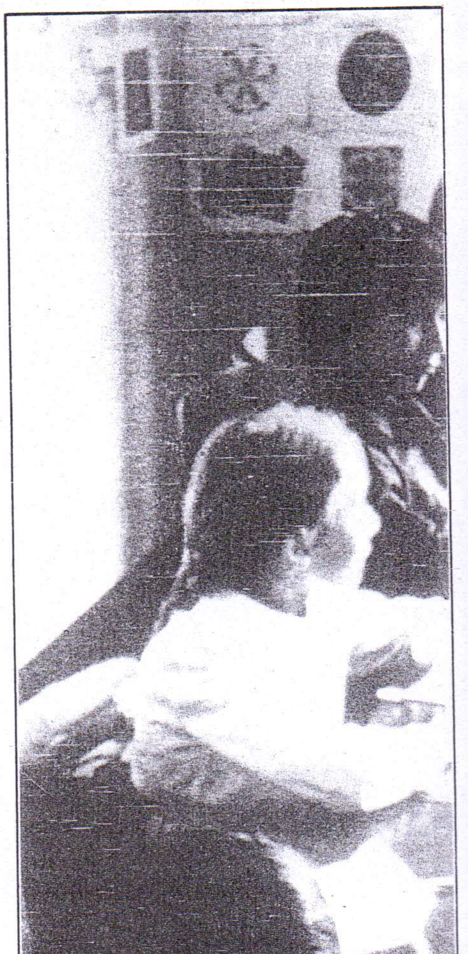
Ἄμεση συνέπεια τῆς ἔντασης αὐτῆς, εἶναι δύο φαινόμενα ἐπίσης σύμφωνα μέ τή νοοτροπία τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματός μας (τους). Ἀφενός ἡ ἀποστήθιση, ἀφετέρου ἡ φροντιστηριοποίηση τοῦ μαθη-

ματος, μά καί ὁλόκληρης τῆς ζωῆς τοῦ μαθητῆ. Εἶναι γνωστό τοῖς πᾶσι ὅτι στίς πανελλαδικές ἐξετάσεις ἐκείνη ἡ παράγραφος τῆς ἐγκυκλίου τοῦ ὑπουργείου πού ὁρίζει ὅτι εἶναι πιθανό στίς ἐξετάσεις νά ὑπάρξουν καί ἐρωτήσεις κρίσεως, δέν ἔχει ἐνεργοποιηθεῖ ποτέ. Τό ἐπίπεδο δυσκολίας τῶν ἐξετάσεων ἐξαρτᾶται ἀπό τό ἄν ἡ παράγραφος τοῦ βιβλίου πού πέφτει εἶναι εὔκολο ἤ δύσκολο ν' ἀπομνημὀνευτεῖ. Δέν ἐξετάζεται οὔτε ὁ βαθμός κατανόησης, οὔτε ἡ δυνατότητα σύνθεσης καί χρήσης τῶν συσσωρευμένων γνώσεων, οὔτε (φυσικά) ἡ δυνατότητα κριτικῆς τους μέ κάποια ἐπάρκεια. Οἱ πανελλαδικές ἐξετάσεις τοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ μας συστήματος: συσσώρευση γνώσεων χωρίς ἀπολύτως καμμιά κριτική καί πλουραλιστική διεργασία, ἔτσι ὥστε νά ὑπάρχει περίπτωση ν' ἀμφισβητηθεῖ ἡ «γνώση» πού παρέχει. Καί ἐπειδή φαίνεται ὅτι τό σύστημα δέν λειτουργοῦσε καί πολύ, μιᾶς καί ἄφηνε κάποιον ἐλεύθερο χρόνο γιά μιά ἐξωσχολική ἐνημέρωση (βιβλία, πολιτική, πολιτιστικοί σύλλογοι κ.λπ.) ἀποφάσισαν νά πιέσουν τήν κατάσταση μέ τό νομοσχέδιο γιά τό στρατό, ὥστε κάθε πηγή ἐναλλακτικῆς πληροφόρησης νά χάσει τίς προσβάσεις της στούς μαθητές, πού πλέον ἀποβλακωμένοι θά σύρονται ἀνάμεσα στόν ἀγώνα γιά τήν πιό τέλεια ἀπομνημόνευση καί στά φροντιστήρια πού θά τούς μαθαίνουν (τί ἄλλο;) ἀπομνημονευτικούς κανόνες (ποιηματάκια μέ τ' ἀνώμαλα τριτόκλιτα στά λατινικά κ.λπ.). 'Εξάλλου ἡ φροντιστηριοποίηση δέν ἀφορᾶ πιά τό τελευταῖο τρίμηνο ἤ ἔστω τόν τελευταῖο χρόνο, ἀλλά πολλές φορές ξεκινάει ἀπό τήν Α΄ λυκείου, καταναλώνοντας ὁλοκληρωτικά τόν ἐλεύθερο χρόνο τῶν μαθητῶν.

Δεύτερη συνέπεια τῆς πολιτικῆς τῆς ἐντατικοποίησης εἶναι ὅτι, εἴτε λόγω τῶν πολύ ὑψηλῶν βάσεων, εἴτε λόγω τοῦ φροντιστηρίου πού ἔχει καταστεῖ ὑποχρεωτικό, μάζες μαθητῶν πού προέρχονται κυρίως ἀπό τις ἀσθενέστερες οἰκονομικά τάξεις ὑποχρεώνονται νά κατευθυνθοῦν στά λεγόμενα ΤΕΛ (Τεχνικά 'Επαγγελματικά Λύκεια). Κι αὐτό γιατί ἀφενός μαθητές πού εἶναι ὑποχρεωμένοι νά συνεισφέρουν στήν οἰκονομική κατάσταση τῆς οἰκογένειάς τους δέν ἔχουν τό χρόνο ν' ἀντέξουν σέ μιά τρίχρονη ἐντατικοποίηση, γιατί ἐργάζονται ἔστω καί μερικῶς ἀπασχολούμενοι καί ἀφετέρου δέν ἔχουν τά χρήματα νά πληρώνουν τρία χρόνια φροντιστήρια. 'Η στροφή πρός τά ΤΕΛ εἶναι μιά ἐκπαιδευτική στροφή πού ἡ κυβέρνηση τοῦ ΠΑΣΟΚ ὑλοποιεῖ ὑπακούοντας στόν διεθνή καταμερισμό ἐργασίας, ὑπακούοντας στίς ἐντολές τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου, ὑπακούοντας στίς ἐκκλήσεις γιά παραγωγικότητα.

Γιατί φυσικά οἱ πολυεθνικές δέν χρειάζονται Ἕλληνες ἐπιστήμονες μιᾶς καί φέρνουν τούς δικούς τους· οὔτε ποτέ θά ἐμπιστεύονταν ἀνώτερες διευθυντικές θέσεις σέ στελέχη ἀπό τήν 'Ελλάδα. Χρειάζονται ὅμως τούς ἰθαγενεῖς νά ἐργάζονται σάν τορναδόροι, ἠλεκτρολόγοι, γενικότερα κατσαβιδάδες.

Τό τραγικό εἶναι ὅτι αὐτό τό νόημα τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων πρώτη ἡ ΠΑΜΚ (μαθητικό τοῦ ΠΑΣΟΚ) τό ἔχει ἐντοπίσει καί εἰδικότερα ὁ γ.γ. τῆς Νεολαίας ΠΑΣΟΚ τότε, ὁ Στέφανος Μανίκας. Σήμερα βέβαια τό ὑφυπουργεῖο Νέας Γενιᾶς ἀπό τό

ὁποῖο πέρασε ὁ Μανίκας τίποτε δέν ἔχει νά πεῖ γι' αὐτά οὔτε καί ἀντιστέκεται στά ὅσα μέρα μέ τή μέρα προχωροῦν στό χῶρο τῆς Μέσης 'Εκπαίδευσης.

Ἴσως σ' αὐτό κάποιος θά μποροῦσε ν' ἀντιτάξει

ὅτι δέν εἶναι δυνατό ὅλοι οἱ Ἕλληνες νά βγαίνουν ἐπιστήμονες καί ὅτι ἡ Ἑλλάδα δέν ἔχει τήν βιομηχανική καί ἐρευνητική ὑποδομή νά τούς ἀπασχολήσει δημιουργικά, καί ὅτι τελικά ἤδη οἱ πτυχιοῦχοι τῶν ΑΕΙ διατρέφονται ἀπό τόν Ἕλληνα φορολογούμενο μιᾶς καί στήν οὐσία διορίζονται στό ἀντιπαραγωγικό δημόσιο φορτώνοντας τόν ἤδη φορτωμένο κρατικό προϋπολογισμό.

Ἄν αὐτή ἡ ἄποψη ὑποκρύπτει τήν ἐσαεί ἀποδοχή τῆς Ἑλλάδας σάν περιφερειακῆς χώρας, καταδικασμένης νά δημιουργεῖ μιά οἰκονομική ἀνάπτυξη στηριγμένη στή μετανάστευση (φτηνοί ἐργάτες σέ ξένους ἐργοδότες) ἤ στόν τουρισμό (γκαρσόνια, ἀχθοφόροι, ἰδιοκτῆτες παραλιακῶν disco κ.λπ.), τότε θά τήν ἀποκρούσουμε φανατικά διακρίνοντας σ' αὐτή ἕνα ἀπειλητικό καί ἐπικίνδυνο νεοραγιαδισμό. Ἄν θέτει ὅμως ἕνα ὄντως ὑπαρκτό πρόβλημα προγραμματισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης, τότε θά συμφωνήσουμε ὅτι εἶναι πολλά πού πρέπει νά γίνουν καί πού ξεφεύγουν ἀπό τό σκοπό αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου. Δέν μποροῦμε ὅμως νά συμφωνήσουμε ὅτι ἡ ἀναγκαστική στροφή τῶν μαθητῶν στήν τεχνική ἐκπαίδευση ἐγγυᾶται ἤ μπορεῖ νά ἐξασφαλίσει ἕνα καλύτερο μέλλον στόν τόπο, ἕνα σημαντικότερο ρόλο γιά τήν Ἑλλάδα στήν Εὐρώπη καί τόν κόσμο.

Τρίτη σημαντική συνέπεια τῆς ἐπίθεσης τοῦ συστήματος στούς μαθητές θά εἶναι ἡ αὔξηση τοῦ ποσοστοῦ τῶν νέων πού θά φοιτοῦν σέ πανεπιστήμια τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἤδη παρατηρημένο αὐτό τό φαινόμενο, μέ μεγάλη διάδοση στούς γόνους τῆς ἀστικῆς καί μεσοαστικῆς τάξης, θά ἐνταθεῖ, καθώς κάποιοι πού θ' ἀποφάσιζαν νά παλέψουν γιά τήν εἰσαγωγή τους στά ἑλληνικά ΑΕΙ, μέ τό νομοσχέδιο γιά τό στρατό ἀναγκάζονται νά φύγουν. Κι αὐτή ἡ φυγή δημιουργεῖ μιά σειρά ἀπό προβλήματα πού ἐδῶ ἁπλῶς θ' ἀναφέρουμε χωρίς νά ἐπεκταθοῦμε: τή δημιουργία δύο σαφῶς διαχωρισμένων μερίδων νέων, τῶν πλούσιων πού μποροῦν καί σπουδάζουν στό ἐξωτερικό καί τῶν φτωχῶν πού εἴτε γίνονται κατσαβιδάδες καί ξενοδοχοϋπάλληλοι εἴτε ἄνεργοι πτυχιοῦχοι, τήν κατάλυση ὁποιασδήποτε ἔννοιας ἀξιοκρατίας καί αἴσθησης δικαίου, μιᾶς καί οἱ πλούσιοι ἀποτυχόντες σπουδάζουν καλλίτερα ἀπό τούς φτωχούς ἐπιτυχόντες, τήν ἀπώλεια συναλλάγματος, τό νόμιμο ἐρώτημα γιατί μέσω τοῦ ΔΙΚΑΤΣΑ νά παραχωρεῖται δικαίωμα ἐργασίας στούς πτυχιούχους τοῦ ἐξωτερικοῦ τή στιγμή πού οἱ πτυχιοῦχοι τῶν ἑλληνικῶν πανεπιστημίων ἤδη δέν μποροῦν νά βροῦν δουλειά καί ἄλλα ἀνάλογα.

Δυσοίωνες λοιπόν οἱ προοπτικές γιά τό μεγαλύτερο τμῆμα τῆς νεολαίας πού ὑφίσταται ὅλη αὐτή τήν ἐπίθεση καί γεμίζει κάθε μέρα μέ περισσότερη ἀνασφάλεια, γιά τό μέλλον, μέ περισσότερη ἀπελπισία γιά τό ἀλλοτριωμένο παρόν. Ὑπάρχει ἄραγε κάποια λύση; Παλιότερα οἱ νέοι πίστεψαν ὅτι τά κόμματα μποροῦσαν νά δώσουν λύσεις: μετά ἀπό 13 χρόνια κοινοβουλευτισμοῦ ξέρουν ὅτι ἡ κατάσταση χειροτέρεψε καί ὅτι τά κόμματα ἐνδιαφέρονται γιά τήν ψῆφο τους καί ὄχι γιά τά προβλήματά τους. Οἱ περισσότεροι μαθητές σήμερα, καταλαβαίνοντας ὅτι τά κόμματα στήν Ἑλλάδα εἶναι ἐκπρόσωποι τῶν ξένων συμφερόντων, ἀπομακρύνονται, καί καλά κάνουν, ἀπ' αὐτά. Διαπράττουν ὅμως δύο μεγάλα λάθη ὅταν κάνουν τίς θετικές καί ἐνεργητικές ἐπιλογές τους: βάζουν τά κόμματα ὅλα ἀπ' τήν ἴδια μεριά, ἐνῶ πρέπει νά τά χωρίσουν σέ κόμματα πού παλεύουν γιά τή συντήρηση τοῦ συστήματος καί σέ κόμματα πού παλεύουν γιά τήν ἀνατροπή του. Τό δεύτερο λάθος πού συνδέεται μέ τό πρῶτο εἶναι ἡ ἐπιλογή τῆς ἰδιώτευσης, τῆς προσωπικῆς λύσης, τοῦ βολέματος καί τῆς προσωπικῆς ἐξασφάλισης. Ὅποιοι μαθητές σκέφτονται ἔτσι καί δέν ἀνήκουν στήν ἄρχουσα τάξη γρήγορα θά καταλάβουν ὅτι δέν ὑπάρχουν προσωπικές διέξοδοι. Ἡ ἀλλοτρίωση, ἡ στείρα ἀπομνημόνευση, ἡ οἰκονομική ἐξάρτηση, ἡ ἐντατικοποίηση, ἡ φροντιστηριοποίηση, ἡ κατηγοριοποίηση τῆς νεολαίας ἰσχύουν γιά ὅλους μας, ἄσχετα μέ τό ἄν κάποιος ἀπό μᾶς καταφέρνει νά βολευτεῖ σέ μιά καλλίτερη θέση μέσα στό σύστημα. Κι αὐτός θά κάνει τούς ἴδιους συμβιβασμούς, τίς ἴδιες παραχωρήσεις μέ ὅλους μας, ἴσως καί περισσότερες, μέ ἀντάλλαγμα τήν καλοπέρασή του καί τήν αὔξηση τῆς καταναλωτικῆς του δυνατότητος. Τό ξεπέρασμα τοῦ συστήματος αὐτοῦ μᾶς ἀφορᾶ ὅλους, καί αὐτούς πού καταφέρνουν νά ἐπιπλεύσουν καί αὐτούς πού πνίγονται.

Ἄν ἀρνηθοῦμε τήν ἰδιώτευση, ὁ δρόμος γιά ὀργανωμένη πάλη τῶν μαθητῶν ἀνοίγει: ἡ διεκδίκηση μεγαλύτερης αὐτονομίας τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων, ἡ ὕπαρξη ἑνός πανελλαδικοῦ συντονιστικοῦ ὀργάνου γιά ὅλες τίς μαθητικές κοινότητες (ἡ ΠΑΜΚ τό εἶχε στίς προγραμματικές της δηλώσεις τό '81, ἀλλά ὅπως φαίνεται κάπου σκάλωσε) θά δημιουργήσουν δυνατότητες ἀποτελεσματικῶν κινητοποιήσεων τῶν μαθητῶν καί μεγάλης πίεσης στό ὑπουργεῖο καί στά κέντρα ἀπόφασης τῆς κυβέρνησης. Θά πάψουν φαινόμενα ὅπως αὐτό τῆς συζήτησης μέ τόν Τρίτση πού οἱ ἀνοησίες τῶν Κνιτῶν ἔδωσαν τή δυνατότητα στό ΠΑΣΟΚ νά παρουσιάσει τούς μαθητές σάν λυσσασμένους χούλιγκανς. Θά πάψει ἀκόμα τό καπέλλωμα τοῦ μαθητικοῦ κινήματος ἀπό τούς Κνίτες πού θέλουν νά ἐκφράσουν ὁλόκληρο τό μαθητικό κόσμο ἐπειδή ἐλέγχουν 20 ἀθηναϊκά σχολεῖα. Ἄν ὑπάρξει τό συντονιστικό ὄργανο καί φυσικά αὐτό τό ὄργανο εἶναι ὄργανο διεκδίκησης τῶν μαθητικῶν αἰτημάτων καί ὄχι κομματικό ἐργαλεῖο (ἄς διδαχτοῦν ἐδῶ οἱ μαθητές ἀπό τό ἀρνητικό παράδειγμα τῶν φοιτητικῶν συλλόγων), τότε πολλά μποροῦν νά γίνουν: φανταστεῖτε τήν ἀπήχηση μιᾶς πανελλαδικῆς κατάληψης σχολείων, μιᾶς παναθηναϊκῆς κινητοποίησης ἤ μιᾶς πανελλαδικῆς ἀποχῆς ἀπό τίς ἐξετάσεις, περιφρουρημένες μέ μαθητικές φρουρές ἔξω ἀπό τό σχολεῖο. Ποιός θά μποροῦσε νά τήν ἀγνοήσει ἤ νά τήν καταστείλει; Ποιός θά μποροῦσε νά πειθαρχήσει μέ τήν ἀπειλή τῶν ἀπουσιῶν ἤ τῶν πειθαρχικῶν κυρώσεων ὅταν ὁ καθένας μας θά ἤξερε ὅτι ἀπό τό Σουφλί μέχρι τήν Καλαμάτα καί ἀπό τήν Κέρκυρα μέχρι τή Ρόδο οἱ συμμαθητές μας παλεύουν μαζί μας;

Ἡ μόνη λύση λοιπόν γιά ν' ἀντισταθοῦμε στήν ἐπίθεση τοῦ συστήματος εἶναι ἡ αὐτοοργάνωσή μας μακριά ἀπό τά κόμματα καί τίς ὀργανώσεις τοῦ κατεστημένου εἶναι ἡ πάλη για τή συγκρότηση ἑνός **ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ** πού θά παλεύει γιά τά αἰτήματά μας καί θά συντονίζει πανελλαδικά τούς ἀγῶνες μας. Καί ἡ σχολική χρονιά 87-88 εἶναι μιά πρόκληση γιά μιά καλή ἀρχή.

Γ. Σεφέρης, ὁ μοναχικός ἀναζητητής τῶν νέων δρόμων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Τέχνης του

Γ. Σεφέρης:

Ἕνας μακρύς ἑλληνικός καημός εὐτυχισμένα εἰπωμένος

Γεννήθηκε ὁ Γιῶργος Σεφέρης στίς 13 Μαρτίου τοῦ 1900 στή Σμύρνη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας — πόλη μεγάλη καί ἑλληνικότατη, λαμπρή καί ὁλοζώντανη ἀναβίωση τῆς ἀρχαίας Ἰωνίας, σπουδαῖο ἐμπορικό καί ναυτιλιακό κέντρο τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Κατά τό τέλος τοῦ περασμένου αἰῶνα, ὁ ἐθνικός ἐνθουσιασμός τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶχε πάρει θρησκευτικό σχεδόν χαρακτήρα. Ὅλες οἱ τάξεις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Σμύρνης, ὁ λαός, οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ ἀστοί, οἱ ἔμποροι, οἱ διανοούμενοι ζοῦσαν μ' αὐτή τήν ἐλπίδα, τήν πραγματοποίηση τῆς Μεγάλης Ἰδέας, τήν ὁποία καλλιεργοῦσαν καί συμμερίζονταν καί οἱ «Ἐλεύθεροι Ἕλληνες» ἀπό τήν ἄλλη μεριά τοῦ Αἰγαίου. Μέσα σ' αὐτή τήν ἀτμόσφαιρα, πού ἦταν ἤδη ἕνας «γενικός ἑλληνικός μῦθος», πῆρε συνείδηση τῆς ζωῆς ὁ Γιῶργος Σεφέρης. Ὁ πατέρας του, Στέλιος Σεφεριάδης, (Σεφέρης εἶναι φιλολογικό ψευδώνυμο) ἦταν διαπρεπής νομικός καί ἐρασιτέχνης λόγιος, ποιητής καί μεταφραστής μέ ἀξιόλογη μόρφωση καί εὐαισθησία. Τό οἰκογενειακό κλίμα λοιπόν ἦταν ἀπό τήν ἀρχή εὐνοϊκό γιά μιά δυνατότητα φιλολογικῆς ἐπίδοσης καί σταδιοδρομίας τοῦ Γιώργου Σεφέρη.

Μέ τόν Μεγάλο Πόλεμο τό 1914, ἡ οἰκογένεια καταφεύγει στήν Ἀθήνα ἐγκαταλείποντας τή Σμύρνη, καί λίγο ἀργότερα (1918) καί τήν ἴδια τήν Ἑλλάδα, μέ προορισμό τό Παρίσι, ὅπου ὁ Γιῶργος Σεφέρης σκοπεύει νά σπουδάσει νομικά.

Ἦταν τά χρόνια, πού στό Παρίσι ἡ τέχνη ἔφθασε στό ἀποκορύφωμά της. Ἐδῶ, θά διαλέξει τό δρόμο του καί θά δοθεῖ στήν ποίηση («Δέν θέλω νά γίνω μήτε δικηγόρος, μήτε δημοσιογράφος, μήτε μποέμ. Ἡ μόνη κλίση πού ἔχω εἶναι νά θέλω νά φτιάξω ποιήματα, ὑπομονετικά, πεισματάρικα, δουλεύοντας μῆνες καί χρόνια, σάν Κινέζος ἤ μανιακός χειροτέχνης»). Τό 1922 ὅμως, μέ τή Μικρασιατική καταστροφή τά σκοινιά σπᾶνε. Ἡ πνευματική εὐφορία πού νιώθει μαραίνεται μέ τή συμφορά τοῦ τόπου, μέ τήν προσφυγιά, μέ τίς χαμένες γιά πάντα (;) πατρίδες. Ὁ φυσικός κόσμος πού ἔζησε τά παιδικά καί τά ἐφηβικά του χρόνια, οἱ πρῶτες ἀναμνήσεις, οἱ παραδόσεις τῆς πο-

λιτείας καί τῆς οἰκογένειας, ὅλα αὐτά πέρασαν στό ὑποσυνείδητό του, ἔγιναν ἱστορία, μνήμη μιᾶς χαμένης ἑλληνικῆς γῆς. Αὐτή ἡ ἐμπειρία δίνει στό Σεφέρη, στήν ποίησή του μιά μοναδικότητα καί μιά ἰδιαίτερη χροιά.

*«Περάσαμε κάβους πολλούς, πολλά νησιά, τή θάλασσα πού φέρνει τήν ἄλλη θάλασσα, γλάρους καί φώκιες. Δυστυχισμένες γυναῖκες κάποτε μέ ὀλολυγμούς κλαίγανε τά χαμένα τους παιδιά, κι ἄλλες ὀργισμένες γύρευαν τόν Μεγαλέξαντρο καί δόξες βυθισμένες στά βάθη τῆς 'Ασίας». **(Μυθιστόρημα Δ΄ 'Αργοναῦτες).***

'Αρχίζει νά γράφει ἀπό τό 1924. Γράφει καί σκίζει, γράφει καί κρατᾶ. Δουλεύει καί ξαναδουλεύει τό στίχο του ὥς τήν τελειότητα. Τό 1926 θά μπεῖ στό διπλωματικό σῶμα. Σέ πόστα μακρινά θά ζεῖ τήν 'Ελλάδα του σάν ὑλική ἀπουσία τοῦ ἀγαπημένου προσώπου καί ἡ νοσταλγία θά τόν κατακλύζει.

Δέν θά ἐμφανιστεῖ ἐπίσημα παρά στά 1931 μέ τή «Στροφή». 'Από τήν πρώτη στιγμή ἡ κριτική ἐπεσήμανε τήν καινούργια τεχνική που ἔφερνε στήν ποίηση. 'Ο Κωστής Παλαμᾶς, ἔνδοξος πιά ποιητής μά καί σχεδόν ἀποτραβηγμένος ἀπό τή σύγχρονη ζωή, μαντεύει μ' ὅλα ταῦτα τό «νέο ρίγος» πού σπέρνουν οἱ ἐξαίσιοι λυρικοί μά καί μυστηριακοί, δουλεμένοι στίχοι τῆς «Στροφῆς» καί ἀποφαίνεται πώς: «ἄν ὁ Σεφέρης δέν εἶναι κανένας τρελλός ἤ κανένας γέρος, θα εἶναι ὁ ποιητής τοῦ μέλλοντος».

'Ο ἴδιος θά σπάσει τά δεσμά τῆς ὁμοιοκαταληξίας ἐλευθερώνοντας ὅπως οἱ δάσκαλοί του Ε. Πάουντ, TS Ἔλιοτ, τή φλέβα τοῦ λυρισμοῦ κι ἀκόμη θά σκύψει βαθύτερα καί θά βρεῖ τίς πηγές του στό δημοτικό τραγούδι, στόν 'Ερωτόκριτο, στό Σολωμό, στόν Μακρυγιάννη.

'Ο Σεφέρης σφράγισε μέ τήν παρουσία του αὐτό τό λογοτεχνικό ρεῦμα πού ὀνομάστηκε γενιά τοῦ '30. Οἱ λογοτέχνες αὐτῆς τῆς γενιᾶς βρίσκονταν σέ συνεχή ἐπικοινωνία καί ἐπίδραση μέ τά εὐρωπαϊκά πνευματικά ρεύματα (συμβολισμός κ.λπ.) τά ὁποία καί παρουσίασαν στό κοινό ἀλλά ποτέ δέν ἀρνήθηκαν τήν ἐθνική παράδοση λόγω τῆς ξενικῆς ἐπίδρασης. Αὐτή ἡ διαφοροποίηση στό ἐπίπεδο 'Εθνικῆς συνειδητοποίησης ὀνομάστηκε ἀναζήτηση τῆς ἑλληνικότητας. Μέσα ἀπό τό ἔργο τοῦ Σεφέρη, ἀναβλύζει αὐτή ἀκριβῶς ἡ αἴσθηση: ἕνας κόσμος νέος, πλουσιότερος καί βαθύτερος, δουλεμένος μέ τόν τρόπο τοῦ Μαλλαρμέ καί τοῦ Βαλερύ ἀλλά καί πιό ὑπεύθυνος καί πιό τραγικός, ἑλληνικά συντεθειμένος, πού ἔρχεται νά πάρει τή θέση τοῦ παλιότερου τῆς ἡττοπάθειας πού ἐκφράζεται μέ τόν Καβάφη καί τῆς ἀπαισιοδοξίας τοῦ Καρυωτάκη.

Πόσο τοῦ ἄρεσαν καί μέ ποιά ἀσύγκριτη τέχνη ἔβαζε στήν ποίησή του εἰκόνες καί παρομοιώσεις παρμένες ἄμεσα ἀπό τή θάλασσα, ἀπό τή ζωή τοῦ καραβιοῦ, ἀπό τή μοίρα τοῦ ναυτικοῦ, ἀπό τή μυρωδιά τῶν παλιῶν λιμανιῶν καί τήν ἀφή τοῦ βράχου καί τοῦ θαλάσσιου

πεύκου! 'Η βαθύτατη ἑλληνική του ὑπόσταση ἀνέδιδε αὐτό τό σύνθετο ἄρωμα τῶν στοιχείων πού ξεχωρίζουμε στή θάλασσα, στή μυστηριώδη ὀμορφιά της, στήν ἐλευθερία της, στήν προσπάθεια τοῦ Ἕλληνα, τοῦ αἰώνιου 'Οδυσσέα νά τήν ὑποτάξει στούς δημιουργικούς σκοπούς του.

Μέ πόση ἐμβρίθεια βυθίστηκε στήν ἀνάγνωση τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, στή μελέτη τῶν πολυτραγουδισμένων μύθων, στήν προσπάθειά του νά ἀποδώσει τό μεγαλεῖο τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητας, προβάλλοντας τήν ἀντίθεσή του μέ τόν σημερινό κόσμο. 'Η γέννησή του φτάνει ὡς τή δεύτερη χιλιετηρίδα πρό Χριστοῦ. Εἶναι σύγχρονος τοῦ 'Ελπήνορα, τῶν συντρόφων τοῦ 'Οδυσσέα — πού φάγανε τ' ἀργοκίνητα κοπάδια τοῦ 'Ηλίου — σύγχρονος τοῦ 'Ορέστη, πού σκόνταψε στίς πέτρες τῶν Μυκηνῶν, σύγχρονος τῆς 'Ελένης πού ξέρει καλά πώς δέν ἔφτασε ποτέ στήν Τροία: «Στίς Μυκῆνες, λέει, σήκωσα τίς μεγάλες πέτρες καί τούς θησαυρούς τῶν 'Ατρειδῶν καί πλάγιασα μαζί τους στό ξενοδοχεῖο τῆς 'Ωραίας 'Ελένης τοῦ Μενελάου. Χάθηκαν μόνο τήν αὐγή πού λάλησε ἡ Κασσάντρα μ' ἕναν κόκκορα κρεμασμένο στό μαῦρο λαιμό της».

'Ο ἑλληνιστής Σεφέρης παραμερίζει τά κείμενα πού διαβάζει καί σταματᾶ γιά πολύ ὥρα σέ μιά λέξη, σέ μιά φράση πού θά γίνουν ἡ ἀφετηρία μιᾶς βαθειᾶς σκέψης, κι ἴσως, ἀκόμη ἕνας ἀπό τούς σταθμούς τῆς ποιητικῆς του συνείδησης. 'Η 'Ιλιάδα, ἡ 'Οδύσσεια, ὁ Αἰσχύλος ὁ Εὐριπίδης, ὁ Πλάτων, ὁ 'Ηρόδοτος, ὁ 'Ησίοδος ὁ Πίνδαρος εἶναι τά βιβλία πού ἔχει κάτω ἀπό τό προσκεφάλι του. 'Η πολυμάθειά του ὅμως, δέν προηγεῖται τῆς ποιητικῆς δημιουργίας. Δέν βρίσκεται πιά μες στή συνείδησή του ἀλλά μέσα στό ὑποσυνείδητό του, ρέει μαζί του, μέ τό αἷμα του, στίς φλέβες του.

Παράξενη μοίρα νά εἶσαι, νά ἔχεις γεννηθεῖ Ἕλληνας καί νά ἐξακολουθεῖς νά εἶσαι ὁ ἄνθρωπος πού ἐδῶ καί 80 γενιές οἰκοδόμησε τόν Παρθενώνα. Οἱ μεγάλοι Ἕλληνες ποιητές δέν ἔχουν ἡλικία! Τό μεγαλεῖο τοῦ Σεφέρη συνίσταται στό ὅτι δοκιμάζει ἄν ἀξίζει τή μοίρα του. 'Η ἀγωνία του συνίσταται στό ὅτι ἀμφιβάλλει πάντα, μέσα στήν ποίησή του, ἄν εἶναι ἄξιος αὐτῆς τῆς μοίρας. Συνίσταται στό ὅτι ἀναρωτιέται ἄν ὁ τόπος καί οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴδιοι, ἄν κάτω ἀπό τή φθορά τῶν αἰώνων λησμόνησαν οἱ ἄνθρωποι κι ἔχασαν τή συνείδησή τους.

Γι' αὐτόν τό νά ἀμφιβάλλει καί νά αἰσθάνεται τήν πληγή του σημαίνει νά βεβαιώνει καί τήν ὕπαρξή του. Πρέπει λοιπόν νά δεχτεῖ νά ξαναντυθεῖ τόν ἐξουθενωτικό χιτώνα τοῦ Νέσσου — τήν παράδοση — πρέπει νά δεχτεῖ νά κρατήσει στά ἀδύνατα χέρια του τή μαρμάρινη κεφαλή, πού τό βάρος της θά τοῦ τσακίσει τούς ὤμους. Θά περπατήσει ἀκόμα ἀνάμεσα στίς παλιές ἀκρωτηριασμένες πέτρες ἀπό τίς ὁποίες εἶναι γεμάτη ἡ 'Ελληνική

Ὁ Σεφέρης ἀναζητᾶ διεξόδους μέσα στήν ἀπογυμνωμένη ἀπό ὁράματα ἐποχή μας

γῆ, ἀναζητώντας τόν χαμένο τόπο ὅπου γεννήθηκε ἐδῶ καί χιλιάδες χρόνια.

Κάθε ἄλλο παρά ἁπλός καί ἥσυχος εἶναι ὁ κόσμος γιά ἕναν Ἕλληνα τοῦ 20οῦ αἰῶνα πού προσπαθεῖ νά γνωρίσει τόν ἑαυτό του, νά τόν προσδιορίσει στή σχέση του πρός τούς ἄλλους καί τόν πλανήτη καί νά δώσει στόν ἑλληνισμό τό νόημά του.

Πάρα πολλές εἶναι οἱ ἀναμνήσεις στό χῶρο καί στό χρόνο. Γιά ἕναν Ἕλληνα ἡ γῆ του, ὁ γυμνός βράχος ἔχει τήν ἀξία τοῦ ἀπεριόριστου Χρόνου. Τόποι ἄγονοι καί περιορισμένοι εἶναι γεμᾶτοι πιό πολύ ἀπό νεκρούς παρά ἀπό ζωντανούς. Ἀπό τήν ὀχλοβοή τῆς θάλασσας καί τοῦ χώρου αὐτοῦ ἀνεβαίνει ἡ σιωπή πέντε χιλιάδων χρόνων νεκρῶν. Αὐτό εἶναι γιά τόν Σεφέρη ἡ πατρίδα: ἡ ἀπεριόριστη διάρκεια!

Πόσες φορές ὅμως ἡ σημερινή Ἑλλάδα δέν ἔκανε τόν ποιητή νά ὑποφέρει, μέ τίς πάρα πολύ μεγάλες ἀναμνήσεις της, τούς πάρα πολύ μεγάλους ἡρωισμούς της καί τίς ἄμετρα πιό μεγάλες διχόνοιές της; Ζώντας καθημερινά, ὡς διπλωμάτης πού ἦταν, τήν ἑλληνική πολιτική ζωή πικράθηκε συχνά διαπιστώνοντας τά πάθη πού κλόνιζαν ἀδιάκοπα τήν πορεία ὁλόκληρου τοῦ ἔθνους μας.

Ἤδη ἀπό τό 1935 ὁ Σεφέρης γράφει: «Ὅπου καί νά ταξιδέψω ἡ Ἑλλάδα μέ πληγώνει». Καί τό 1936: «Ὁ κόσμος μας εἶναι ἕνας κόσμος διαλυμένος, ἄρρωστος καί ναρκωμένος, ὅπου οἱ αἰσθήσεις ἐξατμίζονται καί χάνουν τήν πραγματικότητά τους μέσα στό χάος τῶν ἐντυπώσεων».

Στήν Κύπρο πολύ ἀργότερα, τό 1953 γράφει: «...ὅλα τ' ἀλλάζει. Ποῦ εἶν' ἡ ἀλήθεια; Ἤμουν κι ἐγώ στόν πόλεμο τοξότης. Τό ριζικό ἑνός ἀνθρώπου πού ξαστόχησε».

Μέ τόν Σεφέρη ἡ ἑλληνική ποίηση ἀντιμετωπίζει κατάματα καί ἀποφασιστικά τό πρόβλημα τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου. Δέν ἔχει τόση σημασία ὁ θάνατος ἑνός συγκεκριμμένου προσώπου, ὅσο ἡ φθορά καί ὁ θάνατος ἑνός ὁλόκληρου πολιτισμοῦ! Στόν «Βασιλιά τῆς Ἀσίνης» (ἡμερολόγιο καταστρώματος Α΄) — ἕνα απ' τά πιό σημαντικά ποιήματά του — δέν ἀναπολεῖ τό συγκεκριμένο πρόσωπο ἑνός ἡγεμόνα, πού ἡ ἱστορία δέν διέσωσε οὔτε τ' ὄνομά του, ἀλλά τόν ἐκπρόσωπο ἑνός παλαιοῦ πολιτισμοῦ, ἑνός πλούσιου καί κραταιοῦ βασιλείου, πού θάφτηκε μές στά δικά του ἐρείπια.

Ἐξάλλου ὁ ποιητής δέν καταπιάνεται ἁπλά μέ τό πρόβλημα τῆς φθορᾶς. Στούς στίχους πού ἀναφέρονται στό βασίλειο τῆς Κομμαγηνῆς (τελευταῖος Σταθμός) ὑποστηρίζει ὅτι κάτι πού ἔχει ἀρχίσει νά φθείρεται πρέπει ν' ἀποκαλυφθεῖ καί νά γίνει ὁλοκαύτωμα μέσα στή φθορά του. Αὐτό δέ θά εἶναι τό τέλος ἀλλά ἡ συνέχεια μιᾶς ζωῆς ποιοτικά μεταλλαγμένης!

«Βουλιάζει ὅποιος σηκώνει τίς μεγάλες πέτρες» λέει ὁ ποιητής.

Μεγάλες ἐξαιτίας τοῦ βάρους καί τῆς ἀνυπόφορης τελειότητάς των.

Ὅμως ἡ Ἑλλάδα δέν εἶναι ἡ χώρα τῆς κατάρας τῶν νικημένων ἀπό τή μοίρα θεῶν. Εἶναι ἀναμφισβήτητα δύσκολο νά εἶναι κανείς ἀπόγονος τοῦ Φειδία, τοῦ Αἰσχύλου καί τοῦ Πλάτωνα. Ἐρχόμενος, ὡστόσο, ὕστερα ἀπό τό Σολωμό, τόν Παλαμᾶ καί τόν Σικελιανό, ὁ Σεφέρης εἶναι ὁ πρῶτος πού ζεῖ ὀδυνηρά τήν ἑλληνική του μοίρα: ὑπερήφανα ἀλλά χωρίς ματαιοδοξία, ἀνθρώπινα ἀλλά χωρίς ἀλαζονεία, δύσκολα ἀλλά χωρίς ἀπελπισία, σεμνά ἀλλά χωρίς ρητορεία.

Τό 1963 τοῦ ἀπονέμεται τό βραβεῖο Νόμπελ ἐπιβραβεύοντας τήν ἐξαιρετική ποιητική του εὐαισθησία καί παράλληλα ὁλόκληρη τήν πνευματική του παραγωγή (μελέτες γιά τόν Ἐρωτόκριτο, τόν Καβάφη καί τόν T.S. Elliot, μετάφραση τῆς Ἀποκάλυψης τοῦ Ἰωάννου, πεζογραφήματα κ.λπ.).

Λίγα ὅμως χρόνια ἀργότερα, το 1971, ὁ θάνατος χτυπᾶ τήν πόρτα τοῦ μεγάλου ποιητῆ καί φέρνει στή μνήμη μας τό στίχο του: «Θυμόταvε κανείς γέροντες δασκάλους πού μᾶς ἄφησαν ὀρφανούς...»

Ἕνας τέτοιος δάσκαλος ὑπῆρξε ὁ Σεφέρης πού παρέμεινε μέχρι τό τέλος ἕνας πολύ σοβαρός «πολίτης τῶν Ἑλλήνων». Κι ἄν τά ποιήματά του διακρίνει συχνά μιά κάποια ἀπαισιοδοξία εἶναι γιατί συμπορεύεται «στό κάλεσμα τοῦ καιροῦ του τίς παραδόσεις καί τά πάθη τοῦ τόπου του, ἀπαντᾶ στό προσκλητήρι τῶν καιρῶν», καθώς θά 'λεγε ὁ Παλαμᾶς.

Ἡ ποίηση ἔχει αὐτό τό μεγάλο, τό ὑπέροχο χάρισμα, κάνει τόν πόνο νά μοιάζει μέ εὐτυχία! Καί τό ἔργο τοῦ Σεφέρη εἶναι αὐτό ἀκριβῶς: ἕνας μακρύς ἑλληνικός καημός εὐτυχισμένα εἰπωμένος!

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

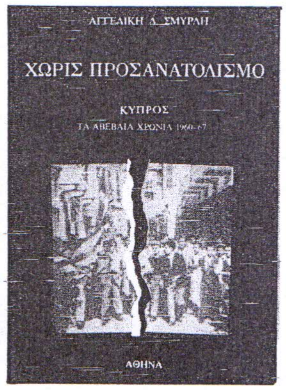

Γράφει ὁ Φαίδων Δημόπουλος

1. «Χωρίς Προσανατολισμό», Ἀγγελικῆς Δ. Σμυρλῆ, Ἀθήνα 1987.

Τό βιβλίο αὐτό τῆς Ἀγγελικῆς Σμυρλῆ ἀποτελεῖ πάνω ἀπ' ὅλα, μιά συγκλονιστική μαρτυρία. Ἡ συγγραφέας ἀφηγεῖται τά προσωπικά της βιώματα ἀπό τήν περίοδο 1960 - 67 στήν Κύπρο. Κυπριακῆς καταγωγῆς ὄντας ἡ ἴδια, ἀγωνίστηκε ὅπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῆς Κύπρου στό πλευρό τῆς ΕΟΚΑ γιά τό ὅραμα τῆς Ἕνωσης μέ τήν Μητέρα Ἑλλάδα. Ὁ ἀγωνας τῆς ΕΟΚΑ τελείωσε χωρίς βέβαια νά ἐπιτύχει τήν Ἕνωση, κατάφερε ὅμως νά ἀπαλλάξει τήν Κύπρο ἀπό τήν Ἀγγλική ἀποικιοκρατεία. Ὅλοι βέβαια περιμένουν πιά ὅτι ἡ Ἕνωση εἶναι κοντά, εἶναι μόνο θέμα πολιτικῶν χειρισμῶν καί διεθνῶν συμφωνιῶν... Ὅμως, μέρα μέ τή μέρα, τό ὅραμα γίνεται ὅλο καί πιό μακρινό, ὅλο καί πιό ἄπιαστο, ὥστε τελικά νά καταντήσει «εὐκταῖον». Βασικός ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος τῆς προδοσίας τῶν ἐθνικῶν πόθων εἶναι, κατά τήν συγγραφέα, ὁ «ἐθνάρχης» Μακάριος. Ὁ Μακάριος, πού γιά νά ἱκανοποιήσει τήν προσωπική του ματαιοδοξία, ἀπέρριψε το σχέδιο Ἄτσεσον, ἔδιωξε (οὐσιαστικά) τήν ἑλληνική μεραρχία ἀπ' τό νησί, «δημιούργησε» μέ τίς παραλείψεις του τό τουρκικό ζήτημα (μέ τή βοήθεια τῶν Ἄγγλων βεβαίως) καί γενικά τορπίλλισε μέ κάθε τρόπο τήν Ἕνωση. Τούτη ἡ κατηγορία ἔχει ἀκόμη μεγαλύτερη βαρύτητα, μιᾶς καί ἡ συγγραφέας ὑπῆρξε ὀπαδός τοῦ Μακαρίου, μέχρι νά ἀντιληφθεῖ βέβαια τούς πραγματικούς του σκοπούς.

Ἐκτός ὅμως, ἀπ' αὐτό, τό βιβλίο τῆς Ἀγγ. Σμυρλῆ, γραμμένο μέ τιμιότητα, θάρρος καί χωρίς φανατισμό, ἐκφράζει σε ὅλο της τό μέγεθος τήν τραγική ἀπογοήτευση τῶν Κυπρίων ὅταν κατάλαβαν ὅτι τά ἰδανικά τοῦ ἀγώνα τῆς ΕΟΚΑ προδόθηκαν, δίνοντας ἔτσι μιά ξεκάθαρη ἀπάντηση σέ ὅσους ὑποστηρίζουν ὅτι, τελικά, οἱ ἴδιοι οἱ Κύπριοι δέν ἤθελαν τήν Ἕνωση. Καί ἀκόμα, ἡ μαρτυρία της βοηθᾶ στόν ἐντοπισμό τῶν ἀληθινῶν ἐνόχων τῆς Κυπριακῆς τραγωδίας. Ὅσοι μιλοῦν γιά Κυπριακό, καί πόσο μᾶλλον ἡ ἐξεταστική ἐπιτροπή τῆς Βουλῆς πού ἀνέλαβε νά ἀνοίξει τόν «φάκελλο τῆς Κύπρου», θά 'πρεπε νά ἔχουν αὐτό τό βιβλίο ὑπόψη τους. Ἴσως τότε θά μπορούσαμε νά ἔχουμε κάποια ἐμπιστοσύνη στήν κρίση τους...

2. «Τρομοκρατία: τό ἀληθινό πρόβλημα δέν τέθηκε ποτέ». Ἀλαίν ντέ Μπενουά —Ρομπέρτ ντέ Χέρτ. Ἐκδόσεις Ἐλεύθερη Σκέψη.

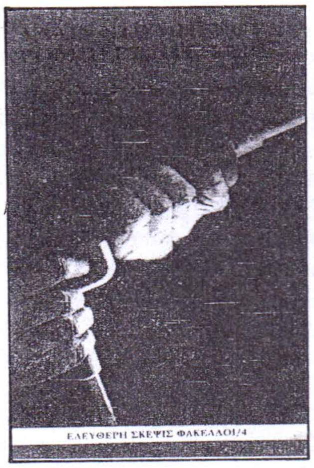
Τό βιβλίο «Τρομοκρατία» τῆς G.R.E.C.E. ἀποτελεῖ τό τέταρτο στήν σειρά «Φάκελοι» πού ἐκδίδει ἡ Ἐλεύθερη Σκέψη. Ἡ ὁμάδα τῆς G.R.E.C.E. καταπιάνεται στό ἔργο αὐτό μέ ἕνα ἄκρως φλέγον καί ἀμφιλεγόμενο ζήτημα: τήν τρομοκρατία, πού, μάλιστα στήν Γαλλία (γιά τήν ὁποία βασικά γράφτηκε τό βιβλίο) ἔχει λάβει τελευταῖα μεγάλες διαστάσεις.

Προτοῦ καταλήξουν σέ συμπεράσματα, οἱ Α. ντέ Μπενουά καί Ρ. ντέ Χέρτ, προβαίνουν σέ ἐκτεταμένη ἀνάλυση προσπαθώντας νά ὁρίσουν ἐννοιολογικά τόν ὅρο «τρομοκράτης». Κατόπιν, προβαίνουν στήν διαπίστωση ὅτι ἡ τρομοκρατία ἀποτελεῖ ἕνα φαινόμενο, τό ὁποῖο γεννιέται μέσα ἀπό τίς ἴδιες τίς συνθῆκες τῆς σύγχρονης κοινωνίας. Καί τοῦτο γιατί, μέ τήν ἐμφάνιση τῶν Ὑπερδυνάμεων καί τῶν πυρηνικῶν ὁπλοστασίων τους, ἡ κλασσική ἀντίληψη τοῦ πολέμου ἀνατράπηκε. Τήν θέση τῆς ἀπευθείας συρράξεως (πού εἶναι πιά ἀπαγορευτική λόγω τῆς τεράστιας καταστροφῆς πού θά προκαλέσει) πῆραν περιφερειακά μέτωπα καί συγκρούσεις, μέρος τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ καί ἡ τρομοκρατία. Ἐξάλλου ἡ τρομοκρατία ἀποτελεῖ (κι αὐτό εἶναι τό σημαντικότερο ἴσως ἐπιχείρημα τοῦ Μπενούα) ἕναν εὔκολο, δραστικό καί σχετικά φθηνό τρόπο προβολῆς αἰτημάτων ἐθνικῶν καί κοινωνικῶν ὁμάδων, μέσα σ' ἕνα κόσμο ἐλεγχόμενο ἀπό δυνάμεις ἀντίθετές τους.

Ἡ τρομοκρατία σέ τελευταία ἀνάλυση, κατά τόν Ἀλαίν ντέ Μπενουά, «ξεσκεπάζει» τήν ψευδαίσθηση τῆς ὕπαρξης μιᾶς «πολιτικῆς» πλήρως διαφανοῦς καί ἐκλογικευμένης. Συντρίβει τήν ἀνωνυμία καί τόν ἀφηρημένο χαρακτήρα τοῦ σύγχρονου Κράτους, καί στήν θέση τους φέρνει τό συγκεκριμένο σύμπαν τῆς «ἐνσαρκωμένης ἐξουσίας». Ἐπανασυνδέει δηλαδή ἡ τρομοκρατία τήν ἔννοια

τῆς ἐξουσίας μέ τήν πρωτογενή βία ἀπ᾽ ὅπου πρέπει τελικά αὐτή νά ἀντλεῖ τήν δύναμη ἐπιβολῆς της, ἀποδεικνύοντας τήν παρακμιακή ὑφή μιᾶς «ἤπιας» πολιτικῆς ἐξουσίας.

Ὅμως, ἄν ἡ τρομοκρατία ἀποτελεῖ μιά «δράση», εἶναι φυσικό νά προκαλέσει καί «ἀντί - δράσεις». Οἱ ἀντιδράσεις αὐτές συνήθως προέρχονται ἀπό τό σύνολο ἐναντίον τοῦ ὁποίου στρέφεται· γι᾽ αὐτό καί δέν μποροῦμε νά ποῦμε, σέ ἀφηρημένο ἐπίπεδο, ἄν ἡ τρομοκρατία εἶναι γενικῶς «καλή» ἤ «κακή». Τό θέμα πιά θά κριθεῖ κάθε φορά στό ἐπίπεδο τοῦ συγκεκριμένου γεγονότος μέ τούς ἑκάστοτε ἀντιπάλους καί ἀνάλογα μέ τό ἐναντίον ποιοῦ στρέφεται ἡ τρομοκρατική δράση. Καί, φυσικά, σέ συνάρτηση μέ τίς σχέσεις πολιτικῆς δυνάμεως πού ἐπικρατοῦν ἐκεῖ καί τότε...

3. «Γιάλτα: τά δεσμά τῆς Εὐρώπης» - ᾽Αλαίν ντέ Μπενουά — ᾽Εκδόσεις ᾽Ελεύθερη Σκέψη.

Τά γεγονότα εἶναι λίγο ὡς πολύ γνωστά. ᾽Από τό τέλος τοῦ 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, ἡ Εὐρωπαϊκή Ἤπειρος ἀποτελεῖ τό προνομιακό πεδίο ἀσκήσεως κυριαρχίας τῶν δύο Ὑπερδυνάμεων. Ἡ Εὐρώπη σήμερα, ὅπως λέει ὁ ᾽Αλαίν ντέ Μπενουά, «δέν ὑφίσταται οὔτε ὡς στρατηγική ἰδέα, οὔτε ὡς οἰκονομική ὀντότης, οὔτε ὡς πολιτική δύναμις, οὔτε καί ὡς πολιτιστική πραγματικότης ἔχει τίς ἀντίστοιχες προϋποθέσεις. Τα Εὐρωπαϊκά ἔθνη σήμερα ζοῦν στό περιθώριο τῆς ᾽Ιστορίας, ἀφήνοντας ἄλλους στή θέση τους νά χαράζουν τή μοίρα τους...»

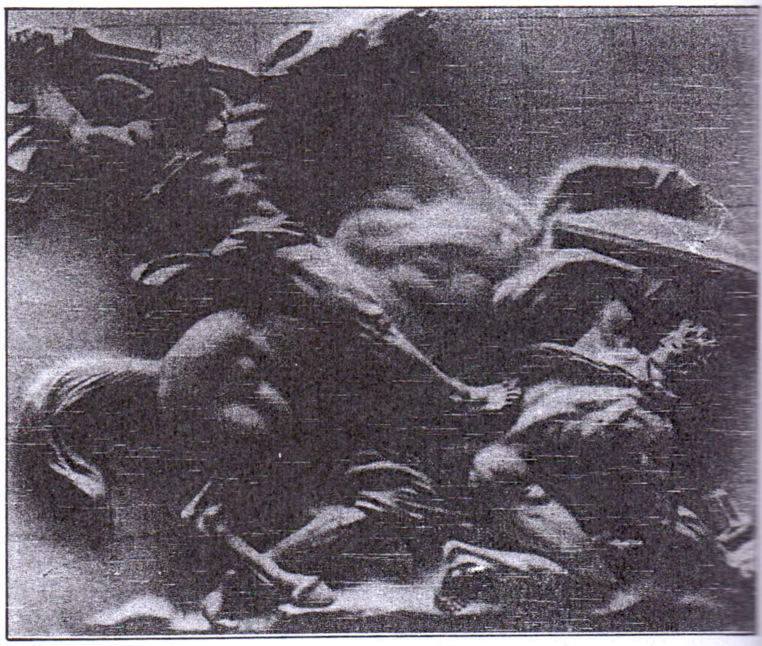
Ξεκινώντας ἀπ᾽ αὐτήν τήν διαπίστωση, ὁ ᾽Αλαίν ντέ Μπενουά προχωρεῖ στό κρίσιμο ἐρώτημα: Πῶς θά ξεπεράσουμε τήν Γιάλτα; Πῶς θά ὑπερβοῦμε τόν διαχωρισμό τῶν Εὐρωπαϊκῶν Λαῶν σέ ᾽Ανατολικούς καί Δυτικούς, ἕναν διαχωρισμό πού οὔτε θέλησαν ποτέ, ἀλλά καί οὔτε τόν ἐπέλεξαν οἱ ἴδιοι; Ὁ Μπενουά ἀπαντᾶ ὅτι τήν λύση δέν θά τήν δώσει ἡ ἐπιλογή τοῦ ἑνός ἤ τοῦ ἄλλου στρατοπέδου ἀλλά ἡ προσπάθεια γιά τήν δημιουργία μιᾶς οὐδετεροποιημένης ζώνης, μιᾶς Μεσευρώπης, πού θά ἀποτελέσει τόν πυρήνα τῆς δημιουργίας τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης. Καί ἐδῶ μπαίνει τό ζήτημα τῆς Γερμανίας (ἤ καλύτερα τῶν δύο Γερμανιῶν),

πού ἀποτελεῖ τήν πιό παραστατική εἰκόνα τῆς διχασμένης Εὐρώπης· γιατί κάθε λύση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ προβλήματος περνάει μέσα ἀπό τήν ἐπανένωση τῶν δύο Γερμανικῶν Κρατῶν.

Στό τέλος τοῦ βιβλίου ὁ Α. Ντέ Μπενουά παραθέτει μία συνέντευξη τοῦ γερμανοῦ τέως στρατηγοῦ Μπαστιάν πού ἐκθέτει μερικές ἄκρως ἐνδιαφέρουσες σκέψεις πάνω στή μελλοντική τύχη τῆς Γερμανίας ἀλλά καί τῆς Εὐρώπης σέ σχέση μέ τήν Γιάλτα. Σέ γενικές πάντως γραμμές, ὁ φάκελλος «Γιάλτα» ἀποτελεῖ ἕνα σημαντικό βιβλίο πού καθορίζει μέ σαφήνεια ἕναν προσανατολισμό γιά τήν ἑλληνική ἀλλά καί Εὐρωπαϊκή ἐθνικιστική σκέψη.

Τά γλυπτά πού ἐνθαρρύνουν τό πολεμικό πάθος, εἶναι πολυάριθμα στήν Εὐρωπαϊκή Τέχνη. Τά ἔργα τοῦ Arno Breker ἐγκαθιστοῦν στό πνεῦμα τό αἴσθημα τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐλευθερίας καί τοῦ ἀγώνα γιά τήν κατάκτησή της

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΝΕΑ ΤΑΣΗ» ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 11 ΑΘΗΝΑ

Συναγωνιστές,

Μετά τήν μελέτη τῶν περιεχομένων τοῦ 1ου τεύχους τῆς Ν.Τ. σᾶς στέλνω τά συγχαρητήριά μου γιά τήν ἀρτιότητα τῆς ἔκφρασής σας· **ἀγγίζετε τόν βηματισμό τῆς ἐποχῆς μας** μέ μιάν ἀρθρογραφία σύγχρονης προβληματικῆς σπάνιας γιά τόν χῶρο (...) σέ συνάρτηση μέ τόν χρόνο μας. Ταπεινή συμβουλή! μήν ἀφήνετε ἀναξιοποίητες (ἤ καί ἀνεκμετάλλευτες, πιό κυνικά) τρεῖς ὁλόκληρες πλευρές ἐξωφύλλων· εἶναι τραγική σπατάλη.

Λόγω τῶν γνωστῶν κωλυμάτων, ὡς ἐκ τῆς κράτησής μου, ἔχω χάσει τήν ἐπαφή μέ ξενόγλωσσα ἔντυπα κι ἐκδόσεις τοῦ χώρου μας κάτι γιά τό ὁποῖο σᾶς ζητῶ νά μέ διευκολύνετε στέλνοντάς μου (πάντα **Συστημένο**) ὅ,τι * φτάνει στά χέρια σας, **στήν ἐδῶ διεύθυνσή μου** (Φυλακή). 'Επίσης, θά μέ ἐνδιέφερε τό περιοδικό «Μεταρρυθμιστής» πού μνημονεύσατε στό 1ο τεύχος τῆς Ν.Τ.

Κυρίως, θά ἤθελα νά γνωρίσω παραπέρα τήν προβληματική σας πάνω στό θέμα ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ τῆς κατακερματισμένης (ὡς τώρα) ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ, κάτι πού ἀποτελεῖ κλειδί τῆς ΝΙΚΗΣ. Πιστεύω ὅτι ἡ **Συντροφικότητα ἐξακολουθεῖ νά λαμπρύνει τό λεξιλόγιο ὅλων μας.** Τήν ἄποψή σας θά τήν περιμένω μέ τό ἐπισκεπτήριο τῆς Μητέρας μου (τ. 8326794) εἴτε προφορικά, εἴτε γραπτά (μπορεῖ νά μοῦ διαβάσει τ' ὁποιοδήποτε κείμενό σας). 'Επιμένω στήν προοπτική ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ ὅλων τῶν φορέων (καί «φορέων») ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ὥστε νά μπορέσουμε κι ὅλοι ὅσοι συνεχίζουμε τήν Προσπάθεια ὡς ἀτομικότητες νά λειτουργήσουμε σ' ἕνα περιβάλλον ὅμαιμης «θαλπωρῆς», ἐπιτέλους!

Σίγουρα, ἡ Νίκη εἶναι δική μας!

Μέ ἀγωνιστικό χαιρετισμό,
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΗΡ. ΚΑΛΕΝΤΖΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ
ΦΥΛΑΚΗ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ Β/33,
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ 18110

* μιλῶ Γερμανικά, 'Ιταλικά, 'Αγγλικά, Γαλλικά κι 'Εσπεράντο.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΑΣ

Συναγωνιστή Αριστοτέλη,

σ' εὐχαριστοῦμε ὅλοι τῆς συντακτικῆς ὁμάδας τῆς «Νέας Τάσης» γιά τά καλά σου λόγια καί σοῦ ζητᾶμε νά μᾶς συγχωρήσεις γιά τήν καθυστερημένη μας ἀπάντηση πού ὀφείλεται ἀφενός στή συνδιάσκεψη τῆς Ρώμης καί ἀφετέρου σέ κάποιον καλοκαιρινό ἀποσυντονισμό.

Σοῦ στέλνουμε τόν «Μεταρρυθμιστή» καί κάποια περιοδικά πού βρήκαμε στήν 'Ιταλία.

Στό θέμα πού θίγεις «περί ἑνότητας τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων», τό περιοδικό μας κάνει ὅ,τι μπορεῖ ὥστε νά συμβάλει σ' αὐτήν. 'Αντικειμενικά ὅμως, ἡ πολιτική ἑνότητα δέν ἐπιτυγχάνεται ἀπό ὄργανα πολιτιστικοῦ καί θεωρητικοῦ προβληματισμοῦ, ἀλλά ἀπό πολιτικούς φορεῖς. Ἄρα λίγα περνοῦν ἀπό τό χέρι τῆς Ν.Τ.

Πάντως, διακινδυνεύοντας μιά πολιτική ἐκτίμηση, οἱ προοπτικές ἑνός τέτοιου ἐγχειρήματος μόνο καλές δέν εἶναι. Καί γιά μᾶς, «κλειδί τῆς νίκης» δέν εἶναι τόσο ἡ ἑνότητα ὅσο ἡ σύλληψη τῶν λαϊκῶν προβλημάτων, ἡ παρέμβαση στούς μαζικούς χώρους, ἡ συγκρότηση μιᾶς πολιτικῆς πρότασης πού θ' ἀντέχει στήν κριτική τῶν ἀντιπάλων. Ἔτσι, ἐνῶ κάνουμε αὐτό πού πρέπει γιά τήν ἑνότητα, ἡ κύρια δουλειά μας κατευθύνεται καί καθορίζεται ἀπό τούς παραπάνω ἄξονες.

Σ' εὐχαριστοῦμε καί πάλι γιά τά καλά σου λόγια καί....

Καλή Λευτεριά
Μέ τούς πιό ἐθνικιστικούς μας χαιρετισμούς

ΝΕΑ ΤΑΣΗ

ΜΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Σύντροφοι,

μέ τήν ἐπιστολή μου αὐτή τήν ὁποία σᾶς στέλνω κρυφά μέσ' ἀπ' τό κελλί μου καταγγέλλω τήν παράνομη ἀπαγόρευση γιά τήν εἰσαγωγή τοῦ περιοδικοῦ κοινωνικῆς κριτικῆς «ΝΕΑ ΤΑΣΗ» στήν Φυλακή Κορυδαλλοῦ πού ἐπέβαλε ὁ διευθυντής τῆς ἐδῶ Φυλακῆς ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΓΟΥΛΑΣ.

Τήν ἴδια στιγμή κατά τήν ὁποία κυκλοφοροῦν μέσα στήν σημερινή Φυλακή Κορυδαλλοῦ ἀμέτρητα ἔντυπα πορνό καί λαθρόβια μαρξιστικά φυλλάδια πού δηλητηριάζουν ὄχι μόνον τά ἤθη ἀλλ' ἀκόμα κι αὐτήν τήν 'Ανθρωπιά τῶν ἀναγνωστῶν τους, τήν ἴδια στιγμή, ὁ μαρξιστής ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΓΟΥΛΑΣ ἀπαγορεύει ἐκδόσεις κοινωνικῆς κριτικῆς ὅπως ἡ «ΝΕΑ ΤΑΣΗ» ἐφ ὅσον οἱ ἐκδόσεις αὐτές ἀντιστρατεύονται τόν δικό του σκοταδισμό καί τήν δική του μισαλλοδοξία.

Ἡ παράνομη ἀπαγόρευση τῆς «ΝΕΑΣ ΤΑΣΗΣ» ἀπό τόν ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΔΟΓΟΥΛΑ διακωμωδεῖ τήν ἔννοια τῆς ἐλευθεροτυπίας γιά τήν ὁποία ὑποκριτικά κόπτεται ἡ σημερινή Κυβέρνηση καί πλήττει τήν κρατική νομιμότητα — τῶν σημερινῶν νομέων τῆς 'Εξουσίας οἱ ὁποῖοι, ἔτσι, ἀπογυμνώνονται γιά ν' ἀποκαλύψουν τόν ἔνοχο, σοβιετικῶν προδιαγραφῶν, αὐταρχισμό τους!

Ἡ παράνομη ἀπαγόρευση τῆς «ΝΕΑΣ ΤΑΣΗΣ» ἀπό τόν ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΔΟΓΟΥΛΑ φανερώνει τήν ἰταμότητα ἑνός κρατικοῦ παρακράτους τό ὁποῖο ἀσελγεῖ πάνω στήν ἴδια του τήν νομοθεσία, ἕρποντας μέσα στό τέλμα τῆς σταλινικῆς του ἰδιοσυστασίας ἡ ὁποία ὑποκρύπτεται κάτω ἀπ' τήν ταμπέλα τῆς Δημοκρατίας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΗΡ. ΚΑΛΕΝΤΖΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ
ΦΥΛΑΚΗ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ - Β΄ 33

...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...

Εἰδήσεις

—Ἡ «Νέα Τάση» ἀποφασίστηκε νά γίνει μηνιαῖο περιοδικό. Γι' αὐτό τό λόγο θά χρειαστεῖ τήν ἐνεργή συμπαράσταση ὅλων μας, ὥστε νά μπορέσει νά διατηρήσει τό ἐκδοτικό της ἐπίπεδο σέ συνδυασμό μέ τή συχνότερη ἔκδοσή της. Γιά τούς ἐτήσιους συνδρομητές ὁρίστηκε ὅτι ἡ συνδρομή τους θά ἐξαντληθεῖ μέ τήν παραλαβή 6 τευχῶν.

—Διοργανώνονται πανελλαδικά οἱ 'Εθνικιστικές Γιορτές '87 ἀπό τή Νεολαία ΕΠΕΝ. Ἔτσι μέχρι σήμερα ἔχει ἀνακοινωθεῖ ὅτι θά γίνουν γιορτές στήν: 'Αθήνα, στό Ἄλσος Χωροφυλακῆς, στίς 10 καί 11 'Οκτωβρίου, στή Θεσ/νίκη, Ποδηλατοδρόμιο, 3 καί 4 'Οκτωβρίου Λάρισα, Αἰσθητικό Ἄλσος, 24, 25 'Οκτωβρίου, Κατερίνη, Δημοτικό Ἄλσος, 2 'Οκτωβρίου, Βόλος 23 'Οκτωβρίου Βέροια, Πάρκο 'Ελιά, 17, 18 'Οκτωβρίου. Οἱ διοργανωτές φιλοδοξοῦν ἀφενός νά προβάλλουν τίς θέσεις τῆς Νεολαίας γιά τά κεντρικά προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τούς νέους σήμερα καί ἀφετέρου νά συζητήσουν γιά τήν πολιτική πορεία πού πρέπει νά ἀκολουθήσουν οἱ ἐθνικιστικές καί ἐθνικές δυνάμεις.

—'Ανανεώνουμε τή Σαββατιάτικη συνάντησή μας στά ὑπόγεια τῆς 'Ομόνοιας πού ἀτόνησε λόγω καλοκαιρινῶν διακοπῶν.

—Νέα ἀπό τό ἀγγλικό National Front: Σύμφωνα μέ πληροφορίες μας τσακώθηκε, μόλις ἀποφυλακίστηκε, ο Joe Pearce,, παλιός ἀρχηγός τοῦ N.F., μέ τήν νῦν ἡγεσία του γιά διαχειριστικούς λόγους καί κατόπιν ἀποχώρησε, παίρνοντας μαζί του καί τούς Screwdriver μέ τούς ὀπαδούς τους. 'Ακούστηκε, χωρίς νά εἶναι σίγουρο ὅτι προσχώρησαν στό British Movement.

—Γιά τόν 'Ιανουάριο τοῦ 1988 ἑτοιμάζεται μεγάλη διαδήλωση ὀργανωμένη ἀπό τό 'Εθνικό Μέτωπο στό Στρασβοῦργο γιά τήν Εὐρώπη τῶν Πατρίδων. Γιά κάθε ἑκατομμύριο Εὐρωπαίων θά ὑπάρχει καί ἕνας ἐκπρόσωπός του π.χ. γιά τά 9.000.000 τῶν Ἑλλήνων θά πᾶνε στό Στρασβοῦργο 9 ἀντιπρόσωποι. Ἡ διαδήλωση θά γίνει ἔξω ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί θά συμβολίζει τήν ἑνότητα τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν ἐνάντια στήν Εὐρώπη τῶν ἐμπόρων, ἐνάντια στήν πραγματικότητα τῆς ὑποτέλειας, γιά μιά Εὐρώπη ἐλεύθερη καί δυνατή.

—Σύμφωνα μέ πληροφορίες μας ἀπό τόν 'Οκτώβριο θά ἱδρυθεῖ Σύλογος Φίλων τῆς Ν. 'Αφρικῆς, ὁ ὁποῖος θά προσπαθήσει νά ἐξηγήσει στήν κοινή γνώμη τή θέση τῆς κυβέρνησης τῆς Ν. 'Αφρικῆς, καθώς καί ὁρισμένες ἀπό τίς θέσεις τῆς λευκῆς ἀντιπολίτευσης.

—Ἡ συνδιάσκεψη τῆς Ρώμης, πού τόσο ἐπιτυχημένα διοργάνωσε τό Fronte della Gioventu ἔληξε ἀφήνοντας σ' ὅλους τούς συναγωνιστές τήν πεποίθηση ὅτι τά θεμέλια γιά τή συγκρότηση τῆς συνομοσπονδίας τῶν νέων τῆς Εὐρώπης ἔχουν πιά τεθεῖ καί κάποια πρῶτα βήματα ἔχουμε ἀρχίσει νά κάνουμε. Τό πιό σημαντικό ἀπ' ὅλα εἶναι ὅτι γιά πρώτη φορά ξέρουμε ποιές εἶναι οἱ ἑπόμενες συναντήσεις μας: 'Εθνικιστικές γιορτές '87, Γιορτή τῆς Contea στή Ρώμη, Γιορτή τῆς Bleu, Blanc, Rouge στό Παρίσι, συνάντηση τῆς 'Επιτροπῆς Νίκαια, Συνέδριο τοῦ MSI, διαδήλωση στό Στρασβοῦργο. Κι ὅλα αὐτά μᾶς γεμίζουν μέ αἰσιοδοξία μιᾶς καί γιά πρώτη φορά γεννιέται στήν Εὐρώπη μιά τόσο συγκροτημένη νεολαιΐστικη πραγματικότητα.

—Γιά ὅσους διαβάζουν ἰταλικά συναντήσαμε ἐκπληκτικό πλοῦτο βιβλίων στή Libreria Europa στή Ρώμη. D'Annuncio, Mishima, Rommualdi, ὅλος σχεδόν ὁ Evola, καταπληκτικές ἀφίσσες καί ὡραιότατα μπλουζάκια πού σκεφτόμαστε νά τά κυκλοφορήσουμε. Ὅσοι θέλουν να προμηθευτοῦν κάτι ἀπό τά παραπάνω ἄς ἐπικοινωνήσουν μαζί μας. Πάντως μέ τόν ὑπεύθυνο τοῦ Libreria Europa πού μιλήσαμε, μᾶς παραπονέθηκε γιά τήν κρίση τοῦ ἐθνικιστικοῦ βιβλίου στήν 'Ιταλία καί γιά τήν ἀδιαφορία τοῦ κόσμου τῆς δεξιᾶς γιά τήν κουλτούρα.

...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...ΕΙΔΗΣΕΙΣ...

—Μετά τή συνεδρίαση τῆς 'Επιτροπῆς γιά τή Συνομοσπονδία τῶν Νέων τῆς Εὐρώπης στή Ρώμη γιά τήν ὁποία ὑπάρχει εἰδικό ἄρθρο στό τεῦχος αὐτό, ἡ ἑπόμενη συνεδρίαση τῆς ἐπιτροπῆς θά γίνει στίς 17 καί 18 'Οκτωβρίου στή Νίκαια τῆς Γαλλίας. Θέμα της θά εἶναι τά εἰρηνιστικά καί οὐδετερόφιλα κινήματα καί ὁ ρόλος τους στήν Εὐρώπη.

—'Η Ν. ΕΠΕΝ εἶναι προσκεκλημένη στίς μεγάλες γιορτές πού ὀργανώνει τό 'Εθνικό Μέτωπο στό Παρίσι καί πού τήν ὀνομάζει «Bleu, Blanc, Rouge» δηλ. «Μπλέ, Ἄσπρο, Κόκκινο» καί στή γιορτή τῆς Contea (Κομητεία) στή Ρώμη πού ὀργανώνει τό Μέτωπο τῆς Νεολαίας τοῦ MSI. Σ' αὐτή τή δεύτερη ἔχει ἤδη ἀναλάβει καί μιά εἰσήγηση πάνω στήν πολιτική πραγματικότητα τῆς 'Ελλάδας καί στήν κατάσταση τοῦ ἐθνικιστικοῦ κινήματος.

—'Απογοητευτικά τ' ἀποτελέσματα τῶν 'Ισπανικῶν Εὐρωεκλογῶν γιά ὅλους μας καί πολύ περισσότερο γιά τούς συναγωνιστές τῆς 'Ισπανίας. Τό Frente National ('Εθνικό Μέτωπο) παρά τήν ὑποστήριξη τοῦ Λεπέν δέν κατάφερε νά πάρει τή βουλευτική ἕδρα. Καί ἄποψή μας εἶναι ὅτι αὐτή θά εἶναι ἡ μοίρα κάθε κινήματος καί κόμματος πού προσπαθεῖ ν' ἀντλήσει ψήφους ἀπό μιά δεξαμενή πού ἦταν γεμάτη παλιά, μά πού τώρα πιά ἔχει στερέψει. 'Εκεῖνο πού χρειαζόμαστε σ' ὅλη τήν Εὐρώπη εἶναι δουλειά βάσης γιά νά περάσουμε ἕνα σύγχρονο πολιτικό πρόγραμμα.

—'Η «'Ελεύθερη Σκέψη» συμμετεῖχε ἐπιτυχημένα στό Φεστιβάλ Βιβλίου πού ἔγινε στό Πεδίο τοῦ Ἄρεως.

—Τό ΕΝΕΚ διοργάνωσε ἐκδηλώσεις στά πλαίσια τοῦ «'Εθνικιστικοῦ Καλοκαιριοῦ '87» γιά τή δολοφονία τοῦ Ἴωνα Δραγούμη, στήν 'Αθήνα καί στή Θεσσαλονίκη.

—Οἱ «'Ελεύθεροι Μαθητές» ἀποφάσισαν σέ διαδοχικές συνεδριάσεις τους στήν 'Αθήνα καί τή Θεσ/νίκη νά τονίσουν φέτος τήν αὐτονομία τους ἀπό κομματικές ἐξαρτήσεις, νά διευρύνουν τήν πάλη τους στά σχολεῖα συσπειρώνοντας τόν πιό πλατύ ἐθνικιστικό χῶρο μά καί τό χῶρο τῆς «ἀμφισβήτησης» γενικότερα καί ἐντείνοντας τίς προσπάθειές τους νά ἀντισταθοῦν στήν ἐντατικοποίηση καί στό νομοσχέδιο γιά τό στρατό: 'Εμφανίζονται ἐπίσης προϋποθέσεις γιά μιά ἐκλογική κάθοδο σέ σχολεῖα ἀπό τό σύνολο σχεδόν τῆς ἑλληνικῆς περιφέρειας.

Η «ΝΕΑ ΤΑΣΗ» ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΗΝΙΑΙΑ!

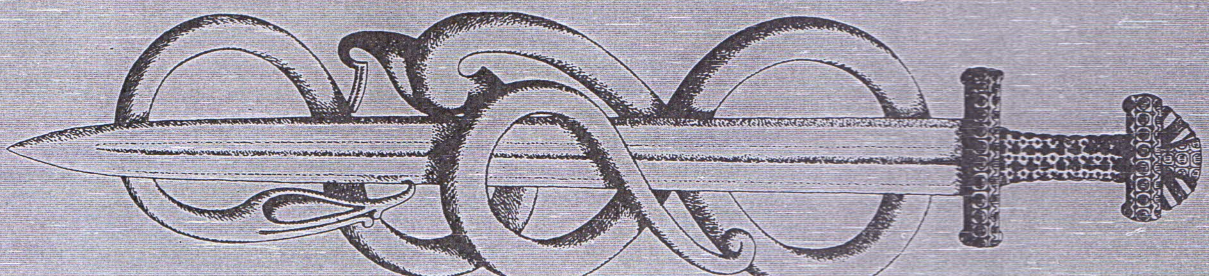
ΚΑΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΟΥ

ΓΡΑΨΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ

ΓΙΑ 6 ΤΕΥΧΗ ΔΡΧ. 1.500

ΓΙΑ 12 ΤΕΥΧΗ ΔΡΧ. 3.000

Στεῖλτε μιά ταχ/κή ἐπιταγή στό ὄνομα:
ΦΑΙΔΩΝ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 11, 105 62 — ΑΘΗΝΑ

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΤΑΣΗΣ» ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ:

MARTIAL BILD: Ὁ Γενικός Γραμματέας τῆς Νεολαίας τοῦ Front National μιλᾶ γιά τίς προοπτικές τοῦ κινήματος τῆς νεολαίας, τήν πορεία τοῦ κόμματος καί τίς ἐπικείμενες προεδρικές ἐκλογές, ὅπου θά εἶναι ὑποψήφιος καί ὁ ἀρχηγός του, J. M. LE PEN.

«ΣΙΔΗΡΑ ΦΡΟΥΡΑ»: Ἡ πιό επιτυχημένη ἐθνικιστική κολλεχτίβα στήν Εὐρώπη. Ὁ CODREANU καί ὁ Ρουμανικός Ἐθνικισμός. Ἡ ἱστορία μιᾶς σημαντικῆς ἀγροτοφοιτητικῆς ἐπανάστασης.

ROBERT BRASILLACH: Ὁ Γάλλος ποιητής πού μέ τήν ζωή καί τό θάνατό του τό 1945 συγκίνησε τόν κόσμο, συναντᾶ μιά καινούρια, ἀναπάντεχη δημοσιότητα σήμερα στήν Γαλλία.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΕΟΛΑΙΑΣ '87: Ὁ θεσμός, ἡ συμβολή του στούς ἀγῶνες τῆς νεολαίας, ἡ δυναμική πού κρύβει, τό μέλλον του. Μιά συνολική ἐποπτεία τῶν γιορτῶν νεολαίας, είδωμένη ἀπό τή... δική μας σκοπιά.